

Către: **DI Radu MARIAN**

Președintele Comisiei Economie, Buget și Finanțe

Nr. 53/23-SD din 10 iulie 2023

Ref.: Propunerile prioritare privind politica bugetar-fiscală 2024

Stimate dle Radu Marian,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) Vă adresează cele mai înalte considerațiuni și apreciază deschiderea de a organiza ședința Comisiei Economie, Buget și Finanțe aferentă proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative ce vizează politica bugetar-fiscală (*nr. 205 din 21.06.2023*), și care oferă posibilitate de a exprima și participa în procesul decizional aferent proiectului dat.

De asemenea, cu regret menționăm că EBA a prezentat Ministerului Finanțelor la data de 21 martie 2023 (nr. 16/23-SD) și 05 iunie 2023 (nr. 42/23-SD), propunerile extrem de stringente mediului de afaceri, însă care nu au fost reflectate în proiectul menționat supra.

Astfel, reiterăm câteva **linii directorii** care impactează negativ la moment dezvoltarea business-ului, precum și dezvoltarea economică sustenabilă în Republica Moldova în context de criză:

- Clarificarea aplicabilității **art. 49 din Codul Fiscal** prin prisma modificărilor operate prin noul Cod vamal nr. 95/2021 și proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (referitor la Zonele Economice Libere) înregistrat în Parlament cu nr. 88 din 05.04.2023.

Modificările operate în Legea nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere precum și la art. 155 alin. (3) din Codul Vamal nou nr. 95/2021 exclud posibilitatea rezidenților ZEL de a produce în zona liberă mărfuri obținute integral sau transformate suficient.

Totodată, în momentul excluderii noțiunii de „produs în zonă economică liberă” vor apărea disensiuni juridice referitor la aplicabilitatea art. 49 Cod fiscal, din motiv că acesta se referă în exclusivitate la impozitarea rezidenților zonelor economice libere care produc mărfuri în zonele date.

- Implementarea mecanismul economic de scutire aferent Răspunderii Extinse a Producătorilor (REP) și amendarea Legii nr. 1540/1998 privind plata pentru poluare mediului. Astfel, companiile care implementează cerințele REP vor fi scutite de plata pentru poluarea mediului și vor fi pasibili de plata unor contribuții de mediu doar în eventualitatea în care nu ating țintele de valorificare prevăzute de legislația aferentă. În același timp, pentru a acorda timp suficient implementării cerințelor REP, în prima etapă companiile care nu implementează cerințele REP vor putea să continue activitatea de afaceri și să fie pasibili de plata de mediu conform prevederilor generale ale Legii nr. 1540/1998. Pledăm

pentru dezvoltarea sistemelor de depozit ce ține de ambalajul returnabil în contextul introducerii principiului de REP.

- **Scutirea/amânarea de TVA pentru panouri fotovoltaice și invertoare cu eliminarea taxei vamale pentru invertoare achitate la import.** Această măsură va accelera dezvoltarea sectorului energetic, și anume industria de regenerabile.

- **Eliminarea limitei de 5 ani pentru raportarea pierderilor fiscale înregistrate:**

- măsura va permite valorificarea eficientă a pierderilor suportate și va susține companiile noi create sau intrate pe piața din Republica Moldova în perioada pandemiei, crizei provocate de războiul din Ucraina, care au încetinit substanțial viteza de recuperare a investițiilor în RM,

- în practica internațională sunt multe exemple de state care nu au limitări de raportare a pierderilor fiscale: Germania, Marea Britanie, Franța, Italia, etc. În România eşalonarea pierderii se efectuează pentru ultimii 7 ani, având una din cele mai rapide creșteri economice din Europa din ultimii ani,

- adițional va fi o măsură pozitivă pentru crearea unui cadru investițional mai favorabil și atragerea investițiilor străine.

- În scopul alinierii legislației fiscale a Republicii Moldova la Directivele Uniunii Europene, susținem introducerea impozitării automobilelor cu TVA.

Totodată, formula prezentată de către Ministerul Finanțelor **stimulează primordial importul de autovehiculele second-hand sporind riscul subestimării valorii în vamă a autovehiculelor**, creând premise pentru migrarea afacerilor din domeniul automotive dintr-o zonă de transparență maximă, spre zona „tenebră”.

De asemenea, menținerea accizului, paralel cu implementarea TVA aferentă, va avea **un efect disproporționat, inechitabil și discriminatoriu** pentru posesorii de autovehiculele.

Un ultim aspect ține de modificările propuse de diminuare cu 70% a accizului calculat în baza capacității cilindrice a motorului, acesta va impulsiona importul de autovehicule cu capacitate cilindrică mare. În context, măsurile fiscale de stimulare a importului de autovehicule ecologice vor fi neesențiale.

În concluzie, în scopul menținerii sustenabilității bugetului dar și în baza celor relatate mai sus, propunem:

1. eliminarea accizului;

2. diminuarea accizului calculat de la capacitatea cilindrică 70% doar pentru automobilele cu vârsta de până la 2 ani, paralel cu implementarea unui sistem de impozitare a autovehiculelor bazat pe normele de emisii EURO(EURO5, EURO6, etc).

3. impozitarea cu TVA.

- **Acordarea restituirii TVA la investițiile capitale, extinderea prevederilor art. 101¹ din Codul fiscal**

Conform legislației în vigoare, numai echipamentele destinate activității de producție beneficiază de restituirea TVA, nu și echipamentele destinate altor activități, cum ar fi comerțul. Astfel investitorii străini care nu intenționează să efectueze activități de producție sunt discriminați în favoarea celor care

efectuează activități de producție, deși ar putea fi în egală măsură generatori de locuri de muncă și contribuabili la bugetul de stat și local.

- Exprimăm îngrijorarea privind implementarea **mecanismului prețurilor de transfer** salutăm crearea grupului de lucru de către Ministerul Finanțelor pe aspectul dat, însă ținând cont de complexitatea procedurilor respective avem îngrijorarea că atât business-ul, cât și autoritățile publice nu vor face față acestor proceduri noi. De asemenea, propunem aprobarea în regim de urgență a cadrului secundar.

- Propunerea legislativă de a atribui SFS un nou mandat **privind posibilitatea recalificării tranzacțiilor** este una care va crea impedimente majore pentru întreaga comunitate de afaceri. În particular, noile prevederi nu sunt însoțite de o fundamentare/argumentare rezonabilă privind necesitatea introducerii acestora, dar și a impactului noilor modificări asupra comunității de afaceri. Mai mult decât atât, modificările legislative propuse au un caracter foarte general, nefiind reglementate criteriile concrete și o metodologie clară privind modul aplicării acestora în cadrul controalelor fiscale. De asemenea, implementarea unor astfel de pârgii administrative, cu un impact major asupra întregii comunități de business, ar trebui să țină cont și de analiza practicii internaționale, în special a celei din Uniunea Europeană (UE) care oferă lecții importante privind necesitatea unei abordări chibzuite și graduale privind introducerea acestor tipuri de prevederi. Propunem aprobarea în regim de urgență a cadrului subsidiar.

Înțelegem că obiectivul principal de elaborare a Politicii fiscale și vamale 2024 este de a oferi o legislație fiscală și vamală favorabilă dezvoltării economice, precum și susținerea mediului de afaceri. În acest sens, solicităm respectuos examinarea **propunerilor** prezentate de către mediul de afaceri la Politica fiscală și vamală pentru anul 2024 (conform anexei), printre care următoarele considerăm **fiind de prioritate** și care **nu au fost incluse în proiectul politicii fiscale pentru anul 2024:**

1. Modificarea art. 95 alin. (2) lit. c) în vederea **excluderii limitei de 0,5% din venitul din vânzări** obținut pe parcursul anului precedent anului, în vederea aplicării TVA la livrarea de mărfuri și servicii efectuată **cu titlu gratuit în scopuri de publicitate și/sau de promovare a vânzărilor**. Materialele publicitare au doar scop informativ, nu pot fi valorificate de clienți în nici un alt mod și ar trebui să aibă același tratament TVA ca și celelalte forme de publicitate;

Conform prevederilor legislației UE (Directiva TVA 2006/112/CE), operațiunile întreprinse de entitate care presupun oferirea gratuită de materiale publicitare către clienți potențiali clienți, pot fi considerate ca fiind efectuate în scop de publicitate sau de promovare a vânzărilor și, prin urmare, nu ar trebui să fie considerate livrări de bunuri. Eliberarea gratuită a bunurilor este reglementată de art. 16 din Directiva TVA, care face o distincție între tratamentul TVA aplicabil bunurilor cedate cu titlu gratuit de subiectul impozabil în scop comercial și tratamentul aplicabil în cazul bunurilor cedate de subiectul impozabil în scopuri care nu au legătura cu activitatea sa de afaceri.

Astfel, în cazul livrărilor cu titlu gratuit care nu au legătura cu activitatea de afaceri a persoanei impozabile, operațiunile vor fi considerate a fi o livrare de bunuri impozabilă, iar, în acest caz, persoana impozabilă va fi obligată să colecteze TVA aferent acestei operațiuni. Pe de altă parte, livrările gratuite

efectuate de o persoană impozabilă în interes comercial (inclusiv publicitate) nu vor fi considerate livrări de bunuri cu titlu gratuit și, prin urmare, persoana impozabilă nu va fi obligată să colecteze TVA. Astfel, accentul se pune pe obiectivul persoanei impozabile în efectuarea unei anumite operațiuni.

Scopul materialelor publicitare imprimate este să informeze consumatorii despre promoțiile curente. Distribuirea acestor materiale (flyere, pliante) este o formă de publicitate, la fel ca publicitatea radio, TV și panourile exterioare. Natura și scopul tranzacției sunt identice pentru aceste forme de publicitate și respectiv tratamentul fiscal ar trebui să fie identic

Contractarea unei companii terțe, ce prestează servicii de publicitate ce includ imprimarea și distribuirea materialelor publicitare, nu cade sub incidența art. 95 alin. (2) lit. c). În acest caz natura tranzacției este identică, consumatorul final primește pliante și flyere, însă tratamentul fiscal este diferit în dependența de cum este documentată tranzacția. La aplicarea prevederilor Codului Fiscal este esențial să se acorde prioritate naturii și conținutului tranzacției.

Distribuirea de ziare nu este o livrare cu titlu gratuit. Flyerele sunt bunuri care nu au destinația să fie comercializate. Ele nu au nici un folos pentru consumatori. Unicul lor scop este de informare și creșterea vânzărilor.

2. Dezvoltarea sectorului de servicii telecom prin revizuirea altor taxe specifice telecom, cum ar fi:

- taxa de asignare a frecvențelor sau așa numita taxa de licență, achitată la buget în momentul achiziționării frecvențelor/licenței,
- taxa/plata pentru utilizarea frecvențelor, achitată de furnizori către SNMFR conform condițiilor de licență pentru asigurarea compatibilității electromagnetice (în jur de 1 milion de euro achitat de fiecare furnizor anual, în dependență de cantitatea spectrului deținut).

Astfel, solicităm Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale să revizuiască metodologia de calcul a acestor taxe pentru alocarea frecvențelor radio cu reducerea lor cu 50%, totodată cu excluderea dublei impuneri de două autorități separate (SNMFR și ANRCETI), întrucât acest fapt împovărează exagerat și nejustificat operatorul telecom în procesul său de dezvoltare și investiție în rețelele sale. Totodată, atragem atenția Ministerului la posibilitatea de aplicare a prevederilor art. 16 al Codului European al Comunicațiilor Electronice, aprobat prin Directiva Europeană 2018/1972. Suplimentar la cele expuse supra, considerăm că este important de menționat și despre obligația furnizorilor să utilizeze, la instalarea rețelelor [800/900/1800 MHz], echipamente de cea mai actuală generație (nu se admite instalarea echipamentului de mână a doua), prevăzută de cap. V, punctul 19 alin. (1) din Condițiile speciale tip de licență pentru utilizarea frecvențelor/canalelor radio din benzile de frecvențe 791-821/832-862 MHz, 890-915/935-960 MHz și 1710 - 1785/1805 - 1880 MHz în scopul furnizării rețelelor serviciilor publice de comunicații electronice mobile celulare terestre aprobate de CA ANRCETI la data de 14.07.2014. Considerăm că, această prevedere urmează a fi modificată și racordată la reglementările UE referitoare la economia circulară, luând în considerare principiile economiei verzi. Astfel, în situația în care cadrul legal le va permite furnizorilor să reutilizeze și să achiziționeze echipamente de mână a doua, aceasta va contribui la diminuarea deșeurilor electronice și ar reduce impactul asupra mediului.

3. Revizuirea modului de impozitare a activității de colectare a deșeurilor de metale feroase și neferoase prin următoarele modificări:

- Se propune completarea art. 15 cu lit. e) următorul text: „ Pentru persoanele juridice - 2% din venitul de vânzare a metalelor feroase;” și excluderea încercăturii fiscale asupra veniturilor încasate de persoanele fizice ca urmare a comercializării a metalelor feroase uzate. Faptul dat va stimula persoanele fizice să vândă bunurile din metale feroase uzate și neutilizate și care pot aduce prejudicii din punct de vedere ecologic a locurilor unde acestea se păstrează, precum și comercializarea dată nu va fi în detrimentul persoanei fizice din punct de vedere economic.
- Se propune completarea art. 20 lit. y) din Codul fiscal - “veniturile obținute de persoanele fizice, cu excepția întreprinzătorilor individuali și gospodăriilor țărănești (de fermier), de la predarea ambalajului returnabil, a reziduurilor și deșeurilor de hârtie, carton, cauciuc, plastic și de sticlă (cioburi de sticlă), metale feroase și neferoase, precum și a acumulatorilor electrice uzate, precum și alte tipuri de deșeuri ce urmează a se colecta în conformitate cu Legea nr. 209/2016 cu privire la deșeuri.
- Debirocratizarea procesului de autorizare în domeniul colectării deșeurilor. Astfel, solicităm modificarea cadrului legal prin instituirea unui singur act permisiv pentru colectarea și exportul deșeurilor de metale feroase și neferoase, din motiv că la moment se necesită și autorizația de mediu și licența de activitate, fapt ce îngreunează mult activitatea mediului de afaceri.

4. Clarificarea reglementărilor de impozitare aferente venitului obținut din producerea deșeurilor de către persoanele fizice în vederea funcționării LP nr. 209/2016

- Asigurarea bunei funcționări a economiei circulare, inclusiv a mecanismului economic de scutire aferent Răspunderii Extinse a Producătorilor (REP) prin amendarea cadrului normativ secundar (inclusiv Hotărârea de Guvern nr. 561/2020) și includere țintelor specifice de valorificare pentru calculul taxei pe ambalaje prevăzute în Legea nr. 1540/1998, modului de raportarea a cantităților de deșeuri plasate pe piață și valorificate, etc. Pledăm pentru dezvoltarea sistemelor de depozit ce țin de ambalajul returnabil în contextul introducerii principiului de REP.

5. Propunem uniformizarea categoriilor de produse pentru care se aplică cota redusă de TVA 8%. De exemplu, sa fie aplicată cota redusă pentru produse lactate, de panificație, fructe și legume. La moment se aplica 8% la anumite coduri de încadrare tarifară și este dificilă din punct de vedere tehnic identificarea și urmărirea codurilor tarifare. În practica altor țări, există multe exemple în care se aplica TVA la categorii mari de produse alimentare.

6. Solicităm revizuirea limitelor de deducere a cheltuielilor, precum și a scutirilor personale în linie cu inflația prognozată.

7. Având în vedere necesitatea stringentă din ultima perioadă, de promovare a mesajelor sociale necesare Statului, mai cu seamă în domeniul Sănătății Publice, dar și Securității Publice sau Naționale, instituțiile statului - Ministerul Sănătății, Ministerul de Interne, IGP, etc., semnează contracte cu mediul de afaceri în vederea producerii și distribuirii mesajelor de interes social. Cea mai solicitată formă de publicitate în aceste campanii este Publicitatea exterioară.

De regulă, condițiile acordurilor semnate între instituțiile de stat și agenții economici prevăd că firmele private își asumă toate cheltuielile privind: producția și plasarea publicității sociale, machetarea,

tipărirea afișelor, salarii, vehicule speciale pentru montarea/demontarea imaginilor, iluminarea panourilor, costuri indirecte. Toate aceste costuri sunt achitate de agenții economici specializați. Acest lucru permite statului să realizeze campanii ample de comunicare strategică socială fără a cheltui bani din bugetul de stat.

La moment, Codul Fiscal prevede o clauză de scutire de taxă locală: "taxei de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – producătorii și difuzorii de publicitate socială și de publicitate plasată pe trimiterile poștale", ceea ce nu acoperă publicitatea exterioară, iar agenții economici implicați în această activitate gratuit sunt obligați să mai achite și taxe locale pentru dispozitive de publicitate. Respectiv, trebuie de adus o claritate și de specificat clar că "se scutește toată publicitatea socială".

Pe lângă aceste argumente este de remarcat și faptul că agenții economici suportă costurile pentru aceste servicii din venitul firmei, care a fost o dată impozitat de stat, așadar statul care este comanditarul campaniei de publicitate sponsorizată de agentul economic nu mai poate încasa și o taxă pentru această plasare, pentru că astfel se creează o circumstanță de impozitare dublă.

8. În contextul politicii existente și a planului de acțiuni „Moldova fără numerar” al Guvernului Republicii Moldova privind diminuarea circuitului de cash în economia națională și a promovării decontărilor prin virament, mediul de afaceri de rând cu sistemul bancar sunt cei mai buni promotori ai decontărilor fără numerar.

Rezonând cu planul de acțiuni al Guvernului, mediul de afaceri lansează numeroase campanii promoționale, menite să promoveze cardurile bancare și achitățile prin intermediul acestora. În acest context, noțiunea de "Campanie promoțională" prevăzută de art. 5 din Codul fiscal **nu mai satisface** acele programe elaborate de către mediul de afaceri în vederea promovării vânzărilor și achităților fără numerar. Suplimentar, noțiunea actuală cuprinde și componenta de jocuri de noroc și loterii, care în Codul fiscal au un regim separat de impozitare și acestea nu întrunesc scopul promovării vânzărilor.

În acest context, am analizat experiența României, pe care o considerăm una oportună și corectă și am constatat, că campaniile promoționale nu sunt limitate în timp și reprezintă acțiuni de promovare a produselor/serviciilor ca urmare a practicilor comerciale implementate de contribuabil.

A se vedea: https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/legislatie/Cod_fiscal_norme_11022020.htm.

9. În contextul evoluțiilor demografice, **stimularea asigurărilor de viață devine una din principalele opțiuni pentru susținerea sistemului asigurărilor sociale;**

În condițiile în care deficitul forței de muncă este o problemă acută pentru oricare sector al economiei, angajatorii sunt determinați să creeze cele mai bune condiții de muncă pentru salariații lor. Astfel, pentru atragerea și menținerea personalului, angajatorii oferă o gamă variată de beneficii, printre care pot fi introduse și asigurările de viață, fiind un beneficiu pe termen lung și respectiv ajută la menținerea personalului pe termen lung.

O politică continuă de susținere din partea statului, cu o estimare de impact minim asupra bugetului public poate aduce beneficii importante reflectate în creșterea gradului de protecție a populației pe termen lung.

Comaniile de asigurări oferă surse de finanțare pentru guvern și sectorul privat pe termen lung, deoarece primele colectate de către asigurătorii care practică asigurări de viață, sunt investite pentru acoperirea rezervelor tehnice și matematice de asigurări, astfel susținând activitatea economică.

10. Revizuirea totală a Legii nr. 166/2017 și a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 227/2018, prin excluderea prevederilor aferente tichetelor de masă pe suport de hârtie, care au fost excluse anterior din textul legii, cum ar fi modificarea noțiunii de tichet de masă, înlocuirea sintagmei de “imprimare” cu cea de “emitere”, excluderea TVA la imprimarea/emiterea tichetelor de masă și excluderea termenelor de valabilitate a tichetelor de masă.

11. Este necesară clarificarea aspectelor de TVA în cadrul Titlului III din Codul Fiscal, aferent mărimii plăților efectuate de către angajator în folosul salariaților săi conform art. 19 lit. (a), art. 20 lit. (c¹) și (c²) și art. 24 alin. 19³ lit. a), c) și d), alin. (26), atât pe partea deductibilă a plăților efectuate, cât și pe partea impozabilă a plăților la salariat sau nedeductibilă la angajator.

Totodată, intervenim cu unele **propuneri de modificare a Codului vamal nr. 95/2021**, după cum urmează:

1. Propunem completarea **art. 344 Cod Vamal nr. 95/2021**, cu următoarea prevedere: “*La solicitarea agentului economic, vămuirea poate fi efectuată la alte posturi vamale interne sau de frontiera decât locul de înregistrare a sediului juridic al agentului economic, cu acordul organului vamal*”. Noul Cod Vamal prevede doar posibilitatea declarării bunurilor la posturile vamale din raza de activitate a adresei juridice a agentului economic și nu permite detașarea la alte posturi. Argumentele pentru această modificare sunt următoarele:

- Reducerea timpului și costurilor de transport pentru agenții economici care au mai multe puncte de lucru/de descărcare pe teritoriul țării;
- Modificarea este necesară pentru reducerea timpului de livrare a mărfurilor perisabile, în cazul vămuirii la frontieră;
- Posibilitatea dată poate fi acordată ca un avantaj pentru agenții economici AEO;

2. Completarea Codului vamal cu norme referitoare la „**Procedura aprobării tacite**”, care are ca scop asigurarea unui climat prielnic mediului de afaceri, și astfel se propune ca Deciziile vamale eliberate la cererea agenților economici să fie examinate atât în termen cât și în cazul în care autoritatea vamală nu oferă în termen un răspuns să fie implementat un mecanism de aprobare tacită a acestei Decizii. Astfel, se va exclude factorului uman în tergiversarea examinării unei cereri înafara termenului limită legal. Mai mult ca atât, propunerea va armoniza cadrul normativ autohton la prevederile articolului 13 Proceduri de autorizare a **Directivei 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne¹ (Jurnalul Oficial al Uniunii Europene din 27.12.2006 L376/36)**. Alin. (4) al articolului 13 al acesteia stabilește expres că “în lipsa unui răspuns în termenul stabilit autorizația se consideră acordată”.

Totodată, în partea ce ține de proiectul de Politică fiscală și vamală 2024, intervenim cu următoarele propuneri și obiecții:

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006L0123&from=RO> (pag. 20)

1. La Art. XI pct. 2 din proiect se propune completarea art. 24 din Legea nr. 278/2007 privind controlul tutunului cu alin. (1¹) și (1²). În context, considerăm cerința de aplicare timbrei de acciz eliberate în anul în care sunt fabricate produsele ca fiind una inoportună, reieșind din următoarele argumente.

Reieșind din practica existentă, de la plasarea comenzii de timbre și până la punerea la dispoziție producătorului a timbrei sunt necesare circa două luni, reieșind din pașii care necesită a fi parcurși (plasarea comenzii, executarea comenzii de către CTIF, obținerea autorizației pentru export temporar a timbrei, livrarea fizică a timbrei).

Astfel, în mod practic, la începutul fiecărui an, producătorii de produse din tutun vor fi în imposibilitate de a fabrica mărfuri pentru piața din Republica Moldova, dat fiind faptul că timbrele care vor fi solicitate în ianuarie vor fi disponibile pentru aplicare în fabrici abia în luna martie și respectiv mărfurile vor putea fi livrate către luna aprilie, ceea ce ar putea crea un deficit de produse pe piață și distorsiona logistica companiilor din industria tutunului sau genera costuri administrative exorbitante pentru companiile care vor fi în situația de a crea stocuri foarte mari. În această situație și bugetul de stat va avea de suferit, or importurile în primul trimestru a anului vor fi blocate și respectiv nu vor fi încasări din acciză.

Totodată, riscurile enumerate mai sus, în ceea ce ține de blocarea importurilor, sunt accentuate și mai mult de lipsa unor posibilități tehnice de a elibera timbre de acciză marcate cu data unui trimestru ulterior (confirmat în cadrul discuțiilor cu reprezentanții CTIF-ului), precum și de formularea propusă care stabilește că timbrele urmează a fi eliberate în anul fabricării produselor. Chiar dacă ar fi prevăzută o asemenea posibilitate, aceasta nu ar face decât să reducă neesențial termenul de livrare a mărfurilor, dat fiind faptul că fabricarea produselor nu poate fi efectuată din timp, dar numai în cursul anului de gestiune.

Mai mult ca atât, implementarea a unui astfel de mecanism începând cu 1 ianuarie 2024 va crea și pierderi companiilor care au plasat comenzi pentru a acoperi necesitatea cu timbre de acciză inclusiv pentru începutul anului 2024. Această obiecție este valabilă și pentru Art. II pct. 28 din proiectul Legii politicii fiscale, unde se propune completarea art. 123 din Codul Fiscal cu alineatul (5²).

Suplimentar, considerăm că restricția privind plasarea produselor din tutun pe piață mai târziu de 24 luni de la data producerii este una abuzivă și neargumentată atât timp cât aceste produse au termen de valabilitate nelimitat.

De asemenea, este de remarcat și faptul că deși în Nota informativă modificarea se argumentează prin racordarea la Directiva 2014/40/UE, în textul Directivei menționate nu se regăsesc asemenea cerințe. Respectiv, nici scopul urmărit de către stat prin această modificare nu este unul clar.

În contextul celor expuse, modificarea propusă urmează a fi reconsiderată prin prisma celor expuse mai sus.

2. La art. 24 alin. (19³), urmează a fi clarificată metoda de calcul expusă „Plafonul de deductibilitate a plăților efectuate în favoarea angajaților, prevăzute la prezentul alineat, constituie 15% din valoarea calculată ca diferența din fondul de retribuire a muncii total pe întreprindere, determinat pentru anul curent, și fondul de retribuire a muncii persoanelor specificate la grupele minore 112 și 121 din Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova. Toate cheltuielile trebuie să fie confirmate prin documentele primare emise pe numele angajatorului..

Norma expusă în redacția dată îngreunează mult procedura de acordare a scutirilor menționate la alin. (19³). Mai mult ca atât, ea poate fi calculată doar după expirarea anului fiscal, ceea ce presupune faptul, că angajatorul poate admite pe parcursul anului plăți sub diferite forme, care la calculul definitiv al mărimii deductibile a acestor plăți va rezulta cu sume nedeductibile în scopuri fiscale. Propunem elaborarea unei metode simpliste de aplicare a deductibilității plăților efectuate de către angajator în favoarea salariaților, care nu conține multe necunoscute. Metoda deducerii propusă în proiectul de Politică fiscală va descuraja angajatorul de a recurge la instrumentele specificate în alineatul dat.

Suplimentar, pentru cheltuielile suportate de către angajator în folosul angajatului conform p. (1) (cadouri în natură, vouchere, cadouri oferite copiilor minori ai angajaților cu ocazia sărbătorilor de Crăciun, Paște, 8 martie etc) de la acest alineat, urmează să fie aduse clarificări în aspect de calculare și aplicare a TVA la Capitolul II din Codul Fiscal.

3. Revizuirea mecanismului expus la art. 24 alin. (26) din proiect, și anume deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru plățile efectuate în folosul angajatului cu scopul compensării costurilor serviciilor alternative de îngrijire a copiilor în vârstă de 0-3 ani în mărimea ce nu depășește valoarea 2500 lei lunar per copil, ca o primă condiție de acordare a deducerii și stabilirea a doua condiție și „Limita maximă de deducere constituie 5% din fondul de retribuire a muncii, determinat pentru anul curent.”, descurajează angajatorul de a acorda salariatului plățile menționate. Mai mult ca atât, prevederea este una interpretabilă și nu este clar care deducere (prima sau a doua este prioritară). La fel, angajatorul fără să planifice careva cheltuieli nedeductibile, la sfârșitul anului va ajunge la plata suplimentară de impozite și taxe.

4. La art. 24 alin. (19³) și art. 24 alin. (26), pe partea de depășire a sumelor permise spre deducere urmează să se specifice expres, că suma depășirilor se consideră a fi facilitate acordată de patron conform art. 19 din Codul Fiscal și impozitate din plățile salariile conform art. 88 din Codul Fiscal, iar pentru angajator acestea se consideră a fi deductibile în scopuri fiscale conform prevederilor art. 24 alin (19²) din Codul Fiscal.

5. La art. 35² alin. (5), urmează a fi specificate expres care sume achitate de către persoana fizică pentru creditele ipotecare pot fi deduse, de exemplu suma principalului credit sau toată suma creditului inclusiv taxele pentru comisioane și dobânzi.

Salutăm lărgirea spectrului de deduceri la nivelul persoanei fizice, însă credem că redacția propusă ar crea interpretări duale de aplicare, motiv pentru care solicităm să intervină cu clarificarea modului de determinare creșterii de capital în contextul deducerilor permise conform redacției propuse.

7. La art. 71 alin. (1) lit. n), urmează a se specifica expres procedura de impozitare a veniturilor obținute de către persoane fizice nerezidente de la plătitorii de venituri menționați la art. 90 din Codul fiscal, rezultate în urma încheierii contractelor civile, din motiv că redacția actuală a normei induce în eroare și nu cuprinde alt spectru de venituri obținute de către persoanele fizice nerezidente decât cele menționate la art. 71. Propunem excluderea sintagmei „servicii” din redacția art. 71 lit. b¹) Codul fiscal.

8. Solicităm includerea conceptului de creștere de capital aplicabil persoanelor juridice rezidente.

La etapa actuală creșterea de capital este aplicabilă atât în raport cu persoanele fizice, cât și cu persoanele juridice nerezidente. Astfel, are loc aplicarea unor regimuri fiscale diferite de taxare a unor și aceleași venituri, în dependență de statutul persoanei ce a obținut venitul, ceea ce încalcă grav unul din principiile stabilite prin Hotărârea Parlamentului privind Concepția reformei fiscale – echitatea.

9. În scopul aplicării unei cote unice la veniturile investiționale ale persoanelor fizice, propunem modificarea alineatului (3⁸) de la art. 90¹, prin stabilirea cotei impozitului pe venit la veniturile din dobânzi la valori mobiliare de stat de 6% și a cotei impozitului de 12% la creșterea de capital de la valori mobiliare de stat (venitul din final din scont la valori mobiliare de stat fiind impozitat cu 6%).

De asemenea, reiterăm **necesitatea de conformare cu normele stabilite pentru intrare în vizoare a modificărilor care vizează politica fiscală**. În acest sens, solicităm revizuirea prevederilor ce țin de intrare în vigoare a modificărilor propuse în proiectul de lege în linie cu prevederile art. 56 alin. (2) din Legea 100/2017, și anume - **nu mai devreme de 6 luni de la data publicării legilor respective**.

Reieșind din cele menționate, solicităm respectuos examinarea propunerilor EBA Moldova și comunicăm despre deschiderea mediului de afaceri la motivarea stringentei necesități a propunerilor expuse în anexă și participarea ori de câte ori e cazul **la sedințe tehnice** pentru discutarea mai detaliată a propunerilor prezentate.

Anexa: **84** file;

Cu înaltă considerațiune,

Mariana RUFA
Director Executiv

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: <https://msign.gov.md>

Executor: Sandra DOLGHII
Email: sandra.dolghii@eba.md
Tel. 022 907025, 069949404

SINTEZA
propunerilor cu privire la modificarea si completarea Politicii bugetar-fiscale si altor acte legislative si normative pentru anul 2024

Cadrul legal actual	Conținutul articolelor/ punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participantul la avizare (expertizare)/ consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii/ recomandării	Argumentarea autorului proiectului
Codul fiscal nr.1163/1997				
<p>Articolul 5. Noțiuni generale 29) <i>Subdiviziune</i> – unitate structurală a întreprinderii, instituției, organizației (filială, reprezentanță, sucursală, secție, magazin, depozit etc.), situată în afara locului ei de reședință de bază, care exercită unele din atribuțiile acesteia.</p>	<p>Propunem completarea pct. 29) din art. 5 la sfârșit cu următoarea sintagma: „cu excepția dispozitivelor electronice (de tip terminal de plată în numerar, terminal cash-in, aparat de schimb valutar, bancomat, precum și altele ce dispun de un program de aplicație dedicat și identificabil).”</p>	EBA	<p>La moment există multe dispozitive electronice instalate în afara subdiviziunilor entității, care sunt mobile și nu prezintă un obiect imobil și în care nu se exercită atribuțiile entității.</p>	
<p>Articolul 5. Noțiuni generale</p>	<p>Includere unui alineat nou cu următorul conținut:</p> <p>“47) Stock option (incentive) plan” - un program inițiat în cadrul unei persoane juridice prin care se acordă angajaților, administratorilor și/sau directorilor acesteia sau ai persoanelor juridice interdependete, dreptul de a achiziționa la un preț preferențial sau de a primi cu titlu gratuit un număr determinat de titluri de participare, definite potrivit pct. X, emise de entitatea respectivă. Pentru calificarea unui program ca fiind stock option plan, programul respectiv trebuie să cuprindă o perioadă minimă de un an între momentul acordării dreptului și momentul exercitării acestuia (achiziționării titlurilor de participare)”</p> <p>[x] “titlu de participare - orice acțiune sau altă parte socială într-o societate în</p>	EBA	<p>Propunem introducerea noțiunii “stock option (incentive) plan” utilizat pe larg la nivel internațional, fiind păstrată esența și să nu distorsioneze înțelegerea mai ales pentru fondatorii străini. Motivarea personalului companiilor prin unele astfel de programe capătă mai mare popularitate, ori în lipsa noțiunilor și regulilor specifice în legislația fiscală, apar neclarități privind modul și momentul impozitării acestor programe.</p> <p>Prin urmare, considerăm importantă completarea Codului Fiscal cu normele specifice aplicabile acestui instrument.</p> <p><u>Necesitatea de a alinia prevederile fiscale actuale în cadrul aplicării</u></p>	

	<p>nume colectiv, societate în comandită simplă, societate pe acțiuni, societate în comandită pe acțiuni, societate cu răspundere limitată sau într-o altă persoană juridică ori deținerile la un fond de investiții;”</p>		<p>IFRS 2 "Plățile asimilate în acțiuni", la realitatea economică actuală precum și practica internațională existentă, motivează de a Companiile multinaționale cu sediul în Republica Moldova evită de a implementa programe de fidelizare a angajaților de tip SOP din motivul lipsei unui cadru legal care să reglementeze regimul fiscal a acestui tip de fidelizare. În forma actuală a legislației fiscale, în Republica Moldova, entitățile pledează ca angajații să participe la programe de fidelizare inițiate de societate-mamă nerezidentă decât să fie inițiate de către întreprinderile rezidente. Motivul fiind: incertitudinea aplicării mecanismului de impozitare din partea Autorităților fiscale locale în cadrul unui eventual control fapt ce generează riscuri fiscale majore (exemplu confirmat în practica fiscală a României până la implementarea prevederilor aferente SOP).</p> <p>Luând în considerare experiența vastă de implementare a Directivelor Europene în politica fiscală a României, inclusiv aspectele ce reglementează programul de tip SOP, începând cu anul 2016, constatăm că ANAF, nu a abrogat inițiativă legislativă dar a considerat-o funcțională și binevenită în mediul de afaceri majorând indirect impozitele și taxele la bugetul de stat, doar prin eliminarea limitărilor și constrângerilor legislative.</p> <p>Ce presupune de fapt Programa SOP?</p> <p>- Programul poate fi inițiat de orice persoană juridică (totuși din practică se aplică mai mult de contribuabili mari).</p>	
--	--	--	--	--

			<p>Beneficiari ai programului sunt: angajații, administratorii, directorii persoanei juridice sau ai persoanelor juridice interdependente.</p> <p>- Condițiile de îndeplinire fiind: perioada programului care trebuie să cuprindă o perioadă de minim 1 an între momentul acordării dreptului și momentul exercitării acestora.</p> <p>- Beneficiarii programului pot primi la momentul exercitării opțiunii titluri de participare, în mod gratuit sau la preț preferențial.</p> <p>Propunem noțiunea în textul original “stock option (inciative) plan” utilizat pe larg la nivel internațional, fiind păstrată esența și să nu distorsioneze înțelegerea mai ales pentru fondatorii străini.</p> <p>Perioada Programului- minim 1 an – angajatorii prin promisiunile legale oferite angajaților, dar care pot fi valorificate după o perioadă de minim 1 an de zile, urmăresc de a păstra forța de muncă (în special angajații cheie) pentru o perioadă mai îndelungată, de implicarea mai activă a angajatului și a majora contribuția la dezvoltarea entității.</p> <p>Este necesar să fie definită noțiunea de “titlu de participare”. Codul Fiscal actual nu definește decât acționar și asociat unde se utilizează termenii de “acțiune și asociat”</p>	
Articolul 5. Noțiuni generale	Completarea art.5 cu pct. 47), cu noțiunea de “marketing intern”;	EBA	Entitățile organizează diverse activități ce contribuie la integrarea mai bună a angajaților, sporește gradul de încredere în cadrul colectivului (teambuilding, competiții etc).	

			<p>Aceste acțiuni contribuie la succesul entității și prin urmare sporește rentabilitatea acestora.</p> <p>Din practica companiilor care aplică în practică aceste activități, se observă un efect de loialitate din partea angajaților prin urmare este binevenit promovarea pe larg al acestor activități care ar fi posibilă prin ajustarea prevederilor în Codul fiscal privind stabilirea unui prag de deducere pentru cheltuielile de marketing intern.</p> <p>În Codul fiscal al României este capitolul Capitolul II - Calculul rezultatului fiscal găsim art. 25 – Cheltuieli aici unde sunt prevăzute cheltuielile entității deductibile și nedeductibil din punct de vedere fiscal.</p> <p>Pentru aceste tipuri de cheltuieli sunt stabilite Norme metodologice aici în Secțiunea a 5-a – Cheltuieli art.13 alin.1 lit. c.</p> <p>c) cheltuielile pentru marketing, studiul pieței, promovarea pe piețele existente sau noi, participarea la târguri și expoziții, la misiuni de afaceri, editarea de materiale informative proprii;</p> <p>Prin urmare vedem mai oportun ca cheltuielile de marketing să fie incluse în Codul Fiscal prin art. 24.</p> <p>Marketing inten – activități petrecute în timpul orelor de lucru și/sau weekend cu scopul de a stabili coeziune și comunicare într-un cadru nonformal, urmând un program de formare internă a angajaților ce prevede promovarea produselor către clienți sau alte acțiuni care au legatură cu activitatea economică al entității, justificate cu documente corespunzătoare.</p>	
--	--	--	---	--

			Totodată vedeți art. 25 alin.3 lit.a pentru cheltuieli deductibile limitate, ca de ex: – cheltuieli de protocol si - ajutor material. Este binevenit de a prelua practica României în vederea determinării unui prag de deducere pentru aceste cheltuieli.	
Articolele 5, 20, 39, 40, 42	Alinierea prevederilor fiscale actuale în cadrul aplicării IFRS 2 "Plățile asimilate în acțiuni", după cum urmează:	EBA	<p>Stock option (incentive) plan („SOP”) este un instrument foarte important pentru mediul de business în situația de criza forței de muncă, consecințele pandemiei și situația tensionată din statul vecin Ucraina care a generat un flux de emigrare intensă.</p> <p>Regimul fiscal clar definit, va crea o bună oportunitate pentru angajatori (investitori străini):</p> <ul style="list-style-type: none"> - pentru a atrage și menține angajații calificați fără pierderi fiscale nefondate; recunoașterea și evaluarea contribuției angajaților; - creșterea productivității entității și impozitarea veniturilor acestora; - dezvoltarea pieței de capital prin familiarizarea cu regulile de joc a persoanelor fizice și implicarea directă și indirectă a acestora. 	
	Alinierea prevederilor fiscale actuale în cadrul aplicării IFRS 2 "Plățile asimilate în acțiuni", după cum urmează:	EBA	Este necesar să fie definită noțiunea de “titlu de participare”. Codul Fiscal actual nu definește decât acționar și asociat unde se utilizează termenii de “acțiune și asociat”.	
Articolul 5. Noțiuni generale 38) Campanie promoțională – modalitate de promovare a vânzărilor prin organizarea de concursuri, jocuri, loterii anunțate public și desfășurate pe o perioadă de timp limitată, cu acordarea de cadouri, premii, câștiguri, precum și organizarea de către autorități și instituții publice a acestor activități	Articolul 5 pct. 38) din Codul fiscal, propunem să fie expus în următoarea redacție, după cum urmează: ”38) Campanie promoțională - modalitate de promovare a vânzărilor prin organizarea de concursuri cu scopul promovării vânzărilor, anunțate public, cu acordarea de cadouri, premii, cashback, bonusuri sau alte câștiguri ca urmare a practicilor comerciale implementate de contribuabil”	EBA	În contextul politicii existente și a planului de acțiuni ”Moldova fără numerar” al Guvernului Republicii Moldova privind diminuarea circuitului de cash în economia națională și a promovării decontărilor prin virament, mediul de afaceri de rând cu sistemul bancar sunt cei mai buni promotori ai decontărilor fără numerar. Rezonând cu planul de acțiuni al Guvernului,	

<p>în alt scop decât cel de promovare a vânzărilor.</p>			<p>mediul de afaceri lansează numeroase campanii promoționale, menite să promoveze cardurile bancare și achitățile prin intermediul acestora. În acest context, noțiunea de ”Campanie Promoțională” stabilită la articolul 5 din codul Fiscal nu mai satisface acele programe elaborate de către mediul de afaceri în vederea promovării vânzărilor și achităților fără numerar. Suplimentar, noțiunea actuală cuprinde și componenta de jocuri de noroc și loterii, care în Codul Fiscal au un regim separat de impozitare și acestea nu întrunesc scopul promovării vânzărilor.</p> <p>În acest context, am analizat experiența României, pe care o considerăm una oportună și corectă și am constatat, că campaniile promoționale nu sunt limitate în timp și reprezintă acțiuni de promovare a produselor/serviciilor ca urmare a practicilor comerciale implementate de contribuabil.</p> <p>A se vedea: https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/legislatie/Cod_fiscal_norme_110220_20.htm</p>	
<p>Articolul 5. Noțiuni generale</p>	<p>Propunem completarea art. 5 cu un punct nou:</p> <p>47) ”titluri de capital – acțiuni și alte valori mobiliare similare acțiunilor, care pot fi convertite în acțiuni sau care oferă dreptul de a cumpăra acțiuni ale aceluiași emitent”</p>	<p>EBA</p>	<p>Este necesar să fie definită noțiunea de “titlu de capital”. Codul Fiscal actual nu definește decât noțiune de acțiune și nu expres prevede alte instrumente financiare</p>	
<p>Articolul 15. Cotele de impozit Suma totală a impozitului pe venit se determină: a) pentru persoane fizice, întreprinzători individuali și persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în</p>	<p>Propunem introducerea unei cote noi în mărime de 2% pentru companii care se ocupă cu colectarea, păstrarea, prelucrarea, comercializarea, precum și exportul resturilor și deșeurilor de metale feroase și neferoase, de baterii de acumulare uzate, inclusiv în stare</p>	<p>EBA</p>	<p>Propunerea menționată va elimina economia tenebră în domeniul colectării deșeurilor de metale feroase și va accelera dezvoltarea companiilor din industria menționată.</p> <p>Faptul dat va stimula persoanele fizice să vândă bunurile din metale</p>	

<p>domeniul sănătății – în mărime de 12% din venitul anual impozabil;</p> <p>b) pentru persoanele juridice – în mărime de 12% din venitul impozabil;</p> <p>c) pentru gospodăriile țărănești (de fermier) – în mărime de 7% din venitul impozabil;</p> <p>d) pentru agenții economici al căror venit a fost estimat în conformitate cu art.225 și 225¹ – în mărime de 15% din depășirea venitului estimat față de venitul brut înregistrat în contabilitate de agentul economic.</p>	<p>prelucrată din suma care se exportă sau se vinde la consumator final.</p> <p>Se propune completarea art. 15 cu lit. e) cu următorul text:</p> <p>„e) Pentru persoanele juridice - 2% din venitul de vânzare a metalelor feroase;”</p>		<p>feroase uzate și neutilizate și care pot aduce prejudicii din punct de vedere ecologic a locurilor unde acestea se păstrează, precum și comercializarea dată nu va fi în detrimentul persoanei fizice din punct de vedere economic.</p>	
<p>Articolul 19. Facilități acordate de angajator</p> <p>Facilitățile impozabile acordate de angajator includ:</p> <p>a) plățile acordate salariatului de către angajator pentru recuperarea cheltuielilor personale, precum și plățile în favoarea lucrătorului, efectuate altor persoane, cu excepția plăților în bugetul asigurărilor sociale de stat și a primelor de asigurare obligatorie de stat, a plăților menționate la art.24 alin.(20), precum și a plăților aferente cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru transportul, hrana și studiile profesionale ale angajatului, conform modului stabilit de Guvern;</p>	<p>Completarea cu următorul text: după ”la art.24 alin.(20)” se introduce „plăților în favoarea angajatorului ce țin de promovarea vânzărilor în cadrul acțiunilor de marketing intern”</p>	EBA	<p>Oricare cheltuieli ale angajatorului ce țin de promovarea vânzărilor în cadrul acțiunilor de marketing intern nu reprezintă plăți salariale, remunerații, sau alte recompense din care se calculează și se rețin impozit pe venit, contribuții obligatorii de asigurări sociale și prime individuale de asigurări medicale.</p>	
<p>Articolul 19. Facilități acordate de angajator</p> <p>Facilitățile impozabile acordate de angajator includ:</p> <p>a) plățile acordate salariatului de către angajator pentru recuperarea cheltuielilor personale, precum și plățile în favoarea lucrătorului, efectuate altor persoane, cu excepția plăților în bugetul asigurărilor sociale de stat și a primelor de asigurare obligatorie de stat, a</p>	<p>Expunerea art. 19 lit. a) în redacție nouă: “a) plățile acordate salariatului de către angajator pentru recuperarea cheltuielilor personale, precum și plățile în favoarea lucrătorului, efectuate altor persoane, cu excepția plăților în bugetul asigurărilor sociale de stat și a primelor de asigurare obligatorie de stat, a plăților menționate la art.24 alin.(20), a plăților pentru cazarea, în afara localităților în care își au domiciliul, a salariaților angajați în muncă cu caracter mobil</p>	EBA	<p>Propunem excluderea din categoria facilităților impozabile acordate de angajator a plăților angajatorului suportate cu închirierea de imobile (apartament, casă) sau cu contractarea serviciilor hoteliere destinate să asigure cazarea temporară a acelor salariați, a căror muncă are un caracter mobil. În conformitate cu art. 51 alin. (1) lit. a) și art. 52 al Codului muncii, se admite angajarea salariaților în</p>	

<p>plăților menționate la art.24 alin.(20), precum și a plăților aferente cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru transportul, hrana și studiile profesionale ale angajatului, conform modului stabilit de Guvern;</p>	<p>(plăți care pot viza închirierea de locuințe sau contractarea de servicii hoteliere), precum și a plăților aferente cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru transportul, hrana și studiile profesionale ale angajatului, conform modului stabilit de Guvern;”</p>		<p>activități ce nu presupun un loc stabil de muncă. În particular, este vorba despre situații în care angajatorul are un birou administrativ central și o subdiviziune de producție, localizate separat, la distanțe considerabile una față de alta. Unii salariați, care își au reședința în localitatea unde se află biroul central, au atribuții de muncă ce presupun vizitarea cu regularitate a subdiviziunii de producție și petrecerea în subdiviziune a unor perioade relativ lungi, depășind durata unei zile de muncă, în scopuri de administrare și supraveghere a activităților și angajaților din subordine. Contractele individuale de muncă prevăd caracterul mobil al muncii acestor salariați (clauza de mobilitate) și obligația angajatorului de a asigura cazarea salariaților și de a suporta cheltuielile asociate. Angajatorul asigură cazarea prin închirierea de imobile locative sau prin angajarea serviciilor hoteliere cu proprietarii sau prestatorii respectivi, cărora le achită remunerația contractuală stabilită.</p> <p>Formalizarea acestor călătorii de serviciu ca deplasări nu este conformă cu prevederile Codului muncii (art. 174 alin. (2)) și ale Regulamentului cu privire la delegarea salariaților entităților din Republica Moldova (pct. 3), care prevăd că călătoriile de serviciu ale salariaților a căror activitate permanentă poartă un caracter mobil, nu sunt considerate deplasări. În plus, având în vedere că mobilitatea acestor salariați este cunoscută încă de la angajare și nu este de natură excepțională, ci ordinară, nivelul convenit al salariului deja ia în considerare compensarea muncii cu</p>	
---	---	--	---	--

		<p>caracter mobil a salariatului și a cheltuielilor lui asociate acestor călătorii de serviciu. Prin urmare, la aplicarea mecanismului deplasării, diurna și alte compensări ale cheltuielilor de deplasare, calculate și achitate obligatoriu de angajator în conformitate cu art. 176 Codul muncii, reprezintă o dublare neîntemeiată a remunerației muncii salariatului.</p> <p>Totodată, dacă angajatorul efectuează plăți pentru cazarea salariatului (fie prin închiriere de locuință, fie prin contractarea serviciilor hoteliere) în legătură cu aceste călătorii de serviciu fără a le formaliza ca deplasări, plățile efectuate de angajator, sunt considerate conform art. 19 pct. a) al Codului fiscal în redacția sa actuală, plăți în favoarea lucrătorului efectuate altor persoane, fiind astfel calificate drept facilități impozabile acordate de angajator. Drept urmare, aceste plăți sunt incluse în venitul impozabil al salariatului, iar angajatorul are obligația de a calcula și achita impozitul la sursa de plată. Aceasta situație conduce la o majorare artificială a veniturilor impozabile ale salariatului, dar și la majorarea nejustificată a obligațiilor de plată ale angajatorului către bugetul public.</p> <p>Considerăm că această situație nu este normală și nu reflectă realitatea, deoarece aceste plăți rezultă nu din intenția de a oferi salariatului beneficii personale, ci din caracterul mobil al muncii salariatului, care este convenit anume pentru necesitățile angajatorului.</p>	
--	--	--	--

<p>Articolul 19. Facilități acordate de angajator Facilitățile impozabile acordate de angajator includ: d) suma dobânzii, determinată reieșind din diferența pozitivă dintre rata medie ponderată a dobânzilor aplicate la creditele noi acordate persoanelor fizice pe un termen ce depășește 5 ani, stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune, și rata dobânzii calculată pentru împrumuturile acordate de către angajator salariatului. Prevederile prezentei litere nu se aplică creditelor acordate de bănci și organizații de creditare nebankare angajaților acestora în condițiile generale în care acestea acordă credite persoanelor terțe;</p>	<p>Se propune expunerea art. 19 lit. d) în următoarea redacție: “d) suma dobânzii, determinată reieșind din diferența pozitivă dintre rata medie ponderată a dobânzilor aplicate la creditele noi acordate persoanelor fizice pe un termen ce depășește 5 ani, stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune, și rata dobânzii calculată pentru împrumuturile acordate de către angajator salariatului. Prevederile prezentei litere nu se aplică creditelor acordate de bănci și organizații de creditare nebankare angajaților acestora în condițiile generale în care acestea acordă credite persoanelor fizice terțe. În sensul prezentului articol, prin “condiții generale” se înțelege condițiile acceptate de către bănci și organizații de creditare nebankare prin oferirea creditelor persoanelor fizice terțe pentru aceleași produse financiare, oferite și angajaților. În situația în care rata terților este mai mică decât rata BNM stabilită, suma dobânzii se va determina ca diferența pozitivă dintre rata dobânzilor stabilită persoanelor fizice terțe și rata angajaților.”</p>	EBA	<p>Luând în considerare, că rata de referință pentru determinarea facilității impozabile este doar una pentru toate tipurile de împrumuturi, înțelegem că și respectarea principiilor de "condiții generale" pentru bănci este acordarea angajaților săi a creditelor aplicând rata care se încadrează în intervalul de rate aplicate la credite acordate persoanelor terțe. Este necesar de venit cu o detaliere a noțiunii de “condiții generale” și de modificat sintagma „persoane terțe”, din considerentul că instituțiile bancare și nebankare au diferite tipuri de produse financiare care se oferă în diferite condiții luând în considerare capacitatea de plată a persoanelor, termenele și riscurile de rambursare. Adicional, instituțiile pentru anumite produse financiare poate acorda persoanelor fizice terțe, credite la o rată mai mică stabilită de BNM. Astfel, facilitatea urmează să fie determinată ca diferență între rata stabilită pentru terți și nu rata stabilită de BNM, în caz contrar, angajatul care reprezintă clientul cu grad înalt de credibilitate și cel mai bine controlat din punct de vedere a capacității de plată, este defavorizat în raport cu persoanele fizice terțe. Spre exemplu: angajatul primește credit cu rata de 8%, persoana terță cu 8,5%, însă facilitatea se calculează între 12,81 % (rata BNM) și rata 8%, deviere de 4,81% care urmează a fi calificată ca facilitate.</p>	
<p>Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile</p>	<p>Includere unui alineat nou cu următorul conținut: “avantajele sub forma dreptului la stock options plan, la momentul acordării și la momentul exercitării acestora”.</p>	EBA	<p>Luând în considerare că participarea în Programul Stock Option Plan, nu generează automat beneficii care pot fi valorificate de către angajați, din considerentul că aceste programe presupun condiții multiple: de a</p>	

			<p>rămâne angajat, de creșterea valorii acțiunilor pe piață etc, în caz contrar dacă nu se respectă, angajatul în final nu beneficiază de nimic. Astfel, pentru a evita interpretări precum că la acordare dreptului de a participa în program reprezintă avantaj salarial, necesită de a fi menționat că este imposabil doar ca activ de capital la vânzarea instrumentului financiar obținut.</p>	
<p>Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile</p>	<p>Se propune expunerea art. 20 lit. (d⁶) în următoarea redacție: ”(d⁶) plățile suportate de angajator conform art. 24 alin. (19), (19¹), (20) și (20¹) și (26) și plățile suportate de angajator în favoarea angajatului pentru primele de asigurare de viață;”</p>	EBA	<p>În contextul evoluțiilor demografice, stimularea economisirilor private pe termen lung devine una din principalele opțiuni pentru susținerea sistemului asigurărilor sociale. În condițiile în care deficitul forței de muncă este o problemă acută pentru oricare sector al economiei, angajatorii sunt determinați să creeze cele mai bune condiții de muncă pentru salariații lor. Astfel, pentru atragerea și menținerea personalului, angajatorii oferă o gamă variată de beneficii, printre care pot fi introduse și asigurările de viață. Asigurarea de viață este o alternativă ce poate oferi beneficii importante reflectate în creșterea gradului de protecție a populației și va contribui la garantarea unor resurse financiare necesare la un moment dat într-o familie pentru a menține standardul de viață al acesteia în cazul producerii unui eveniment neprevăzut (deces, accident, îmbolnăvire invalidantă), care, pentru majoritatea familiilor, are ca efect o scădere drastică a nivelului de trai și dependența de ajutoarele sociale oferite de stat.</p> <p>Mai mult ca atât, primele colectate de către asigurătorii care practică asigurări de viață, sunt investite pentru acoperirea rezervelor tehnice</p>	

			și matematice de asigurări, astfel susținând activitatea economică.	
<p>Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile</p> <p>r) În cazul ajutorului material acordat din mijloacele sindicatelor, limita neimpozabilă constituie un salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat anual de Guvern, per angajat anual, cu excepția ajutorului acordat în caz de deces și/sau boală a angajatului sau a rudelor și/sau afiniilor de gradul I ai acestuia.</p>	<p>Expunerea art. 20 lit. r) în următoarea redacție:</p> <p>„r) În cazul ajutorului material acordat de către angajator, în conformitate cu actele normative la nivel de unitate sau prin decizie internă de acordare a unui astfel de ajutor, limita neimpozabilă cu prime de asigurare obligatorie de asistență medicală, impozit pe venit din salariu, precum și contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, constituie un salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat anual de Guvern, per angajat anual.”</p>	EBA	<p>Acordarea de ajutor material de către angajator nu poate să fie limitată doar din contul unor anumite fonduri/mijloace, or decizia respectivă ține de dreptul la autoadministrarea întreprinderii – libertate garantată de lege. Mai mult ca atât, la majoritatea întreprinderilor din sectorul real al economiei, efectiv, lipsesc structurile sindicale, ca atare. Totodată, dată fiind situația economică deosebit de grea a salariaților (inflație galopantă la cote nemaipomenit de înalte, creșterea deosebit de mare a prețurilor de consum), este justă din punct de vedere social scutirea ajutoarelor materiale acordate salariaților nu doar de impozitul pe venit, dar și de impozitarea cu prime medicale și contribuții sociale de stat, or, scopul ajutorului social constă anume în susținerea salariaților aflați într-o situație grea și dificilă.</p>	
<p>Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile</p> <p>y) veniturile obținute de persoanele fizice, cu excepția întreprinzătorilor individuali și gospodăriilor țărănești (de fermier), de la predarea ambalajului returnabil, a reziduurilor și deșeurilor de hârtie, carton, cauciuc, plastic și de sticlă (cioburi de sticlă), precum și a acumulateorilor electrice uzate;</p>	<p>• Se propune completarea art. 20 lit. y) din Codul fiscal cu următorul text: “veniturile obținute de persoanele fizice, cu excepția întreprinzătorilor individuali și gospodăriilor țărănești (de fermier), de la predarea ambalajului returnabil, a reziduurilor și deșeurilor de hârtie, carton, cauciuc, plastic și de sticlă (cioburi de sticlă), metale feroase și neferoase, precum și a acumulateorilor electrice uzate predate separat sau ca părți componente dintr-un deșeu de</p>	EBA	<p>Scopul de baza a acestei propuneri este oferirea unei echități fiscale în raport cu veniturile obținute de persoanele fizice de la predarea deșeurilor, indiferent de tipul acestora.</p> <p>Adițional, se dorește crearea și dezvoltarea unui mecanism viabil și eficient de management al deșeurilor menajere solide, ca parte integrantă a sistemului național de management ecologic.</p>	

	<p>echipament electric sau electronic (DEEE).”</p>	<p>Sarcina implementării politicii de gestionare a deșeurilor solide menajere, ca parte indispensabilă a managementului ecologic de stat, urmărește scopul protecției mediului, a sănătății populației, a utilizării raționale a resurselor naturale prin reducerea volumului deșeurilor, inclusiv prin reciclarea acestora, în strictă conformitate cu prevederile art. 61 din Legea 209/29.07.2016.</p> <p>Additional, în motivarea propunerilor expuse, facem referire la :</p> <p>Legislația privind deșeurile reflectă angajamentele asumate de către Guvernul Republicii Moldova în cadrul Acordului de Asociere încheiat cu Uniunea Europeană, transpunând Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L312 din 22 noiembrie 2008.</p> <p>Cadrul normativ aplicabil gestionării deșeurilor este reglementat de Legea nr.209 din 29.07.2016 privind deșeurile. În context, merită menționat faptul conform art.2 pct.9) din Legea nr.209/2016, deșeu constituie orice substanță sau obiect pe care deținătorul îl aruncă sau are intenția ori obligația să îl arunce.</p> <p>Astfel, redacția art.20 lit.y) din Codul fiscal urmează a fi aplicată în strictă corespundere și corelativ politicilor de gestionare a deșeurilor. Or, legislația fiscală actuală (i) limitează dreptul de aplicare a scutirii de impozit pe</p>	
--	--	---	--

		<p>venit doar pentru anumite tipuri de deșeuri, precum și (ii) este una interpretativă în raport cu tipurile de deșeuri avute în vedere prin redacția acestui articol - Obligația legală aferentă gestionării deșeurilor de echipamente electrice și electronice.</p> <p>Cadrul normativ aplicabil gestionării deșeurilor de echipamente electrice și electronice este reglementat de două acte normative principale, și anume:</p> <ul style="list-style-type: none">• Legea nr.209/2016 privind deșeurile (Legea nr. 209/2016), precum și• Hotărârea Guvernului nr.212/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice - DEEE (Hotărârea Guvernului nr. 212/2018). <p>Legea nr. 209/2016 introduce în legislația națională principiul răspunderii extinse a producătorului ("REP") obligând persoanele juridice care primii plasează pe piață anumite tipuri de produse să asigure recuperarea și valorificarea sau reciclarea produselor returnate și a deșeurilor care rămân după utilizarea produselor respective, precum și gestionarea ulterioară a deșeurilor . În sensul legii, „deșeu” este considerat orice substanță sau obiect pe care deținătorul îl aruncă sau are intenția ori obligația să îl arunce. Aceste prevederi se aplică inclusiv persoanelor juridice care plasează pe piață deșeuri de echipamente electrice și electronice, inclusiv toate componentele, subansamblurile și produsele consumabile care fac parte integrantă din produs în</p>	
--	--	---	--

		<p>momentul rebutării . Hotărârea Guvernului nr. 212/2018 reglementează gestionarea unor categorii de DEEE în scopul prevenirii și reducerii impactului asupra mediului și a sănătății umane. Această hotărâre conține prevederi specifice privind implementarea principiului REP în Republica Moldova, persoanele juridice fiind obligate să asigure colectarea separată a deșeurilor și transmiterea pentru valorificare a DEEE colectate. În acest sens sunt prevăzute ținte specifice atât pentru colectarea deșeurilor, cât și pentru valorificarea acestora. În contextul cerințelor impuse prin Legea nr. 209/2016 și Hotărârea Guvernului nr. 212/2018, companiile trebuie să:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Implementeze principiul REP în activitatea proprie; • Să asigure colectarea eficientă a DEEE prin intermediul punctele de colectare și să atingă țintele aferente. • Să asigure valorificarea deșeurilor conform țăintelor aferente. <p>Având în vedere cerințele menționate, companiile au obligația implementării programelor de colectare a deșeurilor cu scopul de a permite colectarea și reciclarea echipamentelor electrice și electronice și într-un mod în care să fie respectat principiul economiei circulare, prin încurajarea deținătorilor unor astfel de echipamente electrice și electronice de a le returna în punctele special amenajate de colectare a acestora. Caracteristicile tehnice și componentelor-cheie ale echipamentelor electrice și electronice In marea majoritate a</p>	
--	--	--	--

			cazurilor, echipamentele electrice și electronice conțin ca părți componente, plastic precum și acumulatori electrice uzate, toate acestea fiind integrate într-o carcasă din plastic. Scopul colectării propriu-zise are ca prioritate reciclarea acumulatorilor electrice care urmează a fi descompletate de către compania de reciclare a deșeurilor după anumite instrucțiuni. Propunerea de modificare a art.20 lit.y) în partea ce ține de DEEE, este una de concretizare a aplicabilității acestui articol veniturilor din predarea DEEE atât produsul retribuit ca deșeu, cât și componentele, subansamblurile și produsele consumabile care fac parte integrantă din produs în momentul rebutării acestuia.	
Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile	z ²⁰) titlurile de capital, la momentul acordării de către angajator salariilor și la momentul exercitării acestora;	EBA	Ne axăm pe experiența României, care din start reglementează regimul fiscal aplicat Programului Stock Option Plan, fiind luat în considerare că nu generează automat beneficii care pot fi valorificate de către angajați, din considerentul că aceste programe presupun condiții multiple: de a rămâne angajat, de creșterea valorii acțiunilor pe piață etc, în caz contrar dacă nu se respectă, angajatul în final nu beneficiază de nimic.	
Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător Articolul 102. Deducerea sumei TVA pentru mărfurile, serviciile procurate	Propunem: <ul style="list-style-type: none"> • extinderea dreptului de deducere din punct de vedere al impozitului pe profit și TVA în raport cu acțiunile legate de gestionarea refugiaților - salariați ucraineni din compania afiliată din grup, precum și pentru membrii familiilor acestora, • includerea unor norme exprese potrivit cărora veniturile obținute de 	EBA	Având în vedere situația extrem de complicată legată de războiul din Ucraina, mai multe companii (în special cele care sunt parte a unui grup internațional) au adoptat politici proprii legate de gestionarea refugiaților - salariați ucraineni din compania afiliată din grup, precum și pentru membrii familiilor acestora.	

	<p>persoanele refugiate sunt unele scutite de impozitate în Republica Moldova.</p>		<p>În acest context, ținem să precizăm faptul ca companiile din Republica Moldova și-au asumat următoarele procese legate de gestionarea fluxului refugiaților (atât a celor care vor rămâne mai mult timp pe teritoriul tarii, cât și pentru cei care vor tranzita țara):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Închirierea spațiilor locative pentru refugiați, • Asigurarea acestora cu hrană și cu alte bunuri de strictă necesitate, precum și cu echipamente necesare în caz de urgență (ex. lanterne, stații de emisie-recepție, surse alternative de încărcare a dispozitivelor), • Asigurarea cu echipamente și servicii telefonice/internet, • Alimentarea cu carburanți a autoturismelor refugiaților și oferirea rezervelor ulterioare de carburanți, • Compensarea cheltuielilor cu asigurarea Carte Verde, • Compensarea cheltuielilor de zbor (conexiune asigurată din alte state), • Antrenarea acestora în cursuri de formare pentru oferirea primului ajutor medical, ș.a <p>Totodată, legislația fiscală nu conține care norme exprese potrivit cărora veniturile obținute de persoanele refugiate să fie tratate drept unele scutite de impozite în Republica Moldova. Or, acest vid legislativ creează o presiune suplimentară pentru Companiile din Republica Moldova care și-au asumat gestionarea fluxului refugiaților, fiind astfel nevoite să aplice un impozit pe venit la sursa de plata în mărime de 12% din veniturile refugiaților nerezidenți (i.e. venituri care rezulta din procese</p>	
--	--	--	--	--

			acoperite de companiile locale astfel cum sunt menționate mai sus).	
<p>Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător (15¹) Se permite deducerea cheltuielilor efectuate de contribuabili în decursul perioadei fiscale sub formă de alocații financiare destinate activității sindicatelor pentru utilizarea lor în scopurile stabilite în contractul colectiv de muncă. Plafonul de deductibilitate a acestor cheltuieli constituie 0,15% din fondul de retribuire a muncii.</p>	<p><i>Completarea normei după cum urmează:</i></p> <p>“Se permite deducerea cheltuielilor efectuate de contribuabili în decursul perioadei fiscale sub formă de alocații financiare destinate activității sindicatelor sau cheltuieli directe suportate pentru utilizarea lor în scopurile stabilite în contractul colectiv de muncă și/sau în alte acte normative interne. Plafonul de deductibilitate a acestor cheltuieli constituie 0,5 % din fondul de retribuire a muncii.”</p>	EBA	<p><i>Activitatea Sindicatelor-</i> Multe Companii nu au format Sindicate, astfel nu putem limita beneficiile ce pot fi obținute de angajați fiind un impediment fiscal pentru întreprindere ca o cheltuială suplimentară nedeductibilă.</p> <p><i>Contractul colectiv de muncă</i> - multe Companii nu au elaborat un contract colectiv de muncă, totuși în afară de contractul individual de muncă, pentru unele plăți, remunerații compensatorii se aprobă regulamente interne (regulamentul de salarizare și stimulare a muncii a angajaților, premiere). Regimul de impozitare urmează a fi aplicat uniform indiferent de documentul prin care se aprobă acestea, astfel fiind păstrată natura economică și scopul utilizării acestor mijloace bănești.</p> <p><i>Limita admisă (%)</i>– întreprinderile pentru a atrage forța de muncă calificată și a o menține suportă cheltuieli sub formă de excursii, sanatorii, dulciuri în zile speciale. Prin urmare limita stabilită actuală de 0,15% este nesemnificativă ca să fie considerată o pârghie fiscală de susținere a Sindicatelor și a businessului.</p> <p>Multe întreprinderi nu au format sindicate, cu toate acestea funcțiile sindicatelor rămâne pe seama angajatorului, care purcede la</p>	

			<p>organizarea de comunități interne prin a promova și apăra interesele angajaților.</p> <p>Astfel, nu putem limita beneficiile indirect ce pot fi obținute de angajați, fiind un impediment fiscal pentru întreprindere ca cheltuială suplimentară nedeductibilă. interpretabil.</p> <p>Mai mult, nu toate sindicatele au încheiate contracte colective de muncă, și activitatea se bazează pe statut, regulamente interne ce sunt aduse la cunoștință membrilor săi</p> <p>Regimul de impozitare urmează a fi aplicat uniform indiferent de documentul prin care se aprobă acestea, astfel fiind păstrată natura economică și scopul utilizării acestor mijloace bănești.</p> <p>Limita admisă (%)– întreprinderile pentru a atrage forța de muncă calificată și a o menține suportă cheltuieli sub formă de excursii, sanatorii, etc. Prin urmare limita stabilită actuală de 0,15% este nesemnificativă ca să fie considerată o pârghie fiscală de susținere a Sindicatelor și a businessului. Ex: fondul de retribuire 10 mln lei si limita deductibila deductibilă – 15 mii lei.</p>	
<p>Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător</p> <p>(20) Se permite deducerea cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale angajatului, precum și plățile în favoarea salariaților pentru servicii medicale în mărime de până la 100% din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută, stabilită pentru categoriile de plătitori prevăzute în</p>	<p>Propunem permiterea spre deducere a cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale angajatului, precum și plățile în favoarea salariaților pentru servicii medicale în mărime de până la 100% din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută stabilită pentru categoriile de plătitori prevăzute pe anul respectiv.</p>	EBA	<p>La momentul actual deducerea unor astfel cheltuieli este permisă doar în limita de 50% din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută (și anume, 2 028 MDL anual per salariat), iar suma cheltuielilor ce depășește aceasta limită nu se permit spre deducere și se impozitează cu impozitele salariale atât la nivelul salariaților, cât și la nivelul angajatorilor.</p> <p>Majorarea limitei de</p>	

<p>anexa nr.2 la Legea nr.1593-XV din 26 decembrie 2002, pe anul respectiv.</p>			<p>deducere/neimpozitare a cheltuielilor anuale suportate de angajatori pentru asigurarea facultativă a salariaților ar motiva angajatorii să apeleze la serviciile de asigurare medicală facultative ceea ce ar reduce esențial presiunea financiară asupra sistemului medical actual.</p> <p>Statutul de persoană asigurată-obligatoriu conferă dreptul la servicii medicale prevăzut de CNAM în instituțiile medicale publice. Totodată persoanele asigurate obligatoriu nu pot beneficia pe deplin de serviciile medicale: număr limitat de analize, lipsa specialiștilor în instituțiile publice. Prin urmare unele entități vin cu un program de loialitate către angajații săi oferindu-le o asigurare facultativă individuală. Propunem permiterea spre deducere a cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale angajatului, precum și plățile în favoarea salariaților pentru servicii medicale în mărime de până la 100% din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută stabilită pentru categoriile de plătitori prevăzute pe anul respective.</p>	
<p>Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător</p>	<p>In vedere alinierii prevederilor de deductibilitate pentru persoane fizice și persoane fizice/angajați, propunem permiterea spre deducere a cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare de viață a angajatului.</p> <p>Se propune completarea articolului 24 din Codul fiscal cu alineatul (20¹) în următoarea redacție:</p>	<p>EBA</p>	<p>Asigurările de viață pot contribui la diminuarea dezechilibrelor sociale prin complementarea programelor publice de asistență socială. În același timp o politică continuă de susținere din partea statului, cu o estimare de impact minim asupra bugetului public poate aduce beneficii importante reflectate în creșterea gradului de protecție a</p>	

	<p>”(20¹) Se permite deducerea anuală a primelor de asigurare de viață plătite de angajator pentru angajat în baza contractului de asigurare de viață.”</p>		<p>populației. Este relevant faptul că deficitul de protecție al populației s-a amplificat în ultimii ani, ceea ce ar justifica o intervenție din partea autorităților publice pentru încurajarea comportamentului de protecție privat.</p> <p>Avantajele susținerii de către stat a dezvoltării asigurărilor de viață rezidă în:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scăderea nivelului de dependență al populației de sistemul public de asistență socială; - creșterea nivelului de protecție al populației. <p>Dezvoltarea asigurărilor de viață ar contribui la diminuarea dezechilibrelor sociale și creșterea bunăstării populației, stimulând familiile să achiziționeze protecția suplimentară de care au nevoie.</p> <p>Asigurările de viață dezvoltă, pe lângă asigurarea protecției financiare a familiilor împotriva riscurilor, un comportament responsabil pentru sustenabilitatea veniturilor familiale.</p> <p>Pe de altă parte pentru reducerea deficitului de protecție al populației mai este necesar și:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Încurajarea schimbării de mentalitate în rândul populației în ceea ce privește protecția împotriva riscurilor, prin conștientizarea responsabilității individuale; • Eforturi comune și susținute la nivel de industrie și autorități pentru educarea populației și promovarea beneficiilor asigurărilor de viață; • Introducerea de facilități fiscale care să încurajeze popularizarea polițelor de asigurări de viață și beneficiilor acestora. 	
--	--	--	---	--

		<p>În același timp companiile de asigurări oferă surse de finanțare pentru guvern și sectorul privat pe termen lung. În țările OECD, companiile de asigurări sunt cei mai mari investitori instituționali (sursa: Insurance Europe). Însă, în comparație cu țările din regiune, Republica Moldova are cea mai scăzută rată de penetrare a asigurărilor de viață în PIB. Comparația defavorabilă cu statele din regiune arată că Moldova pierde an de an potențialul social și economic ale pieței asigurărilor de viață, economia pierzând resurse importante pentru investiții. În aceste condiții, toți actorii implicați resimt nevoia unui stimulent care să așeze piața asigurărilor de viață pe un curs ascendent de durată.</p> <p>Asigurarea de viață este unul dintre instrumentele utilizate de un număr mare de state în aplicarea politicii lor sociale. Majoritatea membrilor OECD, precum și o bună parte dintre statele membre ale Uniunii Europene stimulează prin mijloace fiscale dezvoltarea pieței asigurărilor de viață. Acest lucru se concretizează prin reduceri de impozite sau deductibilitatea primelor de asigurare. Gradul de densitate a asigurărilor – volumul de prime de asigurare repartizate pe cap de locuitor - a crescut substanțial în aceste state datorită deductibilității fiscale a primelor de asigurare. Exemple de facilități fiscale în domeniul asigurărilor de viață și efectul pozitiv avut asupra dezvoltării pieței:</p>	
--	--	--	--

			<p>BULGARIA: deductibilitate pentru primele de asigurare, în limita a 10% din venitul personal anual.</p> <p>CEHIA: începând din 2001, a acordat deductibilitate pentru primele de asigurări de viață încheiate pentru minimum 5 ani, înaintea împlinirii vârstei de 60 de ani, în limita a aproximativ 400 EUR/anual. Dacă se renunță la poliță înainte de maturitate, toate beneficiile fiscale trebuie returnate.</p> <p>ESTONIA: deductibilitate totală pentru primele plătite pentru asigurări de viață încheiate pentru minimum 10 ani.</p> <p>LITUANIA: deductibilitate pentru primele plătite pentru asigurări de viață încheiate pentru minimum 10 ani. Suma dedusă poate fi în limita a 4 salarii minime pe economie.</p> <p>LETONIA: deductibilitate pentru primele plătite pentru asigurări de viață încheiate pentru minim 5 ani.</p>	
--	--	--	--	--

<p>Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător</p>	<p>Propunem să fie inclus un alineat nou privind deductibilitatea cheltuielilor privind organizarea evenimentelor motivaționale pentru angajați în cadrul entităților. Astfel, să fie permisă deducerea cheltuielilor necesare pentru organizarea evenimentelor ce au ca obiectiv motivarea și creșterea performanței angajaților contribuabililor pe parcursul perioadei fiscale, în mărime de 0,5% din venitul impozabil.</p>	<p>EBA</p>	<p>Datele statistice confirmă că Republica Moldova se ciocnește zi cu zi de problema migrării populației active (24-54 ani). Pentru ca compania să fie profitabilă și a avea viitor de lungă durată se face instruirea continuă a angajaților și gândesc diferite metode de motivare și reținere a specialiștilor dedicați. Prin urmare entitatea are nevoie de programe de susținere a spiritului de echipă în colectiv, de a crea o ambianță prietenoasă de colaborare interumană pentru a fi clare care sunt obiectivele entității și cum este posibil să fie ele atinse în comun acord în termeni restrânși.</p> <p>Entitățile organizează diverse activități ce contribuie la integrarea mai bună a angajaților, sporește gradul de încredere în cadrul colectivului (teambuilding, competiții etc). Aceste acțiuni contribuie la succesul entității și prin urmare sporește rentabilitatea acestora.</p> <p>Din practica companiilor care aplică în practică aceste activități, se observă un efect de loialitate din partea angajaților prin urmare este binevenit promovarea pe larg al acestor activități care ar fi posibilă prin ajustarea prevederilor în Codul fiscal privind stabilirea unui prag de deducere pentru cheltuielile de marketing intern.</p> <p>Propunem să fie introdus în Codul Fiscal în art.5 noțiunea de marketing intern și art.24 să prevadă un prag de deducere pentru desfășurarea activităților de marketing intern.</p>	
<p>Articolul 31. Limitarea altor deduceri</p>	<p>Expunerea art. 31 alin. (2)-(4), în următoarea redacție:</p>	<p>EBA</p>	<p>Uniformizarea regimului fiscal aplicat atât instituțiilor financiare cat</p>	

<p>(2) Nu se permite deducerea provizioanelor, cu excepția reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, pentru bănci, efectuate conform alin.(3), și pentru pierderi la împrumuturi și dobânzile aferente (provizioane), pentru organizațiile de creditare nebanară, efectuate conform alin.(4).</p> <p>(3) Băncilor li se permite deducerea reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS.</p> <p>(4) Organizațiilor de creditare nebanară li se permite deducerea provizioanelor destinate acoperirii eventualelor pierderi ce țin de nerestituirea creditelor nebanare și neachitarea dobânzilor aferente și acoperirii creanțelor ce țin de nerecuperarea ratelor și a dobânzilor de leasing financiar în limita provizioanelor calculate conform regulamentelor Comisiei Naționale a Pieței Financiare.</p>	<p>(2) Nu se permite deducerea provizioanelor, cu excepția reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, pentru bănci și Organizațiilor de creditare nebanară, efectuate conform alin.(3), și pentru pierderi la împrumuturi și dobânzile aferente (provizioane), pentru organizațiile de creditare nebanară, efectuate conform alin.(4).</p> <p>(3) Băncilor și Organizațiilor de creditare nebanară li se permite deducerea reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS.</p> <p>(4) Organizațiilor de creditare nebanară li se permite deducerea provizioanelor destinate acoperirii eventualelor pierderi ce țin de nerestituirea creditelor nebanare și neachitarea dobânzilor aferente și acoperirii creanțelor ce țin de nerecuperarea ratelor și a dobânzilor de leasing financiar în limita provizioanelor calculate conform regulamentelor Banca Nationala al Moldovei, calculate conform SNC.”</p>		<p>și organizațiile de creditare nebanară care aplică prevederile IFRS.</p> <p>Pentru organizațiile de microfinanțare nebanară care aplică SNC, să fie permisă deductibilitatea conform regulilor BNM (a fost modificată legislația, formarea provizioanelor sunt reglementare de Hotararile BNM și nu CNPF) astfel necesită o corelare a legislației.</p>	
<p>Articolul 31. Limitarea altor deduceri</p> <p>(3) Băncilor li se permite deducerea reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS.</p>	<p>Se propune expunerea alineatului (3) al articolului 31 într-o nouă redacție, astfel stabilind condiții echivalente atât pentru bănci, cât pentru asigurători în contextul deductibilității provizioanelor reducerilor pentru pierderi la active și angajamente condiționale. Astfel, articolul 31 alineatul (3) va avea următorul cuprins: ”(3) Băncilor și asigurătorilor (reasigurătorilor) li se permite deducerea provizioanelor, reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente conditionale, calculate conform IFRS.”</p>	EBA	<p>In anul 2024 companiile de asigurari vor aplica pentru prima data prevederile standardului IFRS 9, care va inlocui IAS 39, similar cu trecerea bancilor de la IAS 39 la IFRS 9 in anul 2018.</p> <p>Pentru aplicarea uniformă și crearea condițiilor echivalente a regulilor privind deducerea reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS în sectorul financiar, se propune ajustarea art. 31, alin. (3).</p>	

			In același timp consideram imperios necesar sa atenționam asupra faptului că deducerea provizioanelor pentru reducerea pierderilor la active și angajamente condiționale nu este reglementată de prevederile art. 50 alin. (3) din Codul fiscal așa cum greșit s-a concluzionat in anii precedenți. Art. 50 alin. (3) din Codul fiscal reglementează deducerea indemnizațiilor de asigurare și despăgubirilor de asigurare, precum și a altor plăți efectuate de către asigurător/reasigurator în favoarea asiguratului/persoanei terțe sau beneficiarului asigurării și/sau reasiguratului, în conformitate cu contractul de asigurare și/sau de reasigurare încheiat și deducerea cheltuielilor asigurătorului legate de formarea rezervelor tehnice și rezervelor matematice, în modul stabilit de Guvern.	
<p>Articolul 32. Reportarea pierderilor în viitor</p> <p>(1) Dacă, pe parcursul perioadei fiscale, cheltuielile aferente activității de întreprinzător depășesc venitul brut al contribuabilului în perioada fiscală curentă, suma pierderilor rezultate din această activitate va fi reportată eşalonat pe următoarele cinci perioade fiscale.</p> <p>(2) Suma reportată pe una din perioadele fiscale următoare celei în care s-au înregistrat pierderile este egală cu suma totală a pierderilor, redusă cu suma totală permisă spre deducere în fiecare din următoarele patru perioade fiscale.</p> <p>(3) Dacă contribuabilul a suportat pierderi pe parcursul a mai mult de o perioadă fiscală, prevederile prezentului articol se aplică față de</p>	Propunem eliminarea limitei de 5 ani pentru reportarea pierderilor fiscale înregistrate.	EBA	<p>Aceasta măsură va permite valorificarea eficientă a pierderilor suportate și va susține în special companiile noi create care au suportat pierderi până și în perioada pandemiei. Astfel, nu va exista riscul de neutilizare deplină în cazul suportării pierderilor în perioade ce depășesc 5 perioade consecutive. În practica internațională sunt multe exemple de state care nu au limitări de reportare a pierderilor fiscale: Germania, Marea Britanie, Franța, Italia, etc. Adicional va fi o măsură pentru crearea unui cadru investițional mai favorabil.</p> <p>1. Eliminarea limitei de 5 ani pentru reportarea pierderilor fiscale înregistrate:</p>	

<p>aceste pierderi în ordinea în care au apărut.</p>			<p>- masura va permite valorificarea eficienta a pierderilor suportate si va sustine companiile noi create sau intrate pe piata din RM in perioada pandemiei, crizei provocate de razboiul din Ucraina, care au incetinit substantial viteza de recuperare a investitiilor in RM</p> <p>- in practica internationala sunt multe exemple de state care nu au limitari de reportare a pierderilor fiscale: Germania, Marea Britanie, Franta, Italia, etc.</p> <p>- aditional va fi o masura pozitiva pentru crearea unui cadru investitional mai favorabil si atragerea investitiilor straine</p> <p>Argumente aditionale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Criza pandemica, razboiul din Ucraina, cresterea inflatiei au incetinit substantial viteza de recuperare a investitiilor in RM. • In Romania esalonarea pierderii se efectueaza pentru ultimii 7 ani, avand una din cele mai rapide cresteri economice din Europa din ultimii ani. • Posibilitatea de a repune in lucru pierderea suportata pentru a obtine profit va fi o masura de sustinere a mediului de afaceri afectat. • Valorificarea nelimitata a pierderilor fiscale este un drept al agentului economic. Aceste pierderi sunt suportate in scop antreprenorial, corectitudinea lor este verificata de catre autoritati in cadrul controalelor fiscale. Limitarea utilizarii pierderilor pune presiune suplimentara pe companii care oricum au ca scop principal valorificarea profitabila a investitiilor create. 	
--	--	--	--	--

<p>Articolul 33. Scutiri personale alin.(1) “Fiecare contribuabil (persoană fizică rezidentă) care are un venit anual impozabil mai mic de 360000 de lei, cu excepția veniturilor prevăzute la art.901, are dreptul la o scutire personală în sumă de 27000 lei pe an.”</p>	<p>modificarea și completarea art.33 alin (1) din Codul Fiscal</p> <p>“Fiecare contribuabil (persoană fizică rezidentă) are dreptul la o scutire personală în sumă de 35000 lei pe an.”</p>	<p>EBA</p>	<p>Încălcarea drepturilor omului. Persoanele fizice trebuie să fie supuse impozitării după aceleași principii și în aceleași condiții. Astfel acordarea scutirii personale trebuie să fie uniformă pentru toate persoanele fizice, necondiționat de mărimea venitului obținut. Pentru că în astfel de condiții SFS nu încurajează persoanele să tindă spre majorarea venitului și transparență. Adicional, necesită acest indicator să fie rectificat la indicatorul mediu al inflației pentru anul 2022, ceea ce presupune (28.7%)</p>	
<p>Articolul 33. Scutiri personale (1) „Fiecare contribuabil (persoană fizică rezidentă) care are un venit anual impozabil mai mic de 360000 de lei, cu excepția veniturilor prevăzute la art.90¹, are dreptul la o scutire personală în sumă de 27000 lei pe an.”</p>	<p>art. 33 alin. (1): „Fiecare contribuabil (persoană fizică rezidentă), cu excepția veniturilor prevăzute la art. 90¹, are dreptul la o scutire personală în sumă de 50000 lei pe an.”</p>	<p>EBA</p>	<p>Excluderea dreptului de a beneficia de scutire personală pentru anumite categorii de salariați – salariații care au un venit anual impozabil de 360000 MDL, este o normă ce limitează drepturile omului, or scopul scutirii personale este de a oferi suport pentru cetățenii statului, iar statul, prin excluderea unei categorii anume de salariați – a celei care contribuie în valoare mai mare la bunăstarea statului prin achitarea de taxe și impozite în mod cinstit și legal, de fapt, descurajează acești cetățeni și demotivează practicile legale.</p> <p>Stabilirea cuantumului scutirii personale necesită să fie ajustată la indicatorul mediu al inflației pentru anul 2022 (28.7%), precum și la prețurile de consum actuale, care, față de anul 2021 au crescut după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pentru produsele alimentare – 31,8% (în creștere cu 14,3%); - pentru produsele alimentare – 31,8% (în creștere cu 14,3%); - pentru produsele nealimentare – 19,9% (în creștere cu 7,9%); 	

			<p>- pentru servicii – 44,0% (în creștere cu 32,4%);</p> <p>- pentru servicii comunale – 94,3% (în creștere cu 76,2%).</p>	
<p>Articolul 36. Alte deduceri (2) Pot fi deduse, conform alin.(1) din prezentul articol, numai donațiile făcute în scopuri filantropice sau de sponsorizare în favoarea autorităților publice și instituțiilor publice specificate la art.51, a organizațiilor necomerciale specificate la art.52 alin.(1), precum și în favoarea caselor de copii de tip familial.</p>	<p>De unificat noțiunile:</p> <ul style="list-style-type: none"> - donație în scopuri filantropice și sponsorizare - donație de binefacere <p>Eliminarea plafonului de 5% stabilit în art.36 CF, aplicabil marimii deducerii în scopuri fiscale a donatiilor efectuate.</p>	EBA	<p>Conform Legii cu privire la filantropie și sponsorizare 1420/31.10.2002: se utilizează noțiunea „Activitatea filantropică și de sponsorizare”</p> <p>Conform Codul Civil al RM se utilizează noțiunea „Donație”</p> <p>Conform Codul Fiscal al RM se utilizează noțiunea „donații făcute în scopuri filantropice sau de sponsorizare”</p> <p>Conform Legea cu privire la publicitate 1227/27.06.1997: „obiective filantropice și de importanță socială”</p> <p>Noțiunile diferite creează interpretările distorsionate.</p> <p>In conditiile actuale, in cazul in care compania inregistreaza pierderi fiscale in anul de gestiune, ea nu este in drept sa deduca valoarea donatiilor efectuate, neavind astfel nici o motivare sa efectueze astfel de donatii.</p>	
<p>Articolul 36. Alte deduceri</p>	<p>Se propune completarea articolului 36 din Codul fiscal cu alineatul (9) în următoarea redacție:</p> <p>”(9) Se permite deducerea anuală în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie prognozat pentru anul de referință a primelor de asigurare plătite de persoana fizică în baza contractului de asigurare de viață, de sănătate și de accidente.”</p>	EBA	<p>După cum deja am menționat la punctul 1, asigurările de viață pot contribui la diminuarea dezechilibrelor sociale prin complementarea programelor publice de asistență socială. În același timp o politică continuă de susținere din partea statului, cu o estimare de impact minim asupra bugetului public poate aduce beneficii importante reflectate în creșterea gradului de protecție a</p>	

			<p>populației. Este relevant faptul că deficitul de protecție al populației s-a amplificat în ultimii ani, ceea ce ar justifica o intervenție din partea autorităților publice pentru încurajarea comportamentului de protecție privat.</p> <p>Avantajele susținerii de către stat a dezvoltării asigurărilor de viață rezidă în:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scăderea nivelului de dependență al populației de sistemul public de asistență socială; - creșterea nivelului de protecție al populației. <p>Dezvoltarea asigurărilor de viață ar contribui la diminuarea dezechilibrelor sociale și creșterea bunăstării populației, stimulând familiile să achiziționeze protecția suplimentară de care au nevoie.</p> <p>Asigurările de viață dezvoltă, pe lângă asigurarea protecției financiare a familiilor împotriva riscurilor, un comportament responsabil pentru sustenabilitatea veniturilor familiale.</p> <p>Pe de altă parte pentru reducerea deficitului de protecție al populației mai este necesar și:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Încurajarea schimbării de mentalitate în rândul populației în ceea ce privește protecția împotriva riscurilor, prin conștientizarea responsabilității individuale; • Eforturi comune și susținute la nivel de industrie și autorități pentru educarea populației și promovarea beneficiilor asigurărilor de viață; • Introducerea de facilități fiscale care să încurajeze popularizarea polițelor de asigurări de viață și beneficiilor acestora. 	
--	--	--	---	--

		<p>În același timp companiile de asigurări oferă surse de finanțare pentru guvern și sectorul privat pe termen lung. În țările OECD, companiile de asigurări sunt cei mai mari investitori instituționali (sursa: Insurance Europe). Însă, în comparație cu țările din regiune, Republica Moldova are cea mai scăzută rată de penetrare a asigurărilor de viață în PIB. Comparația defavorabilă cu statele din regiune arată că Moldova pierde an de an potențialul social și economic ale pieței asigurărilor de viață, economia pierzând resurse importante pentru investiții. În aceste condiții, toți actorii implicați resimt nevoia unui stimulent care să așeze piața asigurărilor de viață pe un curs ascendent de durată.</p> <p>Asigurarea de viață este unul dintre instrumentele utilizate de un număr mare de state în aplicarea politicii lor sociale. Majoritatea membrilor OECD, precum și o bună parte dintre statele membre ale Uniunii Europene stimulează prin mijloace fiscale dezvoltarea pieței asigurărilor de viață. Acest lucru se concretizează prin reduceri de impozite sau deductibilitatea primelor de asigurare. Gradul de densitate a asigurărilor – volumul de prime de asigurare repartizate pe cap de locuitor - a crescut substanțial în aceste state datorită deductibilității fiscale a primelor de asigurare. Exemple de facilități fiscale în domeniul asigurărilor de viață și efectul pozitiv avut asupra dezvoltării pieței:</p>	
--	--	--	--

			<p>BULGARIA: deductibilitate pentru primele de asigurare, în limita a 10% din venitul personal anual.</p> <p>CEHIA: începând din 2001, a acordat deductibilitate pentru primele de asigurări de viață încheiate pentru minimum 5 ani, înaintea împlinirii vârstei de 60 de ani, în limita a aproximativ 400 EUR/anual. Dacă se renunță la poliță înainte de maturitate, toate beneficiile fiscale trebuie returnate.</p> <p>ESTONIA: deductibilitate totală pentru primele plătite pentru asigurări de viață încheiate pentru minimum 10 ani.</p> <p>LITUANIA: deductibilitate pentru primele plătite pentru asigurări de viață încheiate pentru minimum 10 ani. Suma dedusă poate fi în limita a 4 salarii minime pe economie.</p> <p>LETONIA: deductibilitate pentru primele plătite pentru asigurări de viață încheiate pentru minim 5 ani.</p>	
<p>Articolul 39. Activele de capital</p> <p>(1) Active de capital reprezintă:</p> <p>a) acțiunile, obligațiunile, alte titluri de proprietate în activitatea de întreprinzător;</p> <p>b) proprietatea privată nefolosită în activitatea de întreprinzător;</p> <p>c) terenurile;</p> <p>d) opțiunea la procurarea sau vânzarea activelor de capital.</p> <p>(2) Creșterea sau pierderea de capital nu este recunoscută în cazul redistribuirii (transmiterii) proprietății între soți sau între foștii soți, dacă o astfel de redistribuire (transmitere) rezultă din necesitatea împărțirii proprietății comune în caz de divorț.</p>	<p>Se propune expunerea art.39 alin. (1) lit. a) în redacție nouă:</p> <p>a) titluri de capital, obligațiunile, alte titluri de proprietate în activitatea de întreprinzător”;</p>	EBA	<p>Necesitatea stringentă de a aduce mai multă claritate prevederilor, în ceea ce privește noțiunea de “active de capital” art. 39, care propunem să fie corelat cu noțiunile definite în Legea cu privire la piața de capital nr.171/2012 și alte acte normative.</p> <p>Adițional a fi corelat cu art.90 CF prin modificarea lit. c) alin.(4), nu se reține prealabil impozitul din înstrăinarea valorilor mobiliare, cu textul nou “din înstrăinarea activelor de capital”. Pentru ca nu toate valorile mobiliare se încadrează în definiția de active de capital precum: bonurile de trezorărie etc. reținerea finală se efectuează diferit conform art.90¹, (3⁸) “Persoanele specificate la art.90 rețin un impozit în mărime</p>	

			de 12% din veniturile sub formă de dobânzi și/sau creștere de capital determinată conform art.40 alin.(7) de la valorile mobiliare de stat obținute de către persoanele fizice.”	
<p>Articolul 40. Determinarea creșterii sau pierderii de capital</p> <p>(5) Creșterea sau pierderea de capital nu este recunoscută în scopuri fiscale în cazul încheierii unui contract de donații între rude de gradul I, precum și între soți.</p>	<p>Includere unui alineat nou cu următorul conținut: ”În cazul tranzacțiilor cu titluri de participare dobândite la preț preferențial sau gratuit, în cadrul sistemului stock options plan, câștigul se determină ca diferență între prețul de vânzare (suma încasată/venitul obținut) a titlurilor de participare și baza valorică a acestor active.”</p>	EBA	<p>Este necesar de definit cum se determină creșterea sau pierderea de capital în scopuri fiscal</p> <p>Este necesar de definit cum se determină creșterea sau pierderea de capital în scopuri fiscale pentru Programul SOP, conform experienței României</p>	
<p>Articolul 42. Baza valorică a activelor de capital</p> <p>(1) Bază valorică a activelor de capital se confirmă documentar conform modului stabilit de Ministerul Finanțelor și constituie:</p> <p>a) valoarea activelor de capital procurate;</p> <p>b) valoarea activelor de capital create de contribuabil. În cazul lipsei documentelor de confirmare a valorii bunurilor imobiliare construite cu forțele proprii, baza valorică constituie valoarea de piață estimată de organele cadastrale teritoriale;</p> <p>c) valoarea activelor (la data dobândirii dreptului de proprietate) obținute ca urmare a redistribuirii (transmiterii) proprietății în devălmășie între soți sau între foștii soți, dacă o astfel de redistribuire (transmitere) rezultă din necesitatea împărțirii proprietății comune în caz de divorț;</p> <p>d) valoarea de piață a activelor de capital (la data dobândirii dreptului de proprietate) obținute prin</p>	<p>Completarea conținutului acestui articol în următorul mod: ”valoarea activelor reprezintă prețul de achiziție preferențial care include costurile aferente tranzacției în cadrul programului stock option plan. Pentru titlurile de participare dobândite cu titlu gratuit valoarea activelor este considerată egală cu zero.”</p>	EBA	<p>Este necesar de definit care este baza valorică a acestora.</p>	

<p>moștenire, titlu de donație sau prin contractul de întreținere pe viață;</p> <p>e) valoarea de piață a activelor de capital (la data dobândirii dreptului de proprietate) obținute prin schimb;</p> <p>f) valoarea activelor de capital privatizate;</p> <p>g) zero în cazul lipsei documentelor de confirmare a activelor de capital;</p> <p>h) valoarea activelor confirmate documentar – în alte cazuri;</p> <p>i) valoarea activelor de capital obținute fără plată, în cazul în care din valoarea respectivă a fost achitat impozitul pe venit.</p>				
<p>Articolul 44. Metodele de evidență și aplicarea lor</p> <p>(9) Veniturile și cheltuielile rezultate din trecerea de la Standardele Naționale de Contabilitate la IFRS nu sînt recunoscute în scopuri fiscale.</p>	<p>Propunem includerea unui alineat nou cu următorul conținut: ”Nu se recunosc în scopuri fiscale profitul/ pierderea din reevaluarea/vînzarea activelor financiare recunoscute prin alte elemente ale rezultatului global în conformitate cu IFRS”</p>	EBA	<p>Propunem includerea unui alineat nou cu următorul conținut: ”Nu se recunosc în scopuri fiscale profitul/ pierderea din reevaluarea/vînzarea activelor financiare recunoscute prin alte elemente ale rezultatului global în conformitate cu IFRS”</p>	
<p>Articolul 44. Metodele de evidență și aplicarea lor</p>	<p>Propunem completarea articolul 44 cu alineatul (9¹), cu următoarea redacție.</p> <p>(9¹) Diminuările/majorările care se înregistrează în debitul/creditul conturilor de capital urmare implementarea unui nou IFRS sau a unor actualizări a IFRS intrate în vigoare, se recunosc în scopuri fiscale ca elemente similare veniturilor/cheltuielilor în perioada în care au fost înregistrate modificări în conturile de capital”.</p>	EBA		
<p>Articolul 48. Evidența deducerilor recuperate</p> <p>În cazul în care contribuabilului i se restituie pe parcursul perioadei fiscale cheltuielile, pierderile sau datoriile compromise deduse anterior, suma restituită se ia în</p>	<p><i>De adăugat un alineat nou in urmatoare redactie:</i></p> <p>„În cazul în care contribuabilul înregistrează pe parcursul perioadei fiscale cheltuielile care anterior au fost raportate la veniturile impozabile, suma</p>	EBA	<p>Redacția propusă este destinată aplicării uniforme a sumelor aferente compensării pierderilor anterioare atît pentru contribuabilul care le încasează, cît și acel care le achită.</p>	

calcul și se include în venitul brut al contribuabilului pe anul în care ea a fost încasată.	cheltuielilor va fi recunoscută în scopuri fiscale.”			
Articolul 69¹⁸. Cota de impozit (1) Cota impozitului pe venit constituie 6% din obiectul impunerii.	Propunem reducerea cotei impozitului pe venit achitat la sursa de plata de la achiziționarea produselor agricole până la 2% .	EBA	Reducerea propusă va acorda posibilitate de a elimina economie tenebră în această industrie.	
Articolul 88. Reținerea impozitului din salariu (1) Fiecare angajator care plătește lucrătorului salariu (inclusiv primele și facilitățile acordate) este obligat să calculeze, ținând cont de scutirile solicitate de angajat și de deduceri, și să rețină din aceste plăți un impozit, determinat conform modului stabilit de Guvern.”	Expunerea alin. (1) în următoarea redacție: (1) Fiecare angajator care plătește lucrătorului salariu (inclusiv primele și facilitățile acordate) este obligat să calculeze, ținând cont de scutirile solicitate de angajat și de deduceri, și să rețină din aceste plăți un impozit, determinat conform modului stabilit de Guvern. Angajatorul nu are obligația să urmărească pierderea dreptului de utilizare a scutirii personale"	EBA	Deoarece nu este clar dacă angajatorul este obligat să recalculeze impozitul pe venit prin excluderea din calcul a scutirii personale acordate angajaților anterior, care au primit venit impozabil din plăți salariale mai mare de 360000 lei, iar angajatul nu a solicitat anularea scutirii personale, se propune specificarea expresă a lipsei obligației angajatorului să urmărească pierderea dreptului de utilizare a scutirii personale, angajatul urmând, după cum e specificat în art.83, să-și ajusteze obligația prin Declarația pe venit	
Articolul 90. Reținerile în prealabil din alte plăți efectuate în folosul rezidentului (2) Impozitul pe venit ce se reține în prealabil, ca parte a impozitului, constituie 12%.	Propunem anularea cotei impozitului pe venit reținut la sursa de plată de la persoane fizice pentru predarea deșeurilor de metale feroase.	EBA	Propunerea menționată va elimina economia tenebră în domeniul colectării deșeurilor de metale feroase.	
Articolul 92. Achitarea impozitelor reținute la sursa de plată și prezentarea către Serviciul Fiscal de Stat și contribuabili a documentelor privind plățile și/sau impozitele, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală reținute și contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii calculate la sursa de plată (2) Dările de seamă privind impozitul pe venit, privind primele de asigurare obligatorie de asistență medicală reținute și contribuțiile de	Mofidicarea art.92 in felul urmator: “(2) Dările de seamă privind impozitul pe venit, privind primele de asigurare obligatorie de asistență medicală reținute și contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii calculate se prezintă de către plătitorii veniturilor Serviciului Fiscal de Stat pînă la data de 25 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate plățile, cu excepția dării de seamă indicate la alin.(3) și alin.(3 ¹), pentru care este prevăzut alt termen de prezentare.”	EBA	<i>Nou formular</i> -Necesitatea de a elabora un formular nou pentru Băncile, asociațiile de economii și împrumut [...], care rețin un impozit în mărime de 7% din dobânzile achitate în folosul persoanelor fizice nerezidente reiese din faptul că informația/fișierul care necesită a fi colectat și furnizat are o dimensiune foarte mare care îngreunează/stopează procesul de încărcare în “ <i>Declarația electronică</i> ” al SIA SFS, luând în considerare că Declarația IALS 18	

<p>asigurări sociale de stat obligatorii calculate se prezintă de către plătitorii veniturilor Serviciului Fiscal de Stat pînă la data de 25 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate plățile, cu excepția dării de seamă indicate la alin.(3), pentru care este prevăzut alt termen de prezentare.</p> <p>(3) Persoanele care sînt obligate să rețină impozitul în conformitate cu art.69¹⁸ și art.88–91, cu excepția impozitului reținut pentru câștigurile de la loterii și/sau pariuri sportive în partea în care valoarea fiecărui câștig nu depășește scutirea personală stabilită la art.33 alin.(1), vor prezenta Serviciului Fiscal de Stat, pînă la data de 25 a lunii următoare încheierii anului fiscal, o dare de seamă, în care vor indica numele și prenumele (denumirea), adresa și codul fiscal al persoanei fizice sau juridice în folosul căreia au fost efectuate plățile, precum și suma totală a plății și a impozitului pe venit reținut. Această dare de seamă va include și datele despre persoanele și/sau veniturile scutite de impozitare prealabilă conform art.90, precum și sumele veniturilor achitate în folosul lor. În cazul în care, pe parcursul perioadei fiscale, persoanele care sînt obligate să rețină la sursă impozitul se lichidează sau se reorganizează prin dezmembrare, acestea urmează să prezinte darea de seamă menționată în termen de 15 zile de la data aprobării bilanțului de lichidare/ repartitie a întreprinderii în proces de lichidare sau reorganizare.</p>	<p>(3¹) Persoanele care sunt obligate să rețină impozitul în conformitate cu art.90¹ alin.(3⁷) vor prezenta Serviciului Fiscal de Stat, pînă la data de 30 aprilie a anului fiscal următor, o dare de seamă, în care vor indica numele și prenumele, adresa și codul fiscal al persoanei fizice în folosul căreia au fost efectuate plățile, precum și suma totală a plății și a impozitului pe venit reținut.</p>		<p>comasează și informația despre salariați (SAL), persoane fizice de la care s-a efectuat reținerea la sursă (PLT), etc. În acest sens, capacitatea tehnică atât a instituției bancare cât și a SFS este limitată de a încărca/procesa fișierul cu astfel de dimensiuni.</p> <p><i>Confidențialitatea datelor</i>-Adițional, în cadrul instituțiilor bancare (instituții macro unde se procesează un volum imens de date cu caracter confidențial), operarea/calculare/raportarea informației despre datele persoanelor fizice și veniturile din dobânzi obținute de acesta se efectuează doar de câteva persoane responsabile care au acces strict pentru o anumită informație, fiind limitați de a avea acces la informația despre angajați și salariile aferente și invers. La moment SIA SFS nu oferă posibilitatea de a restricționa/limita vizualizarea datelor din aceeași Declarație pentru anumiți utilizatori și accesibile pentru alții pentru completare concomitentă a datelor în Declarație.</p> <p><i>Termenul de 30 aprilie a anului fiscal următor</i> – reiese că la data de 25 ianuarie a anului următor se prezintă o mulțime de rapoarte fiscale. La data de de 25 februarie a anului următor se prezintă informația despre informația despre toate tipurile de conturi/rulaje etc a persoanelor fizice. Astfel, reieșind din volumul mare de prelucrare a datelor, este rezonabil termenul de 30 aprilie a anului următor care coincide cu data limită de prezentare a Declarației CET de către persoanele fizice.</p>	
--	---	--	---	--

<p>TITLUL III TAXA PE VALOAREA ADĂUGATĂ</p>	<p>Introducerea prevederilor care ar permite restituirea TVA achitata de catre nerezidenti pe teritoriul Republicii Moldova, in baza acordurilor de reciprocitate.</p>	<p>EBA</p>	<p>La momentul actual nu exista posibilitatea restituirii TVA pentru nerezidenti care in cadrul tranzactiilor cu bunuri sau servicii pentru care locul prestarii se considera Republica Moldova. Mai mult, conform legislatiei in vigoare, nerezedentii nu se pot inregistra in Republica Moldova in scopuri de TVA (cu exceptia cazurilor cand acestea desfasoara activitatea prin intermediul unei reprezentante permanente).</p> <p>In linie cu prevederile Directivei Europene TVA, exista posibilitatea instituirii unui sistem de restituire TVA achitata de catre nerezidenti, in baza unor acorduri de reciprocitate incheiate de Republica Moldova cu alte tari.</p>	
<p>Articolul 93. Noțiuni generale Articolul 95. Obiectele impozabile</p>	<p>Explicarea detaliată a procesului de documentare a circulației ambalajului reutilizabil în cadrul sistemului de depozit.</p> <p>Introducerea posibilității de a utiliza de către distribuitori a mașinilor de casă și control la documentarea recepționării ambalajului reutilizabil de la punctele de vânzări, precum și pentru documentarea restituirii valorii de depozit.</p> <p>Introducerea prevederii care ar permite producătorului în caz de nerestituire în termen de 3-6 luni a ambalajului reutilizabil, de a calcula TVA din valoarea de depozit încasată și de a achita suma calculată a TVA către bugetul de stat, fără necesitatea perfectării facturilor fiscale de livrare către distribuitor, iar de către distribuitor către punctele de vânzări.</p>	<p>EBA</p>	<p>Astfel, reiterăm caracterul stringent al problemei expuse mai sus, mai ales sub aspect ecologic, condiționat de acumularea critică a deșeurilor de ambalaje și complexitatea gestionării acestor deșeuri, problemă al cărei soluție se poate regăsi în eficientizarea sistemului de ambalaj reutilizabil.</p> <p>Totodată, cadrul normativ dedicat circulației ambalajului reutilizabil deja există (Hotărârea Guvernului Nr. 561 din 31.07.2020), făcând parte din sistemul răspunderii extinse a producătorilor pentru deșeurile generate.</p> <p>Într-un final, considerăm că uniformizarea și clarificarea operării sistemului de circulație a ambalajului reutilizabil, mai ales sub aspect fiscal, va permite aplicarea acestui sistem de un număr cât mai mare de producători, dar și de puncte de vânzare.</p>	

<p>Articolul 95. Obiectele impozabile</p> <p>(1) Obiecte impozabile constituie:</p> <p>a) livrarea mărfurilor, serviciilor de către subiecții impozabili, reprezentând rezultatul activității lor de întreprinzător în Republica Moldova;</p> <p>b) importul mărfurilor în Republica Moldova, cu excepția mărfurilor de uz sau consum personal importate de persoane fizice, a căror valoare nu depășește limita stabilită de legislația în vigoare, importate de către persoanele fizice;</p> <p>c) importul serviciilor în Republica Moldova;</p> <p>d) livrarea serviciilor prin intermediul rețelelor electronice efectuată de către nerezidenții care desfășoară activitate de întreprinzător fără deținerea formei organizatorico-juridice în Republica Moldova în adresa persoanelor fizice rezidente ale Republicii Moldova care nu desfășoară activitate de întreprinzător;</p> <p>e) procurarea proprietății subiecților impozabili declarați în proces de insolabilitate, cu excepția celor în procedură de restructurare și realizare a planului, în conformitate cu prevederile Legii insolabilității nr.149/2012.</p> <p>f) procurarea proprietății gajate, proprietății ipotecate, proprietății sechestrate de la subiecții impozabili.</p> <p>(2) Nu constituie obiecte impozabile:</p> <p>a) livrarea mărfurilor, serviciilor efectuată în interiorul zonei economice libere, Portului Internațional Liber "Giurgiulești", Aeroportului Internațional Liber</p>				
---	--	--	--	--

<p>"Mărculești" sau în cadrul regimului de antrepozit vamal;</p> <p>b) venitul sub formă de dobândă obținut de către locator în baza unui contract de leasing;</p> <p>c) livrarea de mărfuri și servicii efectuată cu titlu gratuit în scopuri de publicitate și/sau de promovare a vânzărilor în mărime anuală de 0,5% din venitul din vânzări obținut pe parcursul anului precedent anului în care se efectuează această livrare, iar pentru întreprinderile nou-create pe parcursul anului, în mărime lunară de 0,5% din venitul din vânzări obținut în luna precedentă, cu ajustarea la sfârșit de an a sumei respective;</p> <p>d) transmiterea proprietății în cadrul reorganizării agentului economic;</p> <p>e) valoarea nominală a tichetelor de masă percepută de către operatori și de către unitățile comerciale/de alimentație publică, cu excepția valorii serviciilor prestate de către operatori unităților comerciale/de alimentație publică și angajatorilor în condițiile Legii nr.166/2017 cu privire la tichetele de masă;</p> <p>f) eliberarea și stocarea bunurilor materiale în procesul de împerspătare simultană, împerspătare cu decalaj în timp și împrumut al acestora în conformitate cu prevederile Legii nr.104/2020 cu privire la rezervele de stat și de mobilizare;</p> <p>g) livrarea către persoanele juridice și fizice care desfășoară activitate de întreprinzător, inclusiv persoanele care desfășoară activitate profesională potrivit legislației, a proprietății întreprinderilor declarate în proces de insolabilitate, cu excepția celor în procedură de</p>	<p>Propunem modificarea art 95 (2) punct (c) în vederea excluderii aplicării TVA pentru materialele publicitare imprimate. Astfel, propunem urmatorul continut pentru punctul mentionat: „livrarea de marfuri si servicii efectuata cu titlu gratuit in scopuri de publicitate si/sau de promovare a vanzarilor, cu exceptia materialelor imprimate cu caracter informativ (cataloge, reviste, flayere, etc) in marime anuala de 0,5% din venitul din vanzari obtinut pe parcursul anului precedent anului in care se efectueaza aceasta livrare, iar pentru intreprinderile nou-create pe parcursul anului, in marime lunara de 0,5% din venitul din vanzari obtinut in luna precedenta, cu ajustarea la sfarsit de an a sumei respective. Livrarea de materiale imprimate cu caracter informativ (cataloge, reviste, flayere, etc) cu titlu gratuit in scopuri de publicitate nu constituie livrare impozabila”.</p>	<p>EBA</p>	<p>Aceste materiale au doar scop informativ, nu pot fi valorificate de clienti in nici un alt mod si ar trebui sa aiba acelasi tratament TVA ca si celelalte forme de publicitate.</p> <p>2. Modificarea art 95 (2) punct (c) în vederea excluderii limitei de 0,5% din venitul din vânzări obținut pe parcursul anului precedent anului, în vederea aplicării TVA la livrarea de mărfuri și servicii efectuată cu titlu gratuit în scopuri de publicitate și/sau de promovare a vânzărilor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Materialele publicitare au doar scop informativ, nu pot fi valorificate de clienti in nici un alt mod si ar trebui sa aiba acelasi tratament TVA ca si celelalte forme de publicitate; • Conform prevederilor legislației UE (Directiva TVA 2006/112/CE), operațiunile întreprinse de entitate care presupun oferirea gratuita de materiale publicitare catre clienti/potentiali clienti, pot fi considerate ca fiind efectuate in scop de publicitate sau de promovare a vanzarilor si, prin urmare, nu ar trebui sa fie considerate livrari de bunuri. Eliberarea gratuita a bunurilor este reglementata de art. 16 din Directiva TVA, care face o distinctie între tratamentul TVA aplicabil bunurilor cedate cu titlu gratuit de subiectul impozabil in scop comercial si tratamentul aplicabil in cazul bunurilor cedate de subiectul impozabil in scopuri care nu au legatura cu activitatea sa de afaceri. Astfel, in cazul livrarilor cu titlu gratuit care nu au legatura cu 	
--	--	------------	---	--

<p>restructurare și realizare a planului, în conformitate cu prevederile Legii insolvenței nr.149/2012;</p> <p>h) livrarea către persoanele juridice și fizice care desfășoară activitate de întreprinzător, inclusiv persoanele care desfășoară activitate profesională conform legislației, a proprietății gajate, proprietății ipotecate, proprietății sechestrate.</p>			<p>activitatea de afaceri a persoanei impozabile, operațiunile vor fi considerate a fi o livrare de bunuri impozabile, iar, în acest caz, persoana impozabilă va fi obligată să colecteze TVA aferent acestei operațiuni. Pe de altă parte, livrarile gratuite efectuate de o persoană impozabilă în interes comercial (inclusiv publicitate) nu vor fi considerate livrări de bunuri cu titlu gratuit și, prin urmare, persoana impozabilă nu va fi obligată să colecteze TVA. Astfel, accentul se pune pe obiectivul persoanei impozabile în efectuarea unei anumite operațiuni.</p> <p>Argumente adiționale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Scopul materialelor publicitare imprimate este să informeze consumatorii despre promoțiile curente. Distribuția acestor materiale (flyere, pliante) este o formă de publicitate, la fel ca publicitatea radio, TV și panourile exterioare. Natura și scopul tranzacției sunt identice pentru aceste forme de publicitate și respectiv tratamentul fiscal ar trebui să fie identic • Contractarea unei companii terțe, ce prestează servicii de publicitate ce includ imprimarea și distribuția materialelor publicitare, nu cade sub incidența art 95 (2) punct (c). În acest caz natura tranzacției este identică, consumatorul final primește pliante și flyere, însă tratamentul fiscal este diferit în funcție de cum este documentată tranzacția. La aplicarea prevederilor Codului Fiscal este esențial să se acorde prioritate naturii și conținutului tranzacției 	
--	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> Distribuirea de ziare nu este o livrare cu titlu gratuit. Flyerele sunt bunuri care nu au destinația să fie comercializate. Ele nu au nici un folos pentru consumatori. Unicul lor scop este de informare și creșterea vânzărilor. 	
<p>Articolul 96. Cotele T.V.A. Se stabilesc următoarele cote ale T.V.A.:</p> <p>b) cote reduse în mărime de:</p> <p>- 8% – la producția din zootehnie în formă naturală, masă vie, fitotehnie și horticultură în formă naturală, produsă, importată și/sau livrată pe teritoriul Republicii Moldova, de la pozițiile tarifare: 010221, 010231000, 010290200, 010310000, 010410100, 010420100, ex.0105 – pui vii de reproducție, 060210, 060220, 0701, 07020000, 0703, 0704, 0705, 0706, 070700, 0708, 070920000, 070930000, 070940000, 070951000, 070959100, 070959300, 070960, 070970000, 070993100, 070999100, 070999400, 070999500, 070999600, ex. 070999900 – mărar și pătrunjel, 0713, 071420100, 080231000, 080610, 080711000, 080719000, 080810, 080830, 080840000, 0809, 08101000, 081020, 081030, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1007, 1201, 1205, 120600, 1209, ex. 121291800 – sfeclă de zahăr proaspătă sau refrigerată, 121300000, 1214;</p>	<p>De a include în lista produselor impozitate cu cota TVA redusă (8%) pe miere naturală ambalată, dat fiind faptul că miere este un produs agricol și în țări vecine, de exemplu, România, cota stabilită pentru acest tip de produse este în mărime de 5-9%.</p>	EBA	<p>Cota actuală în mărime de 20% reprezintă o povară suplimentară și are un impact negativ asupra vânzării oficiale a acestui produs.</p> <p>La import în mărime de 20%. Recomandăm revederea cotelor TVA la import a cerealelor, a produselor lactate de la 20% la 8%, similar linteii, fasolei, și năutului (TVA import 8%, vânzare 8%). Formula actuală reprezintă o tratare neechitabilă de a achita TVA la import a cerealelor și lactatelor în mărime de 20% iar TVA la vânzare, fiind de 8%, înregistrând o trecere în cont a TVA de la o lună la alta, bani ne utilizați în circuitul economic.</p>	
			EBA	<p>4. Uniformizarea categoriilor de produse pentru care se aplica cota redusă de TVA 8%</p> <p>Pentru o evidență simplă, clară și transparentă, propunem să fie aplicată cota redusă pentru categorii mari de produse, de exemplu: produse lactate, de panificație, fructe și legume.</p> <p>La moment se aplică 8% la anumite coduri de încadrare tarifară și este dificil din punct de vedere tehnic identificarea și urmărirea codurilor tarifare pentru fiecare articol separat.</p> <p>De exemplu aplicăm cota TVA 8% – la pâinea și produsele de panificație (190120000, 190540, 190590300, 190590700, 190590800).</p>

Ar fi mult mai simplu daca am aplica cota TVA redusa la toate produsele de panificatie, conform nomenclaturii combinate a mărfurilor:

Situatia similara de neuniformizare este si pentru urmatoarele produse:

- laptele și produsele lactate (0401, 0402, 0403, 0405, 040610300 și 040610500 – cu un conținut de grăsimi de maximum 40% din greutate);
- la producția din zootehnie în formă naturală, masă vie, fitotehnie și horticultură în formă naturală, produsă, importată și/sau livrată pe teritoriul Republicii Moldova, de la pozițiile tarifare: 010221, 010231000, 010290200, 010310000, 010410100, 010420100, ex.0105 – pui vii de reproducție, 060210, 060220, 0701, 07020000, 0703, 0704, 0705, 0706, 070700, 0708, 070920000, 070930000, 070940000, 070951000, 070953000, 070952000, 070960000, 070970000, 070993100, 070999100, 070999400, 070999500, 070999600, ex. 070999900 – mărar și pătrunjel, 0713, 071420100, 080231000, 080610, 080711000, 080719000, 080810, 080830, 080840000, 0809, 08101000,

081020, 081030, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1007, 1201, 1205, 120600, 1209, ex. 121291800 – sfeclă de zahăr proaspătă sau refrigerată, 121300000, 1214.

In practica altor tari, exista multe exemple in care se aplica TVA la categorii mari de produse alimentare. De exemplu:

- Romania – TVA redus la 9% la comercializarea de alimente și băuturi destinate consumului animal și uman, inclusiv ingredientele folosite pentru prepararea alimentelor;

- Austria - TVA redus la 10% la produse alimentare, carti, produse farmaceutice, transport de pasageri, ziare, evenimente culturale si divertisment, hoteluri;

- Belgia - TVA redus la 6% la produse alimentare, carti, apa, produse farmaceutice, servicii medicale, ziare, evenimente culturale si de divertisment, hoteluri;

- Cipru - TVA redus la 5% pentru produse alimentare, carti, produse farmaceutice, servicii medicale, transport de pasageri, ziare, evenimente culturale, de divertisment si sportive;

			<ul style="list-style-type: none"> - <u>Republica Ceha</u> - TVA redus la 15% la produse alimentare, servicii medicale si farmaceutice, transport de pasageri, ziare, evenimente culturale si de divertisment, hoteluri; si TVA redus la 10% la medicamente, carti si produse alimentare pentru bebelusi; - <u>Germania</u> - TVA redus la 7% pentru produse alimentare, carti, servicii medicale, transport de pasageri, ziare, evenimente culturale si de divertisment, hoteluri; - <u>Grecia</u> - TVA redus la 13% la produse alimentare, produse farmaceutice, servicii medicale, evenimente culturale, de divertisment si sportive; - <u>Polonia</u> - TVA redus la 8% pentru produse farmaceutice, servicii medicale, transport de pasageri, ziare, hoteluri, restaurante, evenimente culturale, sportive si de divertisment; si TVA redus la 5% la produse alimentare; - <u>Slovacia</u> - TVA redus la 10% pentru carti, produse alimentare si farmaceutice, servicii medicale, evenimente culturale 	
Articolul 101¹ . Restituirea T.V.A. la investiții (cheltuieli) capitale (¹) Prin derogare de la prevederile alin.(1), agenții economici care sînt înregistrați în calitate de plătitori de	Propunem modificarea art. 101 ¹ alin. (¹) din Codul fiscal, prin înlocuirea sintagmei „investiții capitale în clădiri utilizate în procesul de producție, prestare de servicii sau executare de	EBA	Conform legislatiei in vigoare, numai echipamentele destinate activitatii de productie beneficiaza de restituirea TVA, nu si echipamentele destinate altor activitati, cum ar fi comerțul.	

<p>T.V.A. și care, începînd cu 1 mai 2015, efectuează investiții (cheltuieli) capitale în clădiri utilizate în procesul de producție, prestare de servicii sau executare de lucrări au dreptul la restituirea sumei T.V.A. Restituirea TVA nu se efectuează pentru clădiri cu destinație de producție, prestare de servicii sau executare de lucrări care se află în curs de execuție sau conservare, ci doar pentru clădirile cu destinație de producție, prestare de servicii sau executare de lucrări care sînt date în exploatare și utilizate conform destinației lor finale.</p>	<p>lucrări” cu următoarea sintagmă „investiții capitale în clădiri utilizate în cadrul activității de întreprinzător”.</p>		<p>Astfel investitorii straini care nu intentioneaza sa efectueze activitati de productie sunt discriminati in favoarea celor care efectueaza activitati de productie, desi ar putea fi in egala masura generatori de locuri de munca si contribuabili la bugetul de stat si local.</p>	
<p>Articolul 102. (7) Sumele T.V.A. raportate la costuri sau la cheltuieli pe mărfurile, serviciile procurate se deduc în cazul modificării regimului fiscal pentru livrarea mărfurilor, serviciilor în procesul desfășurării activității de întreprinzător din scutit de T.V.A. fără drept de deducere în impozabil sau în cazul schimbării destinației utilizării mărfurilor pentru efectuarea livrărilor impozabile în locul livrărilor scutite de T.V.A. fără drept de deducere. Se deduc sumele T.V.A. în mărimea atribuită anterior la costuri sau la cheltuieli pentru stocurile de mărfuri rămase, iar pentru mijloacele fixe și imobilizările necorporale supuse amortizării – în mărimea sumei T.V.A. aferente valorii contabile, fără a lua în considerare valoarea reevaluată. Deducerea sumelor T.V.A. în cazul modificării regimului fiscal se efectuează în perioada fiscală în care a avut loc modificarea regimului fiscal din livrare scutită de T.V.A.</p>	<p>Propunem expunerea aliniatului în următoarea redacție: Sumele T.V.A. raportate la costuri sau la cheltuieli pe mărfurile, serviciile procurate se deduc în cazul modificării regimului fiscal pentru livrarea mărfurilor, serviciilor, imobilizărilor corporale și necorporale în procesul desfășurării activității de întreprinzător din scutit de T.V.A. fără drept de deducere în impozabil sau în cazul schimbării destinației utilizării mărfurilor pentru efectuarea livrărilor impozabile în locul livrărilor scutite de T.V.A. fără drept de deducere. Se deduc sumele T.V.A. în mărimea atribuită anterior la costuri sau la cheltuieli pentru stocurile de mărfuri rămase, iar pentru imobilizările corporale (inclusiv în curs de execuție) și imobilizările necorporale– în mărimea sumei T.V.A. aferente valorii contabile, fără a lua în considerare valoarea reevaluată. Deducerea sumelor T.V.A. în cazul modificării regimului fiscal se efectuează în perioada fiscală în care a avut loc modificarea regimului fiscal din</p>	<p>EBA</p>	<p>Modificarea destinației a mijloacelor fixe în cele mai multe cazuri necesită careva ajustări atât din punct de vedere documentar cât și din punct de vedere tehnic, respectiv bunurile trec în categoria de imobilizări corporale în curs de execuție. Astfel pentru a evita mai multe interpretări necesită de a fi utilizați termenii care se operează în SNC și IFRS precum “<i>imobilizări corporale</i>” și “<i>imobilizări necorporale</i>”.</p>	

<p>fără drept de deducere în livrare impozabilă. Deducerea sumelor T.V.A. în cazul schimbării destinației utilizării mărfurilor se efectuează la momentul utilizării mărfurilor în calitate de materie primă, materiale sau mijloc fix pentru efectuarea livrărilor impozabile în locul livrărilor scutite de T.V.A. fără drept de deducere.</p>	<p>livrare scutită de T.V.A. fără drept de deducere în livrare impozabilă. Deducerea sumelor T.V.A. în cazul schimbării destinației utilizării mărfurilor se efectuează la momentul utilizării mărfurilor în calitate de materie primă, materiale sau imobilizările corporale și imobilizări necorporale pentru efectuarea livrărilor impozabile în locul livrărilor scutite de T.V.A. fără drept de deducere.</p>			
<p>Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere: 12) serviciile financiare: b) operațiile legate de evidența conturilor de depozit, inclusiv a conturilor de depunere, de decontare și bugetare, transferurile de credit (plăți și/sau încasări), inclusiv prin intermediul prestatorilor serviciilor de plată, titlurile de creanță, cecurile și alte instrumente financiare, cu excepția veniturilor de pe vânzarea mărfurilor în cazul nerambursării creditului, din acordarea serviciilor informaționale, de consultanță și de expertiză, din procurarea și arendarea locurilor de broker la bursă, din darea în arendă, din serviciile de încasare și livrare a banilor în numerar clienților, din serviciile de primire la păstrare și transferare a valorilor de preț, a banilor în numerar, a valorilor mobiliare și a documentelor, a veniturilor de la operațiile fiduciare de gestionare a bunurilor clienților, de la lichidarea bunurilor întreprinderilor care au dat faliment, din aprovizionarea contra plată a clienților cu documentația normativă;</p>	<p>Propunem următoarea redacție: ”operațiile legate de evidența conturilor de depozit, inclusiv a conturilor de depunere, de decontare și bugetare, transferurile de credit (plăți și/sau încasări), inclusiv prin intermediul prestatorilor serviciilor de plată, titlurile de creanță, cecurile și alte instrumente financiare, cu excepția veniturilor de pe vânzarea mărfurilor în cazul nerambursării creditului, în afara mărfurilor ale întreprinderilor declarate în proces de insolvență, din acordarea serviciilor informaționale, de consultanță și de expertiză, din procurarea și arendarea locurilor de broker la bursă, din darea în arendă, din serviciile de încasare și livrare a banilor în numerar clienților, din serviciile de primire la păstrare și transferare a valorilor de preț, a banilor în numerar, a valorilor mobiliare și a documentelor, a veniturilor de la operațiile fiduciare de gestionare a bunurilor clienților, din aprovizionarea contra plată a clienților cu documentația normativă;”</p>	EBA	Propunerea presupune modificarea articolului dat în mod uniform conform introducerii art.94 lit.(e).	

<p>Abrogarea art. 103 pct. 24 (excluderea scutirii de TVA pentru autoturisme)</p>	<p>Propunem păstrarea scutirii TVA pentru autoturismele importate până pe 01.01.2025 pentru care au fost achitate accizele la import.</p>	<p>EBA</p>	<p>În proiect se propune excluderea autoturismelor și altor autovehicule (pozițiile tarifare 870321, 870322, 870323, 870324, 870331, 870332, 870333, 870340, 870350000, 870360, 870370000, 870380, 9705) de la livrarile scutite de TVA începând cu 01.01.2025. Autoturismele importate în RM până la 01.01.2025 au inclus în valoarea lor accizele majorate în vigoare de până la 01.01.2025. Aplicarea adicioanala TVA la valoarea autoturismelor importate până la 01.01.2025 va crește considerabil și nejustificat valoarea lor de vânzare. Autoturismele uzate sunt achiziționate de cele mai multe ori de către persoane fizice care nu vor putea deduce TVA aplicat.</p>	
<p>Articolul 117. Factura fiscală</p>	<p>Permiterea emiterii autofacturii de către beneficiar în numele furnizorului. Propunem introducerea posibilității de autofacturare pentru beneficiar în numele furnizorului în cazul ajustării bazei impozabile a livrării ca urmare a diferențelor de preț, în cazul acordării reducerilor după livrarea bunurilor/prestarea serviciilor, în cazul refuzurilor totale sau parțiale privind cantitatea, calitatea sau prețurile bunurilor livrate/serviciilor prestate și în cazul returnării ambalajelor. Dreptul de autofacturare urmează să fie prevăzut în contractul de livrare semnat între furnizor și beneficiar.</p>	<p>EBA</p>	<p>Această practică este des întâlnită în țările europene și este utilă în cazul necesității ajustării valorii impozabile ca urmare a diferențelor de preț și cantitate depistate în urma recepției marfurilor precum și în cazul emiterii facturilor de reducere comercială. În prezent, clarificările între furnizori și beneficiari cu emiterii facturilor de ajustare din partea furnizorilor durează mult timp, uneori luni întregi.</p>	
<p>Articolul 125¹. Impozitarea stocului de mărfuri supuse accizelor</p> <p>(1) Subiecții care importă, produc sau comercializează cu ridicata mărfuri supuse accizelor efectuează inventarierea stocului de mărfuri supuse accizelor (pozițiile tarifare 220300, 2205, 220600, 2207, 2208,</p>	<p>Abrogarea art. 125¹ din Codul fiscal.</p>	<p>EBA</p>		

<p>240210000, 240220, 240290000, 2403) în termen de 30 de zile de la data ultimei modificări de majorare a cotei accizelor.</p> <p>(2) Stocul de mărfuri accizate enumerate la alin.(1) este impozitat cu accize la diferența de cote dintre cota modificată și cota anterioară modificării.</p> <p>(3) Achitarea accizului calculat la stocul de mărfuri accizate conform alin.(2) se efectuează pînă pe data de 25 a lunii următoare celei în care urma să aibă loc inventarierea.</p> <p>(4) Declarația accizului calculat la stocul de mărfuri conform alin.(2) se efectuează în termen de pînă pe data de 25 a lunii următoare celei în care urma să aibă loc inventarierea conform formularului și în modul stabilit de Ministerul Finanțelor.</p> <p>(5) Suma accizului calculat la stocul de mărfuri supuse accizelor conform prezentului articol este deductibilă și se raportează la cheltuielile perioadei.</p>				
	<p>Propunem eliminarea obligatiei de semnare si stampilare a facturilor fiscale emise in baza avizului de insotire a marfii</p>	<p>EBA</p>	<p>Conformarea fiscala este asigurata prin documentarea livrarilor efectuate cu avizul de insotire a marfii / actul de primire predare, care este semnat si confirmat de ambele parti. Pretul aplicat este agreat contractual. In acest caz, semnarea facturii fiscale de ambele parti este o dublare a documentarii, care ingreuneaza procesul economic.</p> <p>Modificarea va eficientiza procedura de inregistrare a facturilor fiscale, va reduce costurile aferente serviciilor de curierat pentru furnizori.</p> <p>Aceasta practica este utilizata eficient in Romania si alte tari europene.</p>	

Titlul IV ACCIZELE Anexa nr.1 Mărfurile supuse accizelor	Propunem revizuirea prevederilor legislative ce țin de impunerea cu acciza a alcoolului prin excluderea lui din pozițiile tarifare 2207 și 2208.	EBA	Propunerea ține de alinierea cu standardele europene care prevăd neimpozitarea alcoolului denaturat cu acciza, și va provoca eliminarea economiei tenebre în domeniul dat.	
	Propunem revizuirea cotei accizei pentru bioetanol prin aplicarea reglementării și controlului în ceea ce privește implementarea "Strategiei Energetice a Republicii Moldova până în 2030" aprobate prin HG 102/2013, conform căreia a fost prognozat, ca până în 2020 combustibilul de origine biologică să reprezinte 10% din cantitatea totală de combustibil.	EBA	Practica actuală în reglementarea circulației bioetanolului presupune prezența unei accize de aceeași mărime ca și pentru alcool și nu permite dezvoltarea acestei piețe. Țările UE au adoptat programul RED II, care prevede că până în 2030, 14% din totalul benzinei utilizate în transport va fi de origine biologică.	
	Aprobarea unui calendar de majorare a accizei pe termen mediu pentru următorii 3 ani pentru pozițiile tarifare aferente tutunului. Formarea unui grup de lucru care să includă reprezentanți ai Ministerului Finanțelor și ai operatorilor pieței pentru agrearea principiilor de creștere a accizei pe termen mediu (3 ani) și pe termen lung (până în 2030).	EBA	<p>În anul 2023 se finalizează Calendarul Fiscal de creștere graduală a ratelor la toate categoriile de produse din tutun, inclus în Codul Fiscal pentru anii 2021-2023. Acest lucru a asigurat venituri bugetare stabile și sustenabile pentru Guvern (+9% în medie în 2021-2022), predictibilitate pentru operatorii pieței și menținerea comerțului ilegal din țară (din contrabandă și contrafacere) la cote relativ reduse. Comerțul ilegal în Moldova a atins un nivel de 7.4% în 2022, potrivit Ipsos Illegal Trade Research .</p> <p>Totodată, în anul 2022, pe ultima sută de metri și anume cu două săptămâni înainte de anul 2023, Parlamentul a adoptat o creștere de +25% a accizei, ceea ce a reprezentat cea mai mare creștere din ultimii 20 ani. Astfel, în anul curent acciza minimă pentru toate categoriile de produse (țigarete, țigări de foi și rezerve de tutun) a ajuns la 1199 lei/1000 bucăți sau ~60 Euro (+240 MDL sau +12 € față de 2022). În consecință, taxele (acciză, TVA, taxe vamale) reprezintă în anul 2023</p>	

			<p>~76% din prețul mediu al unui pachet vândut legal pe piață (aproximativ 40 MDL/pachet).</p> <p>Amintim că acciza crește mai moderat în Ucraina, stat candidat la UE, ca și Republica Moldova, dar care nu are un termen limită pentru atingerea nivelului minim de 90 €/1000 bucăți. A se vedea mai jos Calendarul Fiscal ucrainean.</p> <p>Acciza Calendar Fiscal Ucraina</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2022</th> <th>2023</th> <th>2024</th> <th>2025</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Specific, UAH/1000 bucăți</td> <td>1641</td> <td>1970</td> <td>2363</td> <td>2836</td> </tr> <tr> <td>Ad-valorem, %</td> <td>12%</td> <td>12%</td> <td>12%</td> <td>12%</td> </tr> <tr> <td>Acciza minimă, UAH/1000 bucăți</td> <td>1748</td> <td>2097</td> <td>2517</td> <td>3020</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2022</th> <th>2023</th> <th>2024</th> <th>2025</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Specific, MDL/1000 bucăți</td> <td>960</td> <td>1010</td> <td>1212</td> <td>1454</td> </tr> <tr> <td>Ad-valorem, %</td> <td>12%</td> <td>12%</td> <td>12%</td> <td>12%</td> </tr> <tr> <td>Acciza minimă, MDL/1000 bucăți</td> <td>1022</td> <td>1075</td> <td>1290</td> <td>1549</td> </tr> </tbody> </table> <p>Astfel, ținând cont de realitatea pieței:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inflație medie anuală în 2022: 28.6%; - Venitul disponibil zilnic în medie per persoană în 2021: 117 MDL, <p>de puterea de cumpărare redusă a populației:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~29% din Venitul disponibil zilnic este necesar pentru 		2022	2023	2024	2025	Specific, UAH/1000 bucăți	1641	1970	2363	2836	Ad-valorem, %	12%	12%	12%	12%	Acciza minimă, UAH/1000 bucăți	1748	2097	2517	3020		2022	2023	2024	2025	Specific, MDL/1000 bucăți	960	1010	1212	1454	Ad-valorem, %	12%	12%	12%	12%	Acciza minimă, MDL/1000 bucăți	1022	1075	1290	1549	
	2022	2023	2024	2025																																								
Specific, UAH/1000 bucăți	1641	1970	2363	2836																																								
Ad-valorem, %	12%	12%	12%	12%																																								
Acciza minimă, UAH/1000 bucăți	1748	2097	2517	3020																																								
	2022	2023	2024	2025																																								
Specific, MDL/1000 bucăți	960	1010	1212	1454																																								
Ad-valorem, %	12%	12%	12%	12%																																								
Acciza minimă, MDL/1000 bucăți	1022	1075	1290	1549																																								

			<p>achiziția unui pachet de țigarete la prețul mediu în Republica Moldova, comparativ cu ~16% în România și ~15% în Bulgaria,</p> <p>și de contextul regional:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rate ale accizei mai mici în Ucraina în 2023-2025; - Comerț ilegal în Ucraina în 2022: ~23% din piață; - Război în Ucraina; - Transnistria – regiune necontrolată de autoritățile Republicii Moldova, <p>atingerea nivelului minim al accizei de 90 €/1000 bucăți până în 2025, într-un interval de timp atât de scurt nu este o strategie fezabilă și ar conduce, cel mai probabil, la o expansiune drastică a pieței ilegale și un impact simțitor asupra colectării de venituri la bugetul de stat. Doar veniturile din acciza la bugetul de stat au reprezentat 5.3% în 2022.</p> <p>Prin urmare, având în vedere argumentele expuse supra, dar și faptul că Acordul de Asociere prevede posibilitatea extinderii implementării nivelului minim din UE: „Consiliul de asociere va decide cu privire la un alt calendar de punere în aplicare în cazul în care contextul regional impune acest lucru.” (Anexa VI, Cap. 8, Titlu. IV, Articolul 55), se propune creșterea graduală și moderată a accizei la pozițiile tarifare aferente tutunului cu maxim 100-140 MDL/an sau +57 €/an și APROBAREA unui calendar de majorare a accizei până în 2030.</p> <p>Reamintim că niciun alt stat candidat sau nou membru al UE nu a trebuit să se alinieze la nivelul minim de acciză din UE înainte de aderare și</p>	
--	--	--	---	--

		<p>că, dimpotrivă, Polonia, Cehia, Ungaria și statele Baltice au beneficiat de o derogare de cinci ani după aderare, iar România și Bulgaria de trei ani, creșterile fiind graduale și sustenabile, pentru a nu distruge piața legală și a periclita veniturile bugetare.</p> <p>Propunerea de mai sus va asigura în continuare un cadru fiscal previzibil pentru operatorii pieței și în special pentru cel mai taxat produs din Republica Moldova și va proteja fluxul stabil și sustenabil de venituri la bugetul de stat, excluzând riscul escaladării comerțului ilegal, destabilizării pieței și pierderi semnificative pentru bugetul de stat și afacerile legale.</p> <p>Nota Bene: (1) Creșterea accelerată a accizei în Ucraina în 2017-2022 a condus la apariția masivă a fenomenului de comerț ilegal estimat la ~23% din piață în 2022 (Kantar Study) . Ratele accizei din Ucraina pentru 2023 ating valori mult mai scăzute decât cele din Republica Moldova. Orice majorare peste acest nivel poate conduce la contrabanda produselor de tutun din Ucraina în Republica Moldova.</p> <p>(2) Amintim și experiența statelor membre UE, care au fost nevoite să armonizeze acciza la țigarete la nivelul minim din UE într-un ritm accelerat, după aderarea la UE. În anii 2007-2010, România, Bulgaria, Lituania, Letonia etc. au majorat acciza cu 9-10 €/1000 bucăți/an. În consecință, în 2010, comerțul ilegal a atins 54% în Letonia, 47% în Lituania, 40% în Bulgaria și 37% în România. Bugetul de stat în</p>	
--	--	---	--

			<p>România a pierdut peste 1 Miliard Euro în 2010. După aceste fenomene adverse, toate noile state membre UE au aplicat o politică fiscală echilibrată, cu creșteri de maxim 5 €/1000 bucăți/an. Același fenomen poate fi observat și în statele asociate cu UE, care, de asemenea, realizează aproximarea accizei cu nivelul minim din UE. În Muntenegru creșterea accelerată a accizei în 2017-2018 (+39%) a condus la dublarea contrabandei și comerțului ilegal și scăderea veniturilor bugetare cu 29%. Ulterior, Guvernul din Muntenegru a scăzut acciza în 2019, și veniturile bugetare și-au revenit.</p> <p>Impact +320 Milioane MDL per an pentru BPN</p>	
<p>Titlul IV ACCIZELE Anexa nr.2 Cota accizei pentru mijloacele de transport</p>	<p>Propunem excluderea Anexei 2, împreună cu excluderea scutirii TVA pentru autoturisme (art. 103)</p>	EBA	<p>În vederea alinierii politicilor fiscale în conformitate cu prevederile directivelor europene, prin introducerea impozitării cu TVA la importul de autoturisme cu eliminarea accizelor care sunt aplicate la momentul actual.</p>	
<p>TITLUL VII TAXELE LOCALE</p>	<p>Completarea art. 288 cu pct. 7¹) cu următorul text: 7¹) Operator de publicitate exterioară - este o persoană a cărei activitate principală este furnizarea de servicii de plasare și distribuire a publicității pe dispozitivele sale de publicitate a altor agenți economici din domeniul publicității.</p>	EBA	<p>După aceste modificări, dispozitivele de publicitate ale operatorilor de publicitate exterioară sunt transferate la un alt tip de subiect de impozitare, care are o unitate de măsură diferită a cotei - în procente. Nu ar trebui să fie mai mult de 10% din venitul din vânzarea de servicii.</p> <p>În același timp, se rezolvă și problema plasării reclamelor sociale. Pentru amplasarea acestuia nu este nevoie de permisiunea specială din partea autorităților municipale.</p>	
	<p>Pentru taxa pentru dispozitive publicitare propunem schimbarea bazei impozabile din m² în % din rulaj</p>	EBA	<p>Acest lucru va asigura dezvoltarea economică a întreprinderilor mici și mijlocii, și restabilirea mai rapidă a contribuabililor după perioada de</p>	

			criză. De asemenea, pentru asigurarea transparenței procesului decizional, solicităm respectuos implicarea mediului de afaceri în consultări publice în ceea ce ține revizuirea sau stabilirea cotelor taxelor locale.	
<p>Capitolul 2</p> <p>SUBIECȚII IMPUNERII, OBIECTELE IMPUNERI ȘI BAZA IMPOZABILĂ</p> <p>Articolul 290. Subiecții impunerii</p> <p>c) la taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – serviciile de plasare și/sau difuzare a anunțurilor publicitare prin intermediul serviciilor cinematografice, video, prin rețelele telefonice, telegrafice, telex, prin mijloacele de transport, prin alte mijloace precum Dispozitive de publicitate (panouri de publicitate cu imagine interschimbabile) (cu excepția TV, internetului, radioului, presei periodice, tipăriturilor);</p>	<p>Se propune următoarea redacție :</p> <p>c) la taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – serviciile de plasare și/sau difuzare a anunțurilor publicitare prin intermediul serviciilor cinematografice, video, prin rețelele telefonice, telegrafice, telex, prin mijloacele de transport, prin alte mijloace precum Dispozitive de publicitate (panouri de publicitate cu imagine interschimbabile) (cu excepția TV, internetului, radioului, presei periodice, tipăriturilor);</p>	EBA	<p>Avantaje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Suplinirea bugetului cu un volum de taxe de circa 4 milioane lei la bugetele locale. Această constituie 5% (taxa medie adoptată de APL la acest capitol) din volumul pieței publicității stradale în republica Molodva. 2. Promovarea justiției fiscale: Taxarea la metru pătrat a panourilor de publicitate este inechitabilă și dezavantajoasă pentru afacerile care prestează servicii de plasare a publicității prin intermediul difuzării ei pe panouri, deoarece nu ia în considerare volumul real de vânzări. Prin taxarea volumului de vânzări, afacerile pot fi taxate în funcție de succesul lor și, astfel, se poate promova o justiție fiscală mai mare. Iar taxarea pentru metru pătrat duce la stagnarea sau dispariția segmentului dat de afacere odată cu creșterea neproportională a taxelor față de vânzări. 3. Prin taxarea echitabilă a panourilor publicitare (adică a volumului de vânzări) autoritatea locală instalează norme de concurență loială în raport cu concurenții alți jucători pe piață ca de exemplu internetul, taxarea lui de către Autoritatea Locală fiind imposibilă, care de fapt duce o politică de preț în scădere, iar banii achitați pentru publicitatea în 	

			<p>internet pleacă peste hotare și nu aduc beneficiu investițional localității.</p> <p>4. Atragerea investițiilor: O abordare echitabilă a taxării poate atrage investiții în modelul de business a prestării serviciilor de plasare difuzate pe panouri de publicitate. Prin modificarea abordării față de taxele care trebuie să le achite panourile publicitare , afacerile pot fi încurajate să investească mai mult în dezvoltarea tehnologiilor noi , ceea ce poate duce la creșterea investițiilor și la dezvoltarea economică.</p> <p>5. Prin taxarea volumului de vânzări Autoritatea locală asigură o previzibilitate de lungă durată a afacerii iar asta influențează interesul pentru investitorii străin față de localitate.</p> <p>6. Reducerea costurilor administrative: Taxarea per metru pătrat necesită o monitorizare constantă a panourilor de publicitate și a dimensiunilor lor, ceea ce este costisitor pentru autoritatea locală și din acest motiv agenții economici de rea credință profită de asta. Prin taxarea volumului de vânzări, face ordine și exclude orice eschivare de la neplată.</p>	
<p>290. Subiecții impunerii</p> <p>q) la taxa pentru dispozitivele publicitare – suprafața feței (fețelor) dispozitivului publicitar pe care se amplasează publicitatea exterioară.</p>	<p>Se propune următoarea redacție :</p> <p>q) la taxa pentru dispozitivele publicitare precum firme (dispozitive pe care nu se prestează servicii de plasare amplasare a publicității, reclamei) – suprafața feței (fețelor) dispozitivului publicitar pe care se amplasează publicitatea exterioară.</p>	EBA	<p>1. Datorită noilor prevederi a legii publicității, baza impozabilă a crescut cu circa 400% acest lucru permite fără pierderi bugetare să transferăm Panourile publicitare la taxa pentru plasarea (amplasarea) publicitatii (reclamei) iar dispozitivele de tip firme care nu sunt destinate pentru prestarea serviciilor de amplasare a</p>	

			<p>publicității să fie taxate la metru patrat.</p> <p>2. Acest fapt reduce costurile administrative deoarece firmele se produc pentru intervale lungi de 5-10 ani și nu suferă schimbări, iar acest fapt permite și planificarea bugetului pe o durată îndelungată de timp, iar monitorizarea lor nu este necesară deoarece de obicei dimensiunile rămân fixe pe perioade lungi</p> <p>3. Excluderea Panourilor destinate prestării serviciilor de plasare amplasare a publicității reclamei din taxarea per m² va motiva creșterea investițiilor în dispozitive inovatorii (precum leduri, proiectii 3D și altele) în acest domeniu.</p>	
<p>Articolul 291. Obiectele impunerii și baza impozabilă</p> <p>(1) Obiectul impunerii îl constituie:</p> <p>c) la taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – serviciile de plasare și/sau difuzare a anunțurilor publicitare prin intermediul serviciilor cinematografice, video, prin rețelele telefonice, telegrafice, telex, prin mijloacele de transport, prin alte mijloace (cu excepția TV, internetului, radioului, presei periodice, tipăriturilor);</p>	<p>Se propune expunerea art. 291 alin. (1) lit. c) în redacție nouă:</p> <p>c) taxa de plasare de publicitate - servicii de plasare și/sau distribuire de reclame prin servicii de film și video, linii telefonice, telegraf sau telex, prin autovehicule, aparate ale operatorilor de publicitate exterior, folosind alte mijloace (cu excepția televiziunii, internetului, radioului, presei periodice, alte imprimate).</p>	EBA	<p>După aceste modificări, dispozitivele de publicitate ale operatorilor de publicitate exterioară sunt transferate la un alt tip de subiect de impozitare, care are o unitate de măsură diferită a cotei - în procente. Nu ar trebui să fie mai mult de 10% din venitul din vânzarea de servicii.</p> <p>În același timp, se rezolvă și problema plasării reclamelor sociale. Pentru amplasarea acestuia nu este nevoie de permisiunea specială din partea autorităților municipale.</p>	
<p>Articolul 295. Scutirea de taxe</p>	<p>Se propune completarea art. 295 cu o literă nouă cu următorul text:</p> <p>k) taxei pentru dispozitivele publicitare - persoanele juridice, care dețin în posesie/folosință sau sînt proprietari ai dispozitivelor publicitare, producători și difuzorii de publicitate socială, pentru</p>	EBA	<p>Având în vedere necesitatea stringentă din ultima perioadă, de promovare a mesajelor sociale necesare Statului, mai cu seamă în domeniul Sănătății Publice, dar și Securității Publice sau Naționale, instituțiile statului - Ministerul Sănătății, Ministerul de Interne,</p>	

	<p>perioada afișării publicității sociale, mesajului de interes public.</p>		<p>IGP, etc., semnează contracte cu mediul de afaceri în vederea producerii și distribuirii mesajelor de interes social. Cea mai solicitată formă de publicitate în aceste campanii este Publicitatea exterioară.</p> <p>De regulă, condițiile acordurilor semnate între instituțiile de stat și agenții economici prevăd că firmele private își asumă toate cheltuielile privind: producția și plasarea publicității sociale, machetarea, tipărirea afișelor, salarii, vehicule speciale pentru montarea/demontarea imaginilor, iluminarea panourilor, costuri indirecte. Toate aceste costuri sunt achitate de agenții economici specializați. Acest lucru permite statului să realizeze campanii ample de comunicare strategică socială fără a cheltui bani din bugetul de stat.</p> <p>La moment, Codul Fiscal prevede o clauză de scutire de taxă locală: ”taxei de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – producătorii și difuzorii de publicitate socială și de publicitate plasată pe trimiterile poștale”, ceea ce nu acoperă publicitatea exterioară, iar agenții economici implicați în această activitate gratuit sunt obligați să mai achite și taxe locale pentru dispozitive de publicitate. Respectiv, trebuie de adus o claritate și de specificat clar că ”se scutește toată publicitatea socială”.</p> <p>Pe lângă aceste argumente este de remarcat și faptul că agenții economici suportă costurile pentru aceste servicii din venitul firmei,</p>	
--	---	--	--	--

			care a fost o dată impozitat de stat, așadar statul care este comandatarul campaniei de publicitate sponsorizată de agentul economic nu mai poate încasa și o taxă pentru această plasare, pentru că astfel se creează o circumstanță de impozitare dublă.	
Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal				
Articolul 2. Noțiuni de bază (1) În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni: <i>declarant</i> – persoană fizică sau juridică care își declară mărfurile autorității vamale; Anexa nr. 2	Eliminarea tarifului vamal de 3 Euro la importul de produse din tutun importate din țările membre UE, din țările membre CEFTA și din Turcia.	EBA	A se vedea Legea nr.172/2014	
Legea 1540/1998 privind plățile pentru poluarea mediului				
Articolul 11. Taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului (6) Se scutesc de taxa stabilită de prezentul articol: a) mărfurile importate și/sau livrate din contul împrumuturilor și granturilor acordate Guvernului, sau acordate cu garanție de stat, din contul împrumuturilor acordate de organismele financiare internaționale (inclusiv din cota-partea a Guvernului), destinate realizării proiectelor respective, precum și din contul granturilor acordate instituțiilor finanțate de la buget, conform listei aprobate de către Guvern; b) mărfurile destinate proiectelor de asistență tehnică, realizate pe teritoriul Republicii Moldova de către organizațiile internaționale și țările donatoare în cadrul tratatelor la care Republica Moldova este parte,	Propunem excluderea lit. h), alin. (6), art. 11, precum și excluderea din Anexa 8 a codului 3923	EBA	Amendamentul este propus în vederea: - Eliminării abordării discriminatorii și revizuirii mecanismului de aplicare a taxei de ambalaj după principiul „poluatorul plătește” pentru a asigura aplicarea aceluiași grad de responsabilitate financiară în ce privește gestionarea deșeurilor de ambalaj între producător și importator. - Respectării condițiilor acordurilor internaționale (Organizația Mondială a Comerțului, Acord de Asociere cu Uniunea Europeană, tratate bilaterale etc.) de liber schimb între state. Drept rezultat, impactul economic scontat va fi: Creștere de 60 de ori a valorii actuale anuale a plăților de mediu acumulate la bugetul de stat. - Reducerea cheltuielilor statului pentru domeniul protecția mediului.	

<p>conform listei aprobate de către Guvern;</p> <p>c) mărfurile destinate acordării de asistență în caz de calamitate naturală, de conflict armat și în alte situații excepționale, precum și mărfurile primite în calitate de ajutoare umanitare în modul stabilit de către Guvern;</p> <p>d) mărfurile și ambalajele destinate exportului;</p> <p>e) ambalajul aferent medicamentelor prevăzute de Legea nr.1409/1997 cu privire la medicamente, precum și ambalajul aferent dispozitivelor medicale prevăzute de Legea nr.102/2017 cu privire la dispozitivele medicale;</p> <p>f) ambalajul aferent pâinii și produselor de panificație, clasificat la pozițiile tarifare 1901 20 000, 1905 40, 1905 90 300, 1905 90 600 și 1905 90 900, ambalate în ambalajul primar din materiale plastice (clasificat la pozițiile tarifare 3923 21 000, 3923 29 și 3923 30) și ambalajul primar compozit (clasificat la poziția tarifară 4819 20 000);</p> <p>g) mărfurile introduse pe teritoriul vamal al țării de către persoanele fizice și juridice de pe teritoriul Republicii Moldova care nu au relații fiscale cu sistemul bugetar al acesteia, înregistrate la Camera Înregistrării de Stat a Republicii Moldova, cu condiția răminerii mărfurilor respective pe teritoriul necontrolat de către organele constituționale ale Republicii Moldova;</p> <p>h) mărfurile fabricate de subiecții specificați la alin.(1), care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului și la a căror</p>	<p>Propunem completarea art. 11, cu un nou alineat (7) în următoarea redacție:</p> <p>„(7) Subiecții specificați la alin. (1) au dreptul la scutirea integrală a taxei stabilite de prezentul articol pentru mărfurile specificate la alin. (2), dacă subiectul face dovada înscrierii în Lista producătorilor de produse supuse reglementărilor de responsabilitate extinsă a producătorilor. Procedura de oferire a scutirii se aprobă de Guvern.”</p>	<p>EBA</p>	<p>Adoptarea amendamentului propus asigură armonizarea legală în ceea ce privește subiecții art. 11 din Legea nr. 1540/1998 la prevederile Legii nr. 209/2016 și HG nr. 561/2020 privind Regulamentul de ambalaje și deșeuri de ambalaje.</p> <p>Concluzionăm că la momentul actual, agenții economici care pun pe piață mărfuri ambalate în (i) ambalajul primar din materiale plastice (clasificat la pozițiile tarifare 3923 21 000, 3923 29 și 3923 30); (ii) ambalajul primar compozit care conține produse; (iii) ambalajul primar din aluminiu sunt subiecți ai impunerii pecuniare, fiind obligați să achite taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului, precum și să asigure crearea unor sisteme de gestionare a deșeurilor, care presupune investiții substanțiale, resurse financiare care urmează a fi alocate de către agenții economici.</p>	
--	--	------------	---	--

<p>producere au fost utilizate, în calitate de materie primă și/sau materiale, mărfurile indicate în anexa nr.8;</p> <p>i) ambalajul primar din materiale plastice (clasificat la pozițiile tarifare 3923 21 000, 3923 29 și 3923 30), ambalajul primar compozit (clasificat la poziția tarifară 4819 20 000) sau ambalajul primar din aluminiu (clasificat la poziția tarifară 7612), cu condiția că ambalajele menționate au fost procurate de la persoane fizice și juridice de pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția celor care nu au relații fiscale cu sistemul bugetar al acesteia, sau au fost anterior importate de către subiecții specificați la alin.(1) ori au fost fabricate de către subiecții specificați la alin.(1) lit.a) cu utilizarea, în calitate de materie primă și/sau materiale, a mărfurilor indicate în anexa nr.8.</p>				
	<p>Introducerea standardelor europene privind normele de poluare și siguranța vehiculelor (Euro5, Euro6, Euro7)</p>	<p>EBA</p>	<p>Țara noastră rămâne semnificativ în urmă față de țările europene (inclusiv Rusia și Ucraina) în ceea ce privește standardele de mediu pentru mașini. Prin urmare, propunem, începând din anul 2022, să introducem cerințe de conformitate, pentru mașinile importate, cel puțin standardelor Euro5.</p> <p>În plus, considerăm că este necesar să fixăm termenii pentru introducerea noilor standarde Euro6 și Euro7. Astfel, cetățenii noștri vor lua cunoștința când Republica Moldova se va alinia , în acest sens, tuturor țărilor europene.</p>	

<p>Articolul 11. Taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului Alin. (1) și art. 14</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Modificarea Legii 1540/1998 trebuie să fie bazată pe principiul: companiile care implementează REP sa fie scutite de taxa ecologica pe ambalaje si sa achite doar diferența în caz de neatingere a țintelor anuale, iar companiile care nu implementează REP să achite în continuare taxa ecologică pe ambalaje. <p>Potrivit acordului ajuns in cadrul Grupului de Lucru pentru amendarea Legii 1540/1998, inclusiv în vederea deblocării situații survenite de la 1 Ianuarie 2023 cu dubla impozitare pentru deșeurile de ambalaje, propunem următoarea soluție care a fost apreciată pozitiv de toate părțile implicate la ședința din 28 Februarie 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> • alin.(1) Art.11 din Legea 1540, va avea următorul conținut: (1) Subiecți ai taxei reglementate de prezentul articol sunt persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, și persoanele fizice care desfășoară activitate de întreprinzător, sub orice formă stabilită de legislație, cu excepția celor care implementează Răspunderea Extinsă a Producătorului prin sistemul individual sau colectiv potrivit legislației în vigoare. <p>Mai mult că atât, acest proiect presupune că agenți economici continuă achitarea „taxei ecologice” indiferent de faptul dacă implementează sau nu REP, iar Guvernul „... până la data de 31.12.2023 urmează să elaboreze și să aprobe un mecanism de compensare pentru acei agenți economici care participă în sistemul REP...” (pct. 10) din Proiect.</p> <p>Respectiv proiectul de lege nu prevede principiul scutirii de „taxa ecologică”, dar compensarea acesteia, fără a avea o</p>	<p>EBA</p>	<p>Prin urmare, este necesară o intervenție urgentă pentru a remedia lacuna legislativă creată prin neajustarea la timp a Legii nr. 1540/1998 și pentru a evita taxarea dublă de mediu asupra ambalajelor, prin:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Amendarea Legii 1540/1998 la art.11 si art.14, astfel ca plata să nu fie lunară, dar anuală, 2. Calcularea deșeurilor de ambalaje să fie in greutate (kg) in loc de unitate (bucată). 	
---	---	------------	--	--

	<p>claritate asupra mecanismului de compensare și garanțiile în acest sens. Realizarea țintelor este însoțită de costuri pentru agentul economic. În condițiile economice actuale, impunerea achitării în avans a unei taxe care nu este cert dacă va fi recuperată în viitorul apropiat - nu este argumentată. În condițiile în care se impune ca până la 31.12.2023 Guvernul să vină cu o schemă de compensare și implementare a unui mecanism de scutire pentru agenții economici care ating și valorifică țintele, termenul de raportare anual este unul rezonabil. Astfel se propune următoarea formulare:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Subiecții vizați la art.11 alin.(1) calculează și achită plățile corespunzătoare și prezintă darea de seamă respectivă anual, până la data de 31 a lunii martie a anului următor de gestiune.” <p>Acest termen este corelat cu termenul stabilit la punctul 22 din Hotărârea 561 din 31.07.2020 (2. În cazul în care producătorii prevăzuți la pct.13, care își îndeplinesc responsabilitățile individual, nu îndeplinesc cel puțin obiectivele anuale prevăzute în anexa nr.2, este necesar ca, pentru atingerea obiectivelor, să plătească la bugetul de stat, către Fondul Ecologic Național, o sumă egală cu costurile nete de gestionare a unei tone pentru fiecare categorie de ambalaj înmulțit cu cantitatea de deșeuri de ambalaje nevalorificate.)</p> <p>Impunerea unei taxe duble de mediu asupra ambalajelor către cei mai mari investitori din Republica Moldova reprezintă o problemă critică, care poate duce la creșterea semnificativă a prețurilor la produsele de larg consum,</p>			
--	---	--	--	--

	descurajarea investițiilor și crearea condițiilor de concurență neloială.			
	Anularea plăților pentru: emisiile de poluanți ale surselor staționare (art.6), deversările de poluanți (art.9), depozitarea deșeurilor de producție (art.10)	EBA	Calculul de sine stătător al acestor plăți este foarte dificil, și efortul depus este mult mai mare decât suma plății în sine. Totodată, funcția de control asupra corectitudinii calculului și plenitudinii virării la buget a plăților stabilite la art.6, 9 și 10 este exercitată de către inspecțiile pentru protecția mediului ale autorității centrale de specialitate. În același timp, în cadrul unei companii, nu sunt specialiști în protecția mediului care să dețină cunoștințele necesare pentru a calcula corect taxele date. În schimbul anulării plăților enumerate, propunem mărirea plăților pentru emiterea autorizațiilor pentru emisia poluanților de către organele autorităților de mediu.	

Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale

Anexa 1 Categoriile de plătitori și de asigurați, tarifele și termenele de virare a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii	Propunem ca contribuțiile fixe de asigurare socială și medicală urmează să fie legate de salariul mediu pe economie. Asigurarea socială: Nivelul 1 – Obligativu/de bază: asigurarea socială în sumă fixă să se plătească în sumă de 24% (sau alt procent aplicabil tuturor) de la venitul lunar asigurat de 50% de la salariul mediu pe economie Nivelul 2 – Opțional: asigurarea socială în sumă fixă să se plătească în sumă de 24% (sau alt procent aplicabil tuturor) de la venitul lunar asigurat de 100% de la salariul mediu pe economie. Prestațiile sociale acordate -Toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat din venitul lunar asigurat de Nivelul 1 sau Nivelul 2. Asigurarea medicală:	EBA	Sistemul de asigurare socială și medicală pentru plătitorii de contribuții fixe trebuie să fie identic pentru toți plătitorii de contribuții fixe. Dacă se reformează sistemul, atunci reforma trebuie să vizeze pe toți, dar nu numai profesiile juridice. Dacă se face o modificare, atunci modificarea trebuie să afecteze nu doar pe avocat, dar și pe întreprinzătorul individual, care suportă aceleași riscuri ale unei activități economice sau profesionale. Modificarea vizează și Legea 301/2018	
--	---	-----	---	--

	<p>- asigurarea medicală în sumă fixă să se plătească în sumă de 9% de la salariul mediu pe economie.</p> <p>Contribuabili cu venituri sub 100.000 lei/an Pentru asemenea contribuabili (din toate domeniile, inclusiv pentru profesiile juridice) trebuie să existe un sistem unic de reduceri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 50% de la taxa fixă de asigurare socială de Nivelul 1 - 50% de la taxa fixă de asigurare medicală - Plata sumelor reduse să se facă lunar, dar nu până la 31 martie a anului curent <p>Asigurarea medicală să fie activă de la 1 ianuarie, dar nu de la momentul plății</p>			
<p>Anexa nr. 3 Tipuri de drepturi și de venituri aferent cărora nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii</p>	<p>Se propune completarea anexei nr. 3 din Legea 489/1999 cu un punct nou în următoarea redacție:</p> <p>”(42) Cheltuielile aferente primelor de asigurare de viață suportate de angajator în favoarea angajatului.”</p>	<p>EBA</p>	<p>În contextul evoluțiilor demografice, stimularea economisirilor private pe termen lung devine una din principalele opțiuni pentru susținerea sistemului asigurărilor sociale. În condițiile în care deficitul forței de muncă este o problemă acută pentru oricare sector al economiei, angajatorii sunt determinați să creeze cele mai bune condiții de muncă pentru salariații lor. Astfel, pentru atragerea și menținerea personalului pe termen lung, angajatorii oferă o gamă variată de beneficii, printre care pot fi introduse și asigurările de viață. Asigurarea de viață este o alternativă ce poate oferi beneficii importante pe termen lung reflectate în creșterea gradului de protecție a populației și va contribui la garantarea unor resurse financiare necesare la un moment dat într-o familie pentru a menține standardul de viață al acesteia în cazul producerii unui eveniment neprevăzut (deces, accident, îmbolnăvire invalidantă), care, pentru majoritatea familiilor,</p>	

			are ca efect o scădere drastică a nivelului de trai și dependența de ajutoarele sociale oferite de stat. Mai mult ca atât, primele colectate de către asigurătorii care practică asigurări de viață, sunt investite pentru acoperirea rezervelor tehnice și matematice de asigurări	
Legea cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice nr.1100/2000				
<p>Articolul 4. Obligațiile agenților economici</p> <p>(1) Agenții economici care desfășoară activități în domeniul fabricării și circulației alcoolului etilic și a producției alcoolice sînt obligați:</p> <p>a) să fabrice alcool etilic și producție alcoolică în limita sortimentului pentru care s-a eliberat licența;</p> <p>b) să comercializeze alcool etilic pentru fabricarea producției alcoolice și a producției farmaceutice agenților economici care dețin licența respectivă</p> <p>c) să țină, utilizînd sistemul de evidență computerizată, evidența zilnică, potrivit unei forme stabilite, a stocurilor de materie primă pe fiecare furnizor aparte, a materiei prime prelucrate și rămase în stoc; a cantităților de alcool etilic și de producție alcoolică fabricate și puse în circulație; a alcoolului etilic și a producției alcoolice rămase în stoc pe fiecare denumire și categorie;</p> <p>e) să marcheze producția alcoolică supusă accizării cu timbru de acciz, cu excepția berii și a băuturilor pe bază de bere;</p> <p>f) să nu transmită, direct sau indirect, licența altor agenți economici;</p> <p>g) să asigure etanșeitatea instalațiilor de fabricare a alcoolului etilic și a producției alcoolice, circulația</p>	<p>Propunem păstrarea interdicției menționate doar pentru comercializarea alcoolului etilic în vrac și completarea art. 4, alin. (2), cu lit. j), care să prevadă limitări analogice restricțiilor stabilite la art.4, alin. (2), cu lit. i), și anume plafonarea prețului minim de comercializare. Pe lângă această, considerăm, că urmează a fi introdusă interdicția generală privind capacitatea maximă admisibilă a recipientelor pentru alcoolul etilic comercializat cu amănuntul în mărime de 500 ml.</p>	EBA	<p>În conformitate cu art. 4, alin. (2), lit. a), Legea cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice nr. 1100 din 30.06.2000, se interzice livrarea în rețeaua de comerț și comercializarea cu amănuntul a alcoolului etilic și/sau a alcoolului etilic potabil în vrac și/sau îmbuteliat.</p> <p>Propunem păstrarea interdicției menționate doar pentru comercializarea alcoolului etilic în vrac și completarea art. 4, alin. (2), cu lit. j), care să prevadă limitări analogice restricțiilor stabilite la art. 4, alin. (2), cu lit. i), și anume plafonarea prețului minim de comercializare. Pe lângă această, considerăm, că urmează a fi introdusă interdicția generală privind capacitatea maximă admisibilă a recipientelor pentru alcoolul etilic comercializat cu amănuntul în mărime de 500 ml.</p> <p>Considerăm, că măsura restrictivă stabilită la 4, alin. (2), lit. a) Legea 1100/2000, privind interzicerea comercializării cu amănuntul este excesivă și reprezintă o limitare nejustificată a principiului libertății pieței.</p> <p>Suplimentar, considerăm, că odată cu modificarea interdicției în sensul menționat, decade necesitatea păstrării interdicției stabilite la art. 5,</p>	

<p>întregii producții fabricate prin mijloace de măsurare și de control, cu excepția berii și a băuturilor pe bază de bere;</p> <p>h) să asigure integritatea sigiliilor aplicate, integritatea și funcționarea mijloacelor de măsurat și de control, precum și condiții de depozitare în siguranță a alcoolului etilic și a producției alcoolice fabricate, cu excepția berii și a băuturilor pe bază de bere;</p> <p>i) să comercializeze producția alcoolică cu ridicata ori să o livreze în alt mod numai agenților economici care dispun de depozite specializate și dețin licență respectivă;</p> <p>j) să asigure verificarea metrologică a mijloacelor de măsurare utilizate în scopul supravegherii fiscale și controlului circulației alcoolului etilic, cu excepția berii și a băuturilor pe bază de bere.</p>			<p>alin. (2), lit. d), care reglementează interdicția de livrare și comercializare în rețeaua de farmacii a alcoolului etilic în vrac și/sau îmbuteliat în recipiente cu o capacitate mai mare de 100 ml.</p>	
---	--	--	---	--

Legea nr.172/2014 privind aprobarea Nomenclurii Combinată a Mărfurilor

<p>Capitolul 24. Tutun și înlocuitori de tutun prelucrați Poziția tarifară 2402</p>	<p>Eliminarea tarifului vamal de 3 Euro la importul de produse din tutun importate din țările membre UE, din țările membre CEFTA și din Turcia</p>	<p>EBA</p>	<p>De-a lungul timpului, activitatea economică desfășurată de operatorii pieței produselor din tutun s-a bazat pe relațiile economice de colaborare cu furnizori din Ucraina și Rusia, în special în partea ce vizează producerea și importul de produse plasate pe piață. În legătură cu declanșarea războiului în Ucraina, fabricile producătoare din Ucraina au suspendat activitatea care asigura producerea pentru Republica Moldova, iar cele din Rusia întâmpină dificultăți majore în asigurarea transportării produselor către țara noastră.</p> <p>Astfel, în acest moment, reieșind din circumstanțele create în legătură cu situația din Ucraina, companiile din</p>	
--	--	------------	--	--

			<p>acest sector asigură transferul producerii către alte țări, fapt care implică costuri semnificativ mai mari pentru operatorii pieței, prin investițiile necesare în dezvoltarea producerii, prin majorarea costului de producere, prin costuri de transport mai mari etc. În același timp, pe lângă toate acestea, o dată cu stabilirea a noi surse de import, produsele din tutun devin obiectul taxării suplimentare de 3 euro per mia de țigarete, în conformitate cu Nomenclatura Combinată a mărfurilor a Republicii Moldova (Legea nr. 172/2014, cap. 24).</p> <p>Această taxă reprezintă un impozit suplimentar pentru un produs deja extrem de taxat și este stabilită unilateral doar de Republica Moldova. Amintim că produsele din tutun sunt cel mai taxat produs din Republica Moldova, prin acciză și TVA, acestea reprezentând în 2022 circa 70% la nivelul prețului mediu ponderat.</p> <p>Menționăm că membrii EBA Moldova din acest sector respectă cu strictețe legislația națională și sunt unii din principalii contribuabili la bugetul de stat, contribuind stabil cu peste 6% din bugetul de stat doar în anul 2021 (sau cel puțin 2.7 miliarde lei) prin acciză, TVA și alte taxe, ceea ce reprezintă 90% din totalul taxelor aferente acestui domeniu.</p> <p>Ținând cont de faptul că modificarea surselor de import din Ucraina și Rusia, cu altele din Uniunea Europeană, țările CEFTA sau Turcia cresc esențial cuantumul cheltuielilor operate pentru producere și transport, solicităm respectuos eliminarea totală a taxei vamale de 3 euro per 1000 de țigarete, prin modificarea</p>	
--	--	--	--	--

			Legii nr.1338/20.11.1997 cu privire la tariful vamal și Legii nr.172/25.04.2014 privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor.	
Anexa VI la Acordul de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova				
	Extinderea implementării Directivei 2011/64 până în 2030, ceea ce va permite creșteri graduale și echilibrate ale accizelor, va exclude amplificarea comerțului ilegal cu produse din tutun în Moldova și va asigura venituri la bugetul de stat stabile și durabile.	EBA	<p>Acordul de Asociere (AA) cu UE prevede punerea în aplicare a Directivei 2011/64 până în 2025, inclusiv pentru atingerea nivelului minim al accizelor de 90 Euro / 1000 țigarete.</p> <p>Cu toate acestea, prevede o posibilitate de extindere: „Consiliul de asociere va decide asupra unui calendar diferit pentru implementare, în cazul în care contextul regional o va impune”. AA cu Moldova este singurul acord UE care include un termen limită.</p> <p>Acciza minimă în Moldova este de 48 Euro / 1000 țigarete în 2022. Pentru a atinge nivelul minim al UE ar fi necesară creșterea accizei cu o medie de 18 Euro / 1000 țigarete / an în 2024-2025 – o creștere extrem de mare, de patru ori mai mare decât media anului precedent. Acesta ar putea fi un exercițiu distructiv pentru piață și cu un impact simțitor asupra colectării de venituri la bugetul de stat.</p> <p>Experiența statelor membre UE este extrem de relevantă și importantă în contextul creșterii de accize. Țările Baltice, Bulgaria și România au fost nevoite să realizeze o armonizare foarte rapidă și au crescut accizele cu +10 Euro / 1000 țigarete / an în 2009-2010.</p> <p>În consecință, în 2010, fluxul ilegal a produselor din tutun a atins 54% în Letonia, 47% în Lituania, 40% în Bulgaria și 36% în România. În Moldova, comerțul ilegal a</p>	

			înregistrat 6% la finalul anului 2019 și început de 2020 (sursă: Ipsos Illegal Trade Research).	
Legea nr. 166 din 21.09.2017 cu privire la tichetele de masă				
<p>Articolul 2. Noțiunile de bază</p> <p>În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni de bază semnifică:</p> <p>tichet de masă – card de plată prevăzut la art.5 pct.40¹ din Codul fiscal, emis de către operator în condițiile prezentei legi, acordat de către angajator salariaților, pentru a fi folosit ca instrument de plată în scopul procurării de produse alimentare în unitățile comerciale/de alimentație publică care au încheiat un contract de prestare a serviciilor cu operatorul;</p>	<p>La art. 2 noțiunea de tichet de masa se expune în următoarea redacție:</p> <p>tichet de masă – înscriere de mijloace bănești într-un cont special, emiterea și evidența căruia se asigură de către operatorul de tichete de masă, conform prevederilor art. 5 pct. 40¹ din Codul fiscal, în condițiile prezentei legi, acordat de către angajator salariaților, care pot fi folosite ca instrument de plată prin intermediul cardurilor bancare sau altor dispozitive electronice prin intermediul cărora pot fi efectuate plăți, în scopul procurării de produse alimentare în unitățile comerciale/de alimentație publică care au încheiat un contract de prestare a serviciilor cu operatorul;</p>	EBA	<p>Propunerea dată intervine ca urmare a necesității de delimitare clară ce reprezintă tichetul de masă de fapt și în scop de a exclude o eventuală interpretare a normei, și anume interpretarea greșită și considerare ca cardul de plată utilizat aferent tichetului de masă.</p>	
<p>Articolul 3. Acordarea tichetelor de masă</p> <p>(1) Angajatorul este în drept să acorde salariaților o alocație individuală de hrană, sub forma tichetelor de masă, achitând integral operatorului valoarea nominală a acestora, plata pentru imprimare a tichetelor de masă și alte servicii prevăzute de contractele încheiate între operator și angajator. Este interzis angajatorilor, la oferirea tichetelor de masă, să reducă salariul angajaților beneficiari de tichete de masă.</p>	<p>La art. 3 alin. (1), cuvintele “pentru imprimare” se substituie cu cuvintele “pentru emiterea și gestionarea”;</p> <p>(1) Angajatorul este în drept să acorde salariaților o alocație individuală de hrană, sub forma tichetelor de masă, achitând integral operatorului valoarea nominală a acestora, plata pentru emiterea și gestionarea tichetelor de masă și alte servicii prevăzute de contractele încheiate între operator și angajator. Este interzis angajatorilor, la oferirea tichetelor de masă, să reducă salariul angajaților beneficiari de tichete de masă.</p>	EBA	<p>Propunerea dată are scop de racordare a cadrului normativ, în partea ce ține de faptul că a fost abrogat tipul de tichet de masă pe suport de hârtie.</p>	
<p>Articolul 3. Acordarea tichetelor de masă</p> <p>(2) În cazul cumulului de funcții, tichetele de masă pot fi acordate</p>	Abrogarea art. 3 alin. (2);	EBA	<p>Propunerea dată are ca scop de a echivala în drepturi salariații care activează prin cumul și prin contract de muncă, astfel propunem excluderea normei date și oferirii</p>	

numai de către angajatorii unde salariائی în cauză își au locul de muncă de bază.			posibilității de acordare a tichetelor de masa la locul de muncă prin cumul proporțional timpului de muncă efectuat.	
Articolul 3. Acordarea tichetelor de masă (3) Acordarea tichetelor de masă este facultativă. Angajatorul este în drept să suporte cheltuieli pentru hrană pentru un angajat, care vor fi deduse în scopuri fiscale conform art.24 alin.(19) din Codul fiscal, ori să acorde tichete de masă, fiind permisă doar o singură opțiune.	Articolul 3 alin. (3) se expune în redacție nouă, cu următorul text: (3) Acordarea tichetelor de masă este facultativă. Angajatorul este în drept să suporte cheltuieli pentru hrană pentru un angajat, care vor fi deduse în scopuri fiscale conform art.24 alin.(19) din Codul fiscal, ori să acorde tichete de masa care la fel sunt deductibile în scopuri fiscale împreună cu contribuțiile de asigurări sociale conform art.24 alin.(19) din Codul fiscal, fiind permisă doar o singură opțiune.	EBA	Propunerea dată are scop de clarificare a situației fiscale aferente procedurii de acordare a tichetelor de masă și excluderii interpretării duale.	
Articolul 3. Acordarea tichetelor de masă (5) Condițiile de acordare a tichetelor de masă de către angajatorii unități private se stabilesc de aceștia în contractele colective de muncă, actele normative la nivel de unitate, contractele individuale de muncă.	Articolul 3 alin. (5) se expune în redacție nouă, cu următorul text: (5) Condițiile de acordare a tichetelor de masă de către angajatorii unități private se stabilesc de aceștia în contractele colective de muncă, actele normative la nivel de entitate, contractele individuale de muncă sau alte acte normative interne ale angajatorului.	EBA	Propunerea are drept scop de excludere a abuzului prin care se impune o procedură dificilă de aprobare a posibilității de acordare a tichetelor de masă de către angajatori, fapt ce va permite entităților de a acorda tichete de masă și prin ordin sau regulament intern al entității.	
Articolul 4. Valoarea nominală a tichetelor de masă (1) Valoarea nominală deductibilă în scopuri fiscale a unui tichet de masă pentru o zi lucrătoare trebuie să fie cuprinsă între 35 și 70 de lei. Valoarea tichetelor de masă nu include contribuția individuală de asigurări sociale de stat obligatorii.	Articolul 4 alin. (1), textul „între 35 și 70 de lei” se subsituie cu textul „între 55 și 100 de lei”; (1) Valoarea nominală deductibilă în scopuri fiscale a unui tichet de masă pentru o zi lucrătoare trebuie să fie cuprinsă între 55 și 100 de lei. Valoarea tichetelor de masă nu include contribuția individuală de asigurări sociale de stat obligatorii.	EBA	Propunerea are drept scop de racordare a valorii nominale deductibile la situația actuală a prețurilor.	

<p>Articolul 4. Valoarea nominală a tichetelor de masă</p> <p>(3) Valoarea nominală a unui tichet de masă, prevăzută la alin.(1), se indexează anual, după caz, la 1 aprilie. Coeficientul de indexare constituie creșterea anuală a indicelui prețurilor de consum pentru anul precedent, determinată în modul stabilit de către Guvern.</p>	<p>La art. 4 alin. (3), după cuvintele “indexează anual,” se completează cu cuvintele “de către Guvern”;</p> <p>(3) Valoarea nominală a unui tichet de masă, prevăzută la alin.(1), se indexează anual de către Guvern, după caz, la 1 aprilie. Coeficientul de indexare constituie creșterea anuală a indicelui prețurilor de consum pentru anul precedent, determinată în modul stabilit de către Guvern.</p>	<p>EBA</p>	<p>În scopul excluderii interpretării duale a normei, se impune necesitatea specificării exprese a organului abilitat în indexarea valorii nominale a tichetelor de masă.</p>	
<p>Articolul 5. Numărul și valoarea tichetelor de masă</p> <p>(2) Valoarea totală a tichetelor de masă transferată pe cardul de plată al salariatului trebuie să fie egală cu numărul zilelor lucrate efectiv de acesta pe parcursul lunii precedente înmulțit cu valoarea nominală a tichetului acordat salariatului.</p>	<p>Articolul 5 alin. (2) se expune în redacție nouă, cu următorul text:</p> <p>(2) Valoarea totală a tichetelor de masă transferată pe contul special, la care salariatul are acces în baza cardului de plată sau altui dispozitiv electronic, utilizat pentru efectuarea platilor cu tichete de masă trebuie să fie egală cu numărul zilelor lucrate efectiv de acesta pe parcursul lunii precedente înmulțit cu valoarea nominală a tichetului acordat salariatului.</p>	<p>EBA</p>	<p>Propunerea are scop de clarificare a normei.</p>	
<p>Articolul 5. Numărul și valoarea tichetelor de masă</p> <p>(4) Valoarea totală a tichetelor de masă, transferată pe cardul de plată al salariatului care desfășoară munca în schimburi, trebuie să fie egală cu numărul total de ore lucrate pe parcursul lunii precedente împărțit la opt, înmulțit cu valoarea nominală a tichetului acordat salariatului. Rezultatul se aproximează, conform regulilor matematice, până la un număr întreg.</p>	<p>Articolul 5 alin. (4), textul „transferată pe cardul de plată” se subsituie cu textul „transferată pe cardul de plată, dispozitivul electronic”;</p> <p>(4) Valoarea totală a tichetelor de masă, transferată pe cardul de plată, dispozitivul electronic al salariatului, care desfășoară munca în schimburi, trebuie să fie egală cu numărul total de ore lucrate pe parcursul lunii precedente împărțit la opt, înmulțit cu valoarea nominală a tichetului acordat salariatului. Rezultatul se</p>	<p>EBA</p>	<p>Propunerea are scop de clarificare a normei.</p>	

	aproximează, conform regulilor matematice, până la un număr întreg.			
<p>Articolul 6. Utilizarea tichetelor de masă</p> <p>(2) Tichetele de masă pot fi utilizate doar de salariat, la prezentarea actului de identitate.</p>	<p>La art. 6 alin. (2) se exclude textul “, la prezentarea actului de identitate”;</p> <p>(2) Tichetele de masă pot fi utilizate doar de salariat, la prezentarea actului de identitate.</p>	EBA	<p>Propunerea are scop de clarificare și excludere a obligativității de prezentare a actului de identitate la achitarea cu cardul de plată aferent tichetelor de masă. Prezentarea actului de identitate nu mai este relevant, deoarece condiția dată era obligatorie și necesară la utilizarea tichetelor de masă pe suport de hârtie.</p>	
<p>Articolul 7. Regimul fiscal și cel aferent altor plăți obligatorii la bugetul public național în cadrul raporturilor dintre operatori, angajatori și unități comerciale/de alimentație publică</p> <p>(1) În cadrul procesului de emiteră, acordare, acceptare și rambursare a valorii tichetelor de masă, potrivit prezentei legi, controlul asupra respectării legislației fiscale, precum și a legislației cu privire la contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală, este exercitat de către Serviciul Fiscal de Stat.</p>	<p>La art. 7 alin. (1):</p> <ul style="list-style-type: none"> - cuvintele “și rambursare” se exclude; - după cuvintele “sociale de stat obligatorii” se completează cu textul “și în cazul depășirii limitei și”; <p>(1) În cadrul procesului de emiteră, acordare, acceptare a valorii tichetelor de masă, potrivit prezentei legi, controlul asupra respectării legislației fiscale, precum și a legislației cu privire la contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și în cazul depășirii limitei și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală, este exercitat de către Serviciul Fiscal de Stat.</p>	EBA	<p>Propunerea are scop de clarificare și excludere a situațiilor de interpretare a normei;</p>	
<p>Articolul 7. Regimul fiscal și cel aferent altor plăți obligatorii la bugetul public național în cadrul raporturilor dintre operatori, angajatori și unități comerciale/de alimentație publică</p> <p>(2) Valoarea nominală deductibilă a tichetelor de masă acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit</p>	<p>La art. 7 alin. (2) la final se completează cu textul “, ținând cont de prevederile art. 24 alin. (19²) din Codul fiscal.”;</p> <p>(2) Valoarea nominală deductibilă a tichetelor de masă acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se</p>	EBA	<p>Propunerea are scop de clarificare a tratamentului fiscal aplicabil sumelor de mijloace bănești depășite de valoarea nominală deductibilă a tichetului de masă.</p>	

<p>din care nu se calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu. În cazul în care valoarea nominală a tichetelor este mai mare decât limita stabilită la art.4 alin.(1), pentru suma care depășește limita respectivă se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu.</p>	<p>calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală (datorate de angajator și angajat) și impozit pe venit din salariu. În cazul în care valoarea nominală a tichetelor este mai mare decât limita stabilită la art.4 alin.(1), pentru suma care depășește limita respectivă se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu, ținând cont de prevederile art. 24 alin. (19²) din Codul fiscal.</p>			
<p>Articolul 7. Regimul fiscal și cel aferent altor plăți obligatorii la bugetul public național în cadrul raporturilor dintre operatori, angajatori și unități comerciale/de alimentație publică</p> <p>(2) Valoarea nominală deductibilă a tichetelor de masă acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu. În cazul în care valoarea nominală a tichetelor este mai mare decât limita stabilită la art. 4 alin. (1), pentru suma care depășește limita respectivă se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu.”</p>	<p>Articolul 7 alin. (2) la final se completează cu următorul text „în conformitate cu prevederile art. 19, art. 24 alin.(19²) și art. 88 din Codul fiscal.”;</p> <p>„(2) Valoarea nominală deductibilă a tichetelor de masă acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală, impozit pe venit din salariu, precum și contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii. În cazul în care valoarea nominală a tichetelor este mai mare decât limita stabilită la art. 4 alin. (1), pentru suma care depășește limita respectivă se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu, în conformitate cu prevederile art. 19, art. 24 alin.(19²) și art. 88 din Codul fiscal.”</p>	<p>EBA</p>	<p>Diminuarea poverii fiscale a întreprinderilor prin excluderea impunerii cu contribuții de asigurări sociale de stat a unui beneficiu acordat salariaților anume pentru evitarea riscului social de boală, diminuarea fluctuației de personal, menținerea unei forțe de muncă stabile, performante și sănătoase la locurile de muncă din Republica Moldova.</p> <p>Menționăm că acordarea tichetelor de masă de către angajator are un impact social important pentru atragerea și menținerea forței de muncă, totodată, comportînd amprenta responsabilității sociale a angajatorului pentru sănătatea salariaților săi, respectiv, contribuind la asigurarea unei productivități mai înalte a muncii salariaților.</p> <p>Conform prevederilor legislației actuale, și anume – art. 24 alin. (19¹) din Codul fiscal al Republicii Moldova, se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru acordarea tichetelor de masă în mărimea prevăzută la art. 4 alin.(1) din Legea nr.166/2017 cu privire la</p>	

		<p>tichetele de masă, precum și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii aferente tichetelor de masă.</p> <p>Potrivit art. 4 din Legea nr. 166 din 21.09.2017 cu privire la tichetele de masă, valoarea nominală deductibilă în scopuri fiscale a unui tichet de masă, pentru o zi lucrătoare, trebuie să fie cuprinsă între 35 și 70 de lei.</p> <p>Valoarea tichetelor de masă nu include contribuția individuală de asigurări sociale de stat obligatorii (24%) – contribuții, care se achită de către angajator adăugător la valoarea tichetelor de masă.</p> <p>Luînd în considerație numărul impunător de salariați pentru care compania noastră acordă tichete de masă, respectiv, suportăm cheltuieli semnificative ce țin de contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii (24%).</p> <p>Ținînd cont de faptul că tichetele de masă se acordă ca beneficiu pentru menținerea sănătății salariaților și evitarea riscurilor de sănătate legate de nealimentarea sau alimentarea nu la timp a salariaților, considerăm injustă și incorectă impunerea suplimentară a acestora cu contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, scopul căror contribuții, de fapt, este același – asigurarea riscului de sănătate al salariatului.</p> <p>În plus, luînd în considerare rata actuală a inflației (25,91%), fluctuațiile permanente ale prețurilor la produsele alimentare și la combustibil, migrația sporită a forței de muncă peste hotarele țării și lipsa acută de forță de muncă pe piața Republicii Moldova, această situație creează o împovărare fiscală suplimentară pentru angajatori.</p>	
--	--	---	--

			Prin urmare, solicităm excluderea impunerii tichetelor de masă cu contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii achitate de angajator.	
<p>Articolul 7. Regimul fiscal și cel aferent altor plăți obligatorii la bugetul public național în cadrul raporturilor dintre operatori, angajatori și unități comerciale/de alimentație publică</p> <p>(3) Valoarea nominală totală a tichetelor de masă achitată operatorului de către angajatori nu reprezintă obiect impozabil cu T.V.A. Obligația privind plata T.V.A. este calculată, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, pentru plata pentru imprimarea tichetelor de masă (cu excepția valorii nominale), precum și pentru plata serviciilor prestate de către operator, conform contractelor încheiate cu angajatorii și unitățile comerciale/de alimentație publică.</p>	Articolul 7 alin. (3) se abrogă;	EBA	<p>Obligația privind plata TVA este calculată, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, pentru plata pentru imprimarea tichetelor de masă (cu excepția valorii nominale), precum și pentru plata serviciilor prestate de către operator, conform contractelor încheiate cu angajatorii și unitățile comerciale/de alimentație publică.</p> <p>Pentru utilizarea instrumentului de acces (Apple Pay, Google Pay) la suma înregistrată în contul special pentru fiecare salariat în parte nu se percep taxe.</p>	
<p>Articolul 10. Tichetul de masă</p> <p>(4) Tichetul de masă emis de către operator trebuie să conțină următoarele elemente obligatorii:</p> <p>a) denumirea și codul fiscal al angajatorului;</p> <p>b) numele și prenumele salariatului beneficiar al tichetelor de masă;</p> <p>c) denumirea operatorului;</p> <p>d) numărul de identificare, unic la nivel de operator;</p> <p>e) perioada de valabilitate ;</p> <p>f) elemente de siguranță (PIN, CIP);</p> <p>g) cuvintele "TICHET DE MASĂ", cu litere majuscule.</p>	<p>Art. 10 se expune în redacție nouă, cu următorul text:</p> <p>„Articolul 10. Cardul de plată aferent tichetelor de masă</p> <p>(4) Cardul de plată aferent tichetelor de masă este emis de către operator trebuie să conțină minimum următoarele elemente obligatorii:</p> <p>a) numele și prenumele salariatului beneficiar al tichetelor de masă;</p> <p>b) denumirea operatorului;</p> <p>c) numărul de identificare, unic la nivel de operator;</p>	EBA	<p>Dacă vorbim despre faptul că tichetul de masă electronic este o înscriere de mijloace bănești, transferate de către angajator, și, care pot fi utilizate de către salariat doar pentru produse alimentare, atunci putem concluziona că tichetul nu conține aceste date, dar este identificabil în sistemul informațional al operatorului de tichete de masă prin aceste date.</p> <p>Urmează de revizuit datele de identificare ale tichetelor de masă electronice din sistemul informațional al operatorului, nu toate sunt necesare și nu toate sunt utile.</p>	

	d) cuvintele "TICHET DE MASĂ", cu litere majuscule."		Considerăm că tichetele de masă sunt un stimulent pentru salariați pentru munca depusă de către acesta, deci este un beneficiu primit pentru munca depusă, și, respectiv nu trebuie anulate. Suplimentar, aceste beneficii au servit ca bază de calcul pentru contribuții obligatorii de asigurări sociale, și, ulterior, aceste valori participau în calculul la alte prestații sociale, fiind raportate de către angajator în Darea de seama fiscală IPC. Așadar, anularea tichetelor de masă în legătură cu stabilirea termenului de valabilitate a acestora nu este corectă. Și termenul de valabilitate nu este corect, necesită a fi exclus;	
Articolul 10. Tichetul de masă (5) Tichetele de masă pot fi utilizate în mod exclusiv pentru achitarea mesei sau pentru achiziționarea produselor alimentare și nu trebuie să permită efectuarea operațiunilor de depunere sau de retragere de numerar în sau de pe cardul de plată (altele decât cele cu valoarea nominală a tichetelor de masă) ori de transfer de mijloace către alte conturi ale salariaților și/sau ale angajatorului, și/sau ale terților.	Articolul 10 alin. (5) cuvintele "Tichetele de masă pot fi" se substituie cu textul "Cardul de plată și dispozitivele electronice aferente tichetelor de masă pot fi"; (5) Cardul de plată și dispozitivele electronice aferente tichetelor de masă pot fi utilizate în mod exclusiv pentru achitarea mesei sau pentru achiziționarea produselor alimentare și nu trebuie să permită efectuarea operațiunilor de depunere sau de retragere de numerar în sau de pe cardul de plată (altele decât cele cu valoarea nominală a tichetelor de masă) ori de transfer de mijloace către alte conturi ale salariaților și/sau ale angajatorului, și/sau ale terților.	EBA	Propunerea dată este prezentată cu scop de a delimita clar cardul de plată și tichetul de masă;	
Articolul 11. Procurarea tichetelor de masă (1) Angajatorii procură tichete de masă de la operator, selectat de comun acord cu organizația sindicală sau, în lipsa acesteia, cu	Articolul 11 se expune în redacție nouă cu următorul cuprins: "Articolul 11. Emiterea tichetelor de masă	EBA	Propunerea are drept scop clarificarea procedurii de emitere a tichetelor de masă, iar norma specificată la alin. (5) este o prevedere învechită, fiind valabilă doar în cazul tichetelor pe suport de	

<p>reprezentanții salariaților, în baza contractului încheiat cu acesta.</p> <p>(2) Operatorii sînt obligați să transmită angajatorilor lista unităților comerciale/de alimentație publică la care pot fi utilizate tichetele de masă.</p> <p>(3) Operatorul este în drept să nu livreze tichete de masă pînă la achitarea deplină de către angajator a valorii nominale a tichetelor de masă, a plății pentru imprimare, precum și pentru serviciile aferente achitate de către angajator, conform contractului încheiat între operator și angajator.</p> <p>(4) Achitarea de către angajatori a valorii nominale a tichetelor de masă, a plății pentru imprimare, precum și pentru serviciile aferente achitate de către angajator, conform contractului încheiat între operator și angajator, se efectuează numai prin transfer bancar.</p> <p>(5) În termen de 30 de zile calendaristice de la data expirării termenului de valabilitate a tichetelor de masă, angajatorul este în drept să solicite operatorului schimbarea tichetelor neutilizate sau deteriorate cu altele noi, în limita valorii nominale, sau restituirea valorii nominale a acestora. La emiterea tichetelor noi, în caz de schimbare a celor deteriorate, angajatorul achită operatorului plata pentru imprimare.</p>	<p>(1) Angajatorii transferă operatorilor de tichete de masă suma de mijloace bănești destinată emiterii tichetelor de masă în favoare salariaților săi.</p> <p>(2) Operatorii sînt obligați să informeze angajatorii despre lista unităților comerciale/de alimentație publică la care pot fi utilizate tichetele de masă.</p> <p>(3) Operatorul este în drept să nu livreze tichete de masă pînă la achitarea deplină de către angajator a valorii nominale a tichetelor de masă, a plății pentru emiterea, precum și pentru serviciile aferente achitate de către angajator, conform contractului încheiat între operator și angajator.</p> <p>(4) Achitarea de către angajatori a valorii nominale a tichetelor de masă, a plății pentru emiterea, precum și pentru serviciile aferente achitate de către angajator, conform contractului încheiat între operator și angajator, se efectuează numai prin transfer bancar.”</p>		<p>hârtie, care au fost abrogate și nu se emit deja.</p>	
<p>Articolul 15. Rambursarea valorii tichetelor de masă</p> <p>(1) Unitățile comerciale/de alimentație publică prezintă operatorului tichetele de masă acceptate în vederea rambursării valorii acestora, nu mai tîrziu de 2</p>	<p>Articolul 15 urmează a fi abrogat.</p>	<p>EBA</p>	<p>Tot articolul și-a pierdut actualitatea concomitent cu refuzul de la utilizarea tichetelor de masa pe suport de hartie</p> <p>Acum, modalitatea de decontare a mijloacelor banesti aferente tichetelor de masa utilizate de catre</p>	

<p>luni de la expirarea perioadei de valabilitate a tichetelor de masă.</p> <p>(2) Operatorul este obligat să ramburseze valoarea nominală a tichetelor de masă, în conformitate cu prevederile contractuale, în termen de cel mult 30 de zile de la data recepționării tichetelor de masă prezentate de către unitățile comerciale/de alimentație publică spre rambursare. Operatorul rambursează unităților comerciale/de alimentație publică valoarea nominală totală a tichetelor de masă acceptate de operator, reținând din aceasta valoarea serviciilor prestate unităților comerciale/de alimentație publică, potrivit contractului încheiat între aceștia.</p> <p>(3) Operatorul este obligat să ramburseze unităților comerciale/de alimentație publică valoarea nominală a tuturor tichetelor de masă emise de către acesta, valabile la data acceptării acestora de către unitățile comerciale/de alimentație publică. Operatorul nu este obligat să ramburseze valoarea nominală a tichetelor recepționate de la unitățile comerciale/de alimentație publică după expirarea a 2 luni de la data expirării perioadei lor de valabilitate și nici a tichetelor de masă deteriorate. Criteriile conform cărora tichetele de masă se consideră deteriorate sînt reglementate de contractul încheiat între operator și unitățile comerciale/de alimentație publică.</p> <p>(4) Rambursarea de către operatori a valorii nominale a tichetelor de masă, cu reținerea valorii serviciilor prestate unităților comerciale/de</p>			<p>salariați în unitățile comerciale/de alimentație publică are loc conform modalității standard de decontare între emitenții de carduri de plată și comercianți, conform contractelor încheiate între operator de tichete de masă și unitate comercială/ de alimentație publică</p>	
---	--	--	--	--

alimentație publică, se efectuează numai prin transfer bancar.				
<p>Articolul 16. Evidența și păstrarea tichetelor de masă</p> <p>(1) Operatorii sînt obligați să țină evidența tichetelor de masă emise, cu înregistrarea numerelor de serie ale acestora.</p> <p>(2) Din motive de siguranță, tichetele de masă acceptate de unitățile comerciale/de alimentație publică și a căror valoare a fost rambursată de către operator vor fi înregistrate ca fiind primite de către operator și vor fi distruse după expirarea a 6 luni de la primirea acestora de la unitățile comerciale/de alimentație publică.</p>	<p>Art. 16 alin. (1) cuvântul „înregistrarea” se substituie cu cuvântul „atribuirea”;</p> <p>(1) Operatorii sînt obligați să țină evidența tichetelor de masă emise, cu atribuirea numerelor de serie acestora.</p> <p>Alin. (2) urmează a fi abrogat;</p>	EBA	<p>Propunerea are drept scop de racordare a prevederilor Legii ca urmare a abrogării conceptului de tichet de masă pe suport de hârtie, și eliminarea cerințelor irelevante tichetelor de masă la etapa actuală.</p>	
Legea nr. 397 din 16.10. 2003 privind finanțele publice locale				
<p>art. 5 alin (1) lit. (b):</p> <p>„b) defalcări de la impozitul pe venit al persoanelor fizice, excepție făcînd bugetele satelor (comunelor) și ale orașelor (municipiilor) din componența unității teritoriale autonome cu statut juridic special:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pentru bugetele satelor (comunelor) și ale orașelor (municipiilor), cu excepția orașelor-reședință de raion (municipiilor-reședință de raion) – 100% din volumul total colectat pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective; – pentru bugetele orașelor-reședință de raion – 50% din volumul total colectat pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective; – pentru bugetele municipiilor-reședință de raion – 50% din volumul total colectat pe teritoriul 	<p>art. 5 alin (1) lit. (b):</p> <p>„b) defalcări de la impozitul pe venit al persoanelor fizice, excepție făcînd bugetele satelor (comunelor) și ale orașelor (municipiilor) din componența unității teritoriale autonome cu statut juridic special:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pentru bugetele satelor (comunelor) și ale orașelor (municipiilor), cu excepția orașelor-reședință de raion (municipiilor-reședință de raion) – 100% din impozitul pe venit al persoanei fizice cu domiciliul/reședința pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective; – pentru bugetele orașelor-reședință de raion – 50% din impozitul pe venit al persoanei fizice cu domiciliul/reședința pe teritoriul 	EBA	<p>Considerăm justă și echitabilă direcționarea fondurilor achitate de către salariați, sub formă de impozit pe venit la bugetul de stat, către bugetele localităților pe teritoriul cărora salariații respectivi își au domiciliul/reședința. Această prevedere legală va contribui semnificativ la dezvoltarea localităților de domiciliu/reședință ale salariaților, crearea de infrastructură modernă și dezvoltată, crearea de beneficii adiționale pentru localitățile respective și dezvoltarea simțului de responsabilitate civică.</p>	

unității administrativ-teritoriale respective;”	unității administrativ-teritoriale respective; – pentru bugetele municipiilor-reședință de raion – 50% din impozitul pe venit al persoanei fizice cu domiciliul/reședința pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective;”			
Codul Vamal nr.95 din 24.08.2021				
Articolul 5.	La art. 5 se completează cu un alineat nou 74) cu următorul cuprins: “Certificatul constatator reprezintă documentul oficial în baza căruia se probează locul și faptul solicitării unei Decizii emise și care indică data de la care încep să curgă termenele aferente procedurii de emitere a actului în cauză. Autoritatea emitentă este obligată să remită certificatul constatator în același mod în care a fost depusă cererea.”;	EBA	Prin prezentul amendament, se propune îmbunătățirea proiectului de lege în scopul asigurării unui climat prielnic mediului de afaceri, astfel se propune ca Deciziile vamale eliberate la cererea agenților economici să fie examinate atât în termen cât și în cazul în care autoritatea vamală nu oferă în termen un răspuns să fie implementat un mecanism de aprobare tacită a acestei Decizii. Astfel, proiectul urmărește excluderea factorului uman în tergiversarea examinării unei cereri înafara termenului limită legal. Mai mult ca atât, proiectul vine să armonizeze cadrul normativ autohton la prevederile articolului 13 Proceduri de autorizare a Directivei 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne (Jurnalul Oficial al Uniunii Europene din 27.12.2006 L376/36). Alin. (4) al articolului 13 al acesteia stabilește expres că “În lipsa unui răspuns în termenul stabilit autorizația se consideră acordată”.	
Articolul 15.	La alin.(3) se completează în final cu o propoziție nouă cu următorul conținut „Serviciul vamal va elibera imediat și necondiționat solicitantului certificatul constatator, conform modelului aprobat de Guvern, în modul în care a fost depusă cererea.”; La alin. (5) în propoziția a treia după cuvintele “data primirii cererii” se completează cu textul “și respectiv data eliberării certificatului constatator”. În final alineatul se completează cu o propoziție nouă cu următorul conținut “Data eliberării certificatului constatator reprezintă data de la care încep să curgă termenele.”; La alin. (6) în final se completează cu o propoziție nouă cu următorul conținut “Dacă la expirarea termenelor prevăzute solicitantului nu i-a fost eliberată	EBA		

	<p>decizia, nu i-a fost comunicat un refuz sau nu a fost comunicată decizia de suspendare sau prelungirea termenului de examinare a cererii a expirat, în asemenea cazuri intervine aprobarea tacită în conformitate cu art.151. În condițiile susmenționate, termenele utilizate sunt de decădere.”</p>			
	<p>3. Se completează cu un articol nou cu următorul conținut: Articolul 15¹. Procedura aprobării tacite (1) După expirarea termenului prevăzut de lege pentru emiterea deciziei și în lipsa unui refuz scris privind eliberarea acestuia din partea autorității emitente, decizia solicitată se consideră acordată prin aprobare tacită. (2) După expirarea termenului prevăzut de lege pentru eliberarea deciziei, solicitantul poate aplica procedura aprobării tacite și poate desfășura activitatea pentru care a solicitat decizia. În acest scop, solicitantul expediază, prin poșta recomandată, în adresa Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne copia de pe certificatul constatator, în care declară pe propria răspundere faptul că nu a primit de la autoritatea emitentă refuz oficial de eliberare a deciziei în termen legal și că termenul nu a fost suspendat sau suspendarea este sau a devenit nulă sau prelungirea termenului examinării cererii a expirat. Data aprobării tacite a deciziei și, respectiv, data din care solicitantul poate desfășura activitatea pentru care a solicitat decizia se consideră data confirmării recepționării de către Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne a scrisorii recomandate, prin care solicitantul i-a expediat copia de pe certificatul constatator completat în modul stabilit.</p>	<p>EBA</p>		

	<p>(4) Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne:</p> <p>a) verifică veridicitatea informației din declarația pe propria răspundere depusă de solicitant, introduce informația privind certificatul constatator recepționat într-un registru electronic accesibil și gratuit, pe pagina sa web oficială, cu indicarea autorității care nu a emis decizia și a măsurilor contravenționale aplicate;</p> <p>b) în termen de 3 zile lucrătoare de la recepționarea certificatului constatator, îl expediază prin poșta electronică subdiviziunii sale abilitate cu inițierea procedurilor contravenționale și aplicarea, după caz, a sancțiunilor prevăzute de Codul contravențional față de funcționarii autorităților emitente care au încălcat procedurile și termenele de eliberare a deciziei;</p> <p>c) analizează informația din certificatele constatatoare recepționate și datele furnizate de subdiviziunile sale teritoriale cu privire la aplicarea sancțiunilor contravenționale și informează trimestrial despre rezultatele analizei Cancelaria de Stat, în scopul elaborării măsurilor și propunerilor de optimizare a activității autorităților emitente.</p> <p>(5) Autoritățile administrației publice și instituțiile abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control, instanțele de judecată sînt obligate să accepte certificatul constatator în calitate de decizie dacă acesta este completat și expediat în modul prevăzut la alin. (2).</p> <p>(6) Aplicarea procedurii aprobării tacite nu privează solicitantul de dreptul de a se adresa direct către agentul constatator în cazurile expres prevăzute de Codul contravențional.</p> <p>(7) Certificatul constatator înlocuiește Decizia solicitată în cazul în care este</p>			
--	---	--	--	--

	aplicată procedura aprobării tacite fără necesitatea eliberării unor acte suplimentare sau confirmării repetate a acesteia de către Serviciul Vamal.			
Art 344	Propunem completarea art. 344 cu un nou alineat: „La solicitarea agentului economic, vamuirea poate fi efectuată și la alte posturi vamale interne sau de frontieră decât locul de înregistrare a sediului juridic al agentului economic, cu acordul organului vamal, pentru agenții economici cu statut AEO”.	EBA	<p>Codul vamal actual la art. 132 pct. 2 prevede această posibilitate: „La solicitarea persoanei, vamuirea poate fi efectuată, cu acordul organului vamal, în alte locuri și în ore extra program, din contul persoanei”. De asemenea, Serviciul vamal a elaborat și Ordinul nr. 436-O din 27.10.2017 cu privire la stabilirea locurilor de vamuire a marfurilor. Reiesind din aceea că Codul Vamal nou nu prevede posibilitatea de alegere a agentului economic a locului de vamuire Ordinul sus menționat posibil să fie abrogat.</p> <p>Alegerea locului de vamuire ar fi un beneficiu pentru agenții economici cu statut AEO, dar de asemenea reduce timpul de vamuire și costurile de transport mai ales pentru persoanele juridice care dețin mai multe filiale pe teritoriul republicii. Prin lipsa acestor prevederi ar însemna că procedura de import se face conform adresei juridice în Chișinău de exemplu și după perfectarea importului camionul cu marfa pleacă la descărcare de exemplu la Balti. De asemenea, se mărește timpul de livrare și în cazul în care sunt mai multe locații de descărcare din republică. În momentul de față noi beneficiem de autorizație de vamuire la PVFI Leuseni și după finalizarea procesului de import camioanele se duc direct la descărcare conform itinerariului. Dar odată cu intrarea în vigoare a noului Cod Vamal presupunem că SV nu va mai elibera asemenea autorizații.</p>	

Codului Contravențional nr.218 din 24.10.2018

Art. 350	Se completează cu alin. (5) cu următorul conținut: „(5) Neacceptarea sau neexecutarea certificatului constatator în cazul intervenției prezumției legale a aprobării tacite se sancționează cu amendă de la 50 la 250 de unități convenționale.”	EBA	Prin prezentul amendament, se propune îmbunătățirea proiectului de lege în scopul asigurării unui climat prielnic mediului de afaceri, astfel se propune ca Deciziile vamale eliberate la cererea agenților economici să fie examinate atât în termen cât și în cazul în care autoritatea vamală nu oferă în termen un răspuns să fie implementat un mecanism de aprobare tacită a acestei Decizii. Astfel, proiectul urmărește excluderea factorului uman în tergiversarea examinării unei cereri înafara termenului limită legal. Mai mult ca atât, proiectul vine să armonizeze cadrul normativ autohton la prevederile articolului 13 Proceduri de autorizare a Directivei 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne (Jurnalul Oficial al Uniunii Europene din 27.12.2006 L376/36). Alin. (4) al articolului 13 al acesteia stabilește expres că “În lipsa unui răspuns în termenul stabilit autorizația se consideră acordată”.	
-----------------	---	------------	--	--